Y 9208 C

16 ŞUBAT 1992 / YIL: 6 / SAYI: 7 / 8000 TL

2000 İKİBİN'E DOĞRU

DEMİR ÇELİK İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ
Dr. Sencer İmer: "ÖZELLEŞTİRMELERE KARŞI İSTİKLAL SAVAŞI"

Güneydoğu'daki eylem bilançosu

"HİZBULLAH" ÇEVİK KUVVET MERKEZİNDE EĞİTİLİYOR

KAYNAK YAYINLARI

Nuruosmaniye Cad. 19/3 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 513 83 52-53

DOĞU PERİNÇEK

ANAYASA VE PARTİLER REJİMİ

Gündemin Kitabı

Siyasi partilerin gelişimi ve anayasalarda düzenlenmesi. Parti içi demokrasi. Mali bağımsızlık ve devlet yardımı. Türkiye'de siyasi partilerin yasaklanması rejimi. Kapatılan partiler ve kapatma kararları. Doğu Perinçek, 20 yıllık siyaset ve yargı pratiğini, Türkiye'nin ekonomik, sosyolojik ve ideolojik gelişimi içinde inceliyor. Yeni yasalara doğru giderken mutlaka okunması gereken bir kitap.

25.000 TL

CEMŞİD BENDER

KÜRT UYGARLIĞINDA ALEVİLİK

Kürt inançlarının Alevilikteki yeri. Alevilikte yer alan Kürt inançları. Bektaşilik ve Alevilikte Nevruz törenleri. Kürt uygarlığında Alevilik patlaması: Babaî İsyanları. Hilafet'e karşı dergâh ve tekkeler. Hocanın, müezzinin yerine; erenler, pirler, dedeler. Bektaşilik'te törenler. Alevilerde semah. Alevi müziği ve hukuku.

40.000 TL

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

TÜRK ŞİİRİNDE TANRIYA KAFA TUTANLAR

Fuzuli, Bâki, Nabi, Mevlana, Yunus Emre, Hasan Dede, Âşık Dertli, Pir Sultan, Kazak Abdal, Kaygusuz, Kul Hasan, Tevfik Fikret... Tanrıya "Ben de varım!" diyen şairler. Tanrı karşısında insanın direnişi. Tanrıyı kınama. Tanrıya kafa tutmanın anlamı. İnsanın kendini Tanrı sayışı. İlk gençliğini Nakşibendi tekkesinde geçirmiş, olayların içinde yaşamış, acısını çekmiş bir edebiyatçımızın, İsmet Zeki Eyuboğlu'nun bilimsel incelemesi.

13.000 TL

ÖDEMELİ GÖNDERİLMEZ.

Yurtdışı isteme adresi:

Ali Mercan Mainzerland str. 147 6000 Frankfurt 1 ALMANYA

HAFTALIK HABER YORUM DERGİSİ

2000'e Doğru

16 ŞUBAT 1992
YIL: 6 / SAYI: 7 / 8000 TL

Güney Yayıncılık Tic. ve San. A.Ş. Adına
Sahibi: Mehmet Sabuncu
Genel Yayın Yönetmeni: Ferit İlsever
Yazıişleri Yönetmeni: Serhan Bolluk
Sorumlu Müdür: Hale Soysü
Ankara Temsilcisi: Hikmet Çiçek
Haber Müdürü: Adnan Akfırat
İşçi-Sendika: Ruhsar Şenoğlu
Toplum ve Kültür-Sanat: Şule Perinçek
Arşiv-Araştırma: Orhan Üst
Teknik Sekreter: Rıza Edin
BÜROLAR
İstanbul: Ahmet Akkaya, Derya Çağlar, Kenan Mendekli, Ayla Önder, Fethi Özalp, Fahir Özel, Meriç Özeller, Oğuz Sakallı, Dilek Uğuz
Ankara: Soner Yalçın (Şef), Nail Bulut, K. Deniz Öğüt, Necdet Pekmezci
Diyarbakır: Halit Güngen, Ahmet Sümbül
YURTDIŞI
Almanya: Frankfurt Bürosu: Ali Mercan
Tel: 069/7391292 Fax:7306823
Hamburg: Işık Soner 810927
Fransa: Ali Rıza Taşdelen 50340683
Fax: 50340849
Hollanda: Ali Develioğlu (Rotterdam)
0104140487
İsveç: Erol Sever (0753) 72729
Yunanistan: Andonis Zikas (Atina) 3251143
(Adres: P.O.B. 3738/10210)
Danimarka: Şevki Nart (Kopenhag) 869402
İngiltere: Murat Metin (Londra) 2544815
Norveç: Özcan Buze (Oslo) 904671
İstanbul İlan: Alev Üst (1) 5139677
Ankara İlan: Döndü Karakul (4) 2298380
Teknik Hizmetler: SİSTEM OFSET
Tel: 5206627 Fax: 5113432
Basıldığı Yer: Serler Matbaacılık A.Ş. İSTANBUL
Dağıtım: Birleşik Basın ağıtım A.Ş.
ADRES ve TELEFONLAR
Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Cad. 19/2 Cağaloğlu İSTANBUL
Tel: (1) 5138352-5138353 Fax: 5139676
Ankara: Necatibey Cad 94/15 Kızılay/ANKARA
Tel: (4) 2294280 Fax: 2298380
Diyarbakır: Ekinciler Cad. Kışla Sk. Çalışkanlar 2 Ap. Daire:9 Ofis/DİYARBAKIR
Tel:(831) 45715 Fax: 45715
Frankfurt: Mainzer Landstr. 147, 6000 FRANKFURT 1
Tel: (069) 7391292 Fax: 7306823

2000'e Doğru Basın Meslek İlkelerine uymayı taahhüt eder.

ABONE KOSULLARI

YURTİÇİ:
6 Aylık 160.000 TL 1 Yıllık 300.000 TL
Abone bedellerinin Mehmet Sabuncu, Türkiye İş Bankası Cağaloğlu Şubesi 346 497 nolu hesabı yatırılması rica olunur.
YURTDIŞI:

Avrupa ve Ortadoğu	6 Aylık: 110 DM
	1 Yıllık: 200 DM
Amerika ve Avustralya	6 Aylık: 80 $
	1 Yıllık: 150 $
Amerika uçak ile	6 Aylık: 110 $
	1 Yıllık: 200 $
Avustralya uçak ile	6 Aylık: 130 $
	1 Yıllık: 220 $

Yurtdışı abone bedellerinin Dilber Türüncübaşı, Postgirokonto 554730-609 Postgiroamt: Frankfurt am Main Bankleitzahl: 500 100 60 hesabına transferlerini rica ederiz.
Almanya 5 DM, İsviçre 5 F, İngiltere 2 £, İsveç 25 Kr. Danimarka 28 Kr. Norveç 28 Kr. Hollanda 6 Fl. Avusturya 40 Ş. Belçika 100 F, Fransa 20 F.

KAPAK

● **"Hizbullah" Çevik Kuvvet'te eğitiliyor.** Güneydoğu'daki eylem bilançosu. Hizbullahçılar eski İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun bölgeye yerleştirdiği İslamcı polisler sayesinde Batman, Kızıltepe ve Diyarbakır'da örgütleniyorlar. Bir bekçi: "Geceyarısından sonra dincilere has şalvarlı ve sakallı kişiler Müdürlüğe geliyorlar." 8

POLİTİKA

● **SP ve HEP "güçbirliği"ni tartışıyor.** Perinçek'in çağrısı, Yazar'ın yanıtı. HEP yöneticileri ne diyor?"Dostça teşekkür ediyoruz." 13
● "Özelleştirmeye karşı istiklal savaşı." Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürü Dr. Sencer İmer. "Zonguldak'ın kömürü olmasaydı..." 18
● Desteklen Ozal. Gösteri yapan polisler Aksu'nun ekibi. 22
● TRT "seçimlerde yansız davranmamaktan" mahkemelik. 24
● Trakya kan kaybediyor. TOBB gezisi. "Yeni hükümet bu bankacılara, soyguncularla bizi soyduracak mı?" 26
● Radar 28

İŞÇİ-SENDİKA

● **"92 sözleşme eylemlerini engelleme hazırlığı."** İşçiler, bombalama ve polis öldürme olaylarını değerlendirdi. "Halkla işçilerin arasını açmaya çalışıyorlar." 30
● GMİS'in düzenlediği 2. Zonguldak Kurultayı. Denizer, "asalak işçiler" lafına yanıt vermedi. 34
● Erken emeklilikte işverenin dediği oldu. İşçiler imza topluyor. 36
● Vardiya 37
● Rüzgârgülü 38

DÜNYA

● **Komünist gösteri 70 bin, Yeltsinci gösteri 5 bin.** Halk komünistlere dönüyor. Yeltsin'i desteklemek amacıyla yapılan gösteri, beklenmedik biçimde Yeltsin eleştirilerine sahne oldu. 40
● Sosyalist Parti-BAAS buluşmasında başta Kürt sorunu olmak üzere bölge sorunları konuşuldu. 42
● Venezüela'da askerin isyanı. Küçük rütbeli subaylar yoksulların desteğini almıştı. 44

TOPLUM

● **Sürgün Süryani kadınları.** "İstanbul'da ölmek için bile 3 milyon lazım." "Köyümde özgürdüm, istediğim zaman istediğim yere gidiyordum. Burası ise hapis gibi." 46
● Alternatif bir öğrenci. "Küçük dahi" ya da "Büyümüş de küçülmüş değil." Okuyor, sorguluyor, yazıyor. 50

KÜLTÜR-SANAT

● **Sanatlarını da paylaştılar.** Sosyalist Parti enternasyonal şenliği sona erdi. Devrimci ve antiemperyalist güçlere moral. 52
● Özel değil "Ticari TV". Uzmanlar TV patlamasını değerlendirdi. TRT'nin kanalları halkın örgütlerine açılsın. 54
● Sinema. *Balıkçı Kral.* Yaşamla yeniden tanışma. 56
● Her Telden 58
● Spor. Basketbolda değişiklikler. Salonlarda seyirci azalıyor. 60
● TV 62
● Bulmaca 66

YAZAR VE ÇİZERLER

● Semih Balcıoğlu: Karikatür 6
● Ferit İlsever: Washington gezisinin diyeti: Habur. 7
● İldeniz Kurtulan: İran'ın Azerbeycan üzerinde bir hakkı var mı? 21
● Can Yücel: Pat Diye 23

"İç Hizmet Kanunu'nu değiştirelim"

Biz muvazzaf görev yapan askerler olarak, bırakın boğazımızı, artık boyumuzu kat kat aşan, kişiliğimizi yok eden, insanlığımızı ayaklar altına alan sorunları dile getirmek istiyoruz. Ülkemizin özel konumundan dolayı, sorunun boyutlarının herkesi ilgilendirdiğini düşünüyoruz.

Askerlik bir yaşam tarzı değil, bir meslektir. Her meslek grubunun kendisine özgü iç hizmet tüzükleri olduğu gibi, bizim de bir iç hizmet tüzüğümüz ve yanında eşantiyondan bir ceza kanunumuz var.

Ülkemizde yaşayan her vatandaşın uyması gerekli kurallar Anayasa'mızda belirtilmiştir.

Anayasa haricinde kişi özgürlüğünü kısıtlayıcı herhangi bir kanun olabilir mi?

Yasama, yürütme, yargı organları haricinde ülke içerisinde başka bir yasama, yürütme, yargı bütünü olabilir mi?

Herhangi bir suç işlendiğinde, iki anayasa tarafından yargılanıp hüküm giyilebilir mi?

Anayasa tarafından suç olarak görülmeyen herhangi bir davranıştan ötürü, başka kurumlarca özgürlüğü kısıtlayıcı cezalar verilebilir mi?

Yargılama işlerini kimler yerine getirir?

Güçler Birliği sistemi, Cumhuriyet'in ilk zamanlarında TBMM'de uygulanmıştır. Daha sonra yerine, daha karışık yönetim ve sömürü şekilleri gelmiştir.

Yıl 1992. Toplumlar değişiyor ve gelişiyor. Hukuk değişip gelişiyor. Biz muvazzaf askerler, 1934'lerde yapılan Askeri İç Hizmet Kanunu ve Askeri Ceza Kanunu'yla yönetiliyoruz. Gelin, hep beraber İç Hizmet ve Askeri Ceza Kanunları'nı tartışalım, değiştirelim.

BİR GRUP ASKER / İSTANBUL

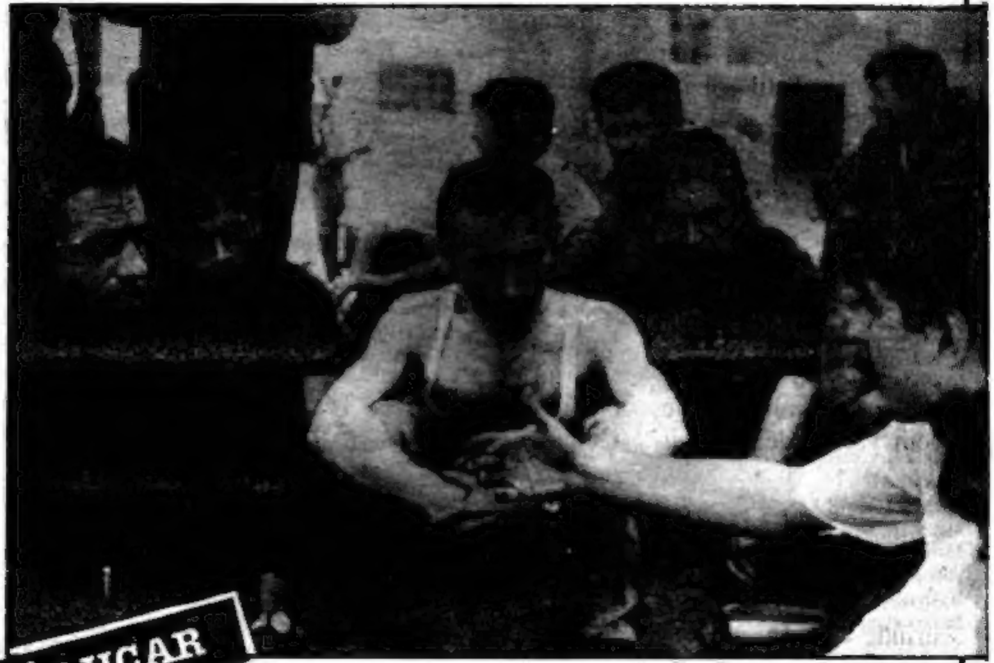

SÖZ UÇAR

BORA GÖZEN, KERİM ÖZTÜRK, CAFER TOPÇU, ALİ KİRAZ, GÜROL İLBAN, ŞÜKRÜ ÖKTÜ, AHMET ÖZDEMİR, YÜCEL ÖZBEK.
TİİKP üyesi sekiz Türkiyeli devrimci, 21 Şubat 1973'te, Filistin'deki Nahr-el Bared kampında İsrail saldırganları tarafından şehit edildiler. Fotoğrafta, Bora Gözen (sağdaki) Derby işçileriyle.

"Abhazlar katliam tehlikesiyle karşı karşıya"

Kafkasya'da yaşayan Abhazlar, uğradıkları büyük felaket ve göçlere rağmen dillerini, kültürlerini ve ananelerini bugüne kadar koruyagelmişlerdir. Stalin döneminde Gürcistan hudutları içinde bırakılan Özerk Abaza Cumhuriyeti'nde yaşayan 200 bine yakın Abhaz, bugün Gürcistan'daki iç savaş ve karışıklık yüzünden, katledilmekle burun buruna bulunmaktadır.

BOLU DEMİRDÖKÜM VE ARDEM FABRİKALARINDA ÇALIŞAN ABHAZLAR ADINA AYHAN ERSOY, ORHAN ŞEN, ŞİNASİ ARGUN

Malatya Hacı Bektaş Derneği'nin açıklaması

Derginizin 26 Ocak tarihli 4. sayısındaki, Malatya'daki Alevi kardeşlerimizle ve derneğimizle ilgili hususlar üzülerek dikkatimizi çekmiştir.

Ünlü Türk düşünürü "Hünkâr Hacı Bektaş Veli" anısına, Malatya'mızda 1991 Temmuz ayında kurmuş olduğumuz derneğimizin, ilimiz Kapalı Spor Salonu'nda 23.11.1991 tarihinde düzenlediği "Hacı Bektaş Veli-Dostluk ve Kardeşlik Konferansı"na, üç binden fazla coşkulu bir kalabalık katılmıştır. Başta Sayın Valimiz, Emniyet Müdürü, İl Jandarma Alay Komutanı, İnönü Üniversitesi bilimadamları, bütün siyasi partilerimizin sayın il başkanları, daire müdürleri ve basınımızın değerli mensupları olmak üzere, konferansımız büyük bir ilgi ile izlenmiş, özellikle Alevi-Sünni kardeşliği, her iki toplum tarafında büyük bir memnunluk yaratmıştır. Hacı Bektaş Veli'nin felsefesine yakışır olan da gerçekten bu olmalıdır. Çünkü Hacı Bektaş Veli ayırımcı değil, birleştiricidir.

Derginizde belirtmiş olduğunuz, Aleviler'in telefonla tehdit edildiği ve özellikle Malatya Valisi Sayın Oğuz Kağan Kök-

Mehmetçik'e

Henüz bilmeden barışı, savaşı anlattılar. Henüz tatmadan dostluğu, çatışmayı öğrettiler. Peki kimsin sen? Tatil sabahları, bahçesinde okulun, nefes nefese, omuz omuza söylediğimiz marş kimin?

Sen Anadolu'mun saf insanı değil misin... Peki, senin öldürdüğün kim... Siyahsa yüzü, soğuk ayazdan. Yolu yok, katırla gidiyorsa komşu köye, kalem yerine değnek tutmuşsa körpe eli, henüz on üçünde harç yapıp tuğla çekmişse efendisinin katına, gurbeti bilmişse körpe yaşında, fabrikası yoksa şehrinde, senin şehrine misafir gelmişse kazma sallamaya, beylerin efendilerin sofrasına alın terini, el emeğini, göz nurunu göndermişse, öldürmek mi lazım Mehmetçiğim...

Peki sen kimsin? Ateşe sokulan maşa, yoksa yetmediği için kendi gücü, ağacın ucuna geçirdiği balyoz musun? Kimin başına iniyorsun Mehmetçiğim...

Sen de doğabilirdin orada. Seninle de alay edilebilinirdi. Gecenin karanlığında eksi 40 derecede, karlar üstünde üryan, ayak yalın gezebilirdin. Ensende Amerikan yapımı namlular, ölümün soğuk nefesini hissedebilirdin.

Peki, soranm sana: Kendi dışkını yedin mi hiç? Babanı öldürdüler mi hiç senin, ya da kara sevdalı sevdiceğini? Katırın üzerinde giderken komşu köye, G-3 mermisi yedin mi hiç?

Ateş değil, pamuk olacak ellerini soktuğun yer. Çukurova'nın hallaç hallaç pamuğu, bereket kokan Anadolu toprağı. Gül verecek, sümbül verecek. Beylerin sofrasındaki karpuzu, kavunu, domatesi, salatası, üzümü, şarabı, onlara Anadolu'dan gelmiyor mu? Peki, gübre yerine, su yerine, bomba niye Mehmetçiğim...

Sendeki vicdan, sendeki hak, sendeki insanlık bu mu? Korkma, at o silahı, kaldır başını. Papatya ile gel, gül ile döneceksin. Çünkü bereketlidir Anadolu. Bir alırsa beş verir. Beton değil, taş değil, çelik değil, saftır o; güleçtir, yiğittir. Hakkını verir. Darı ekip üzüm bekleme. Ne ekersen onu biçersin Mehmetçiğim!

MUHARREM YERLİ / İSTANBUL

sal'ın Aleviler üzerinde yoğun faaliyette bulunduğu ve Aleviler'e şirin görünmek için çaba harcadığı şeklindeki yazılarınıza gerçekten çok üzüldük. Bu yazılanlar tamamen gerçekdışıdır. Konferansımıza bir şehrin en büyük mülki amiri olarak Sayın Vali'nin teşrif etmesi, derneğimizi ve Malatya'daki bütün Alevi kardeşlerimizi son derecede memnun etmiştir. Takdir edersiniz ki, hangi iktidar tarafından atanırsa atansın, bunu bir polemik konusu yapmak yanlıştır.

Televizyon ve video ise, İstanbul Pera Palas Oteli sahibi olan ve Malatyalı hemşerimiz Hasan Süzer adındaki bir hayırsever işadamı tarafından derneğimize armağan edilmiştir.

HACI BEKTAŞ VELİ KÜLTÜRÜNÜ TANITMA DERNEĞİ BAŞKANI HASAN MEŞELİ, BAŞKAN YARDIMCISI HIDIR KOLUAÇIK / MALATYA

İKİBİNDEN

Sencer İmer'le görevden alınmadan önce yapılan son görüşme

6. kuruluş yıldönümümüzü Kübalı sanatçı Rafael de la Torre Guerrero'nun Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi'nde verdiği bir gitar resitaliyle 8 Şubat gecesi kutladık.

Başbakan Süleyman Demirel, SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz telgrafla 6. yılımızı kutladılar. 4.5 yıl Genel Yayın Yönetmenliğimizi yapan SP Genel Başkanı Doğu Perinçek gecemize katılanlar arasındaydı. Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden ve Devlet Bakanı Akın Gönen telefonla yıldönümümüzü kutladılar. Devlet Bakanı İbrahim Tez, Devlet Bakanı Güler İleri, Devlet Bakanı M. Ali Yılmaz, Devlet Bakanı Ömer Barutçu, İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, Milli Savunma Bakanı Nevzat Ayaz, Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan, Sağlık Bakanı Yıldırım Aktuna, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ersin Faralyalı, Tarım ve Orman Bakanı Vefa Tanır, Kültür Bakanı Fikri Sağlar, Turizm Bakanı Abdülkadir Ateş, eski Emniyet Genel Müdürü Olağanüstü Hal bölge Valisi Ünal Erkan ve eski bakanlardan Hasan Celal Güzel yıldönümümüzü telgrafla kutladılar.

6. kuruluş yıldönümü resitalimize, Şili Büyükelçisi Julia Barros, Küba Maslahatgüzarı Victor Guerra Turin, Venezüela, Meksika, İran, İspanya büyükelçiliklerinden temsilciler, DYP ve SHP milletvekilleri, öğretim üyeleri, belediyelerden, sendikalardan ve demokratik kitle örgütlerinden çok sayıda dostumuz katıldılar.

Dergimizin kurucularından, yazarımız, sanat yönetmenimiz ve redaktörümüz sevgili Cemal Süreya'yı, Türkiye'nin düşünce ve kültür hayatını etkileyen olağanüstü çıkışı simgeleyen sevgili yazarımız Turan Dursun'u saygıyla andık.

Yıldönümümüzü resitalimize gelerek, telgraf ve telefonla kutlayan bütün şahsiyetlere bu sütunlardan teşekkür ediyoruz.

* * *

Politika sayfalarımızda özelleştirme konusundaki bağımsızlıkçı açıklamalarını okuyacağınız Dr. Sencer İmer, bu görüşme yapıldıktan 24 sat sonra görevinden alındı. İmer'in yerine Prof. Dr. Atilla Sezgin getirildi. *2000'e Doğru* okurları görüşlerini okuyunca Dr. İmer'in neden görevden alındığını daha iyi anlayacaklardır.

* * *

Aktüel dergisinin son sayısında Devlet Bakanı Orhan Kilercioğlu'nun bir açıklaması yer aldı. *Aktüel*'in 5-11 Aralık tarihli sayısında çıkan bir haber üzerine yapılan açıklamada şu satırlar yer alıyor: "Tüm iddia ve isnatlarınız, aslında hangi çıkar çevrelerinin emellerinin aleti olduktan, hangi kötü maksatlara yönelik davranışlar içerisinde bulunduktan kamuoyumuzca bilinen ve yetkili yargı merciileri kararları ile de kanıtlanan *Aydınlık* gazetesinde Eylül 1978 tarihinde ve *Yüzyıl* dergisinde de Kasım / Aralık 1990 tarihlerinde yer alan yayınların, sadece tekrarından ibarettir."

Türkiye kamuoyu, *Aydınlık* gazetesini Kontrgerilla yayınlarıyla, bu karanlık örgüte vurduğu darbelerle tanır. *Aydınlık*, Türkiye'deki birçok provokasyonun, cinayetin sorumlularını bir bir gün ışığına çıkarıp teşhir etmişti. 12 Eylül cuntasınca da kapatılmıştı. Hakkında Kilercioğlu'nun iddia ettiği türden tek bir mahkeme kararı yoktur.

Orhan Kilercioğlu'nu dergimizin yayınının durdurulduğu bir dönemde *2000'e Doğru*'nun yerine çıkan *Yüzyıl* dergisi için ileri sürdüğü iddiaları da kanıtlamaya çağırıyoruz.

* * *

Geçen sayımızdaki "Alkol ve uyuşturucu bağımlıları" haberimizde AMATEM doktorlarından Sarper Eren'e ait olan sözler yanlışlıkla Dr. Sarper Serdaroğlu'nun açıklamaları olarak yayımlandı. Düzeltir, okurlarımızdan ve Dr. Eren ile Serdaroğlu'ndan özür dileriz.

SERHAN BOLLUK

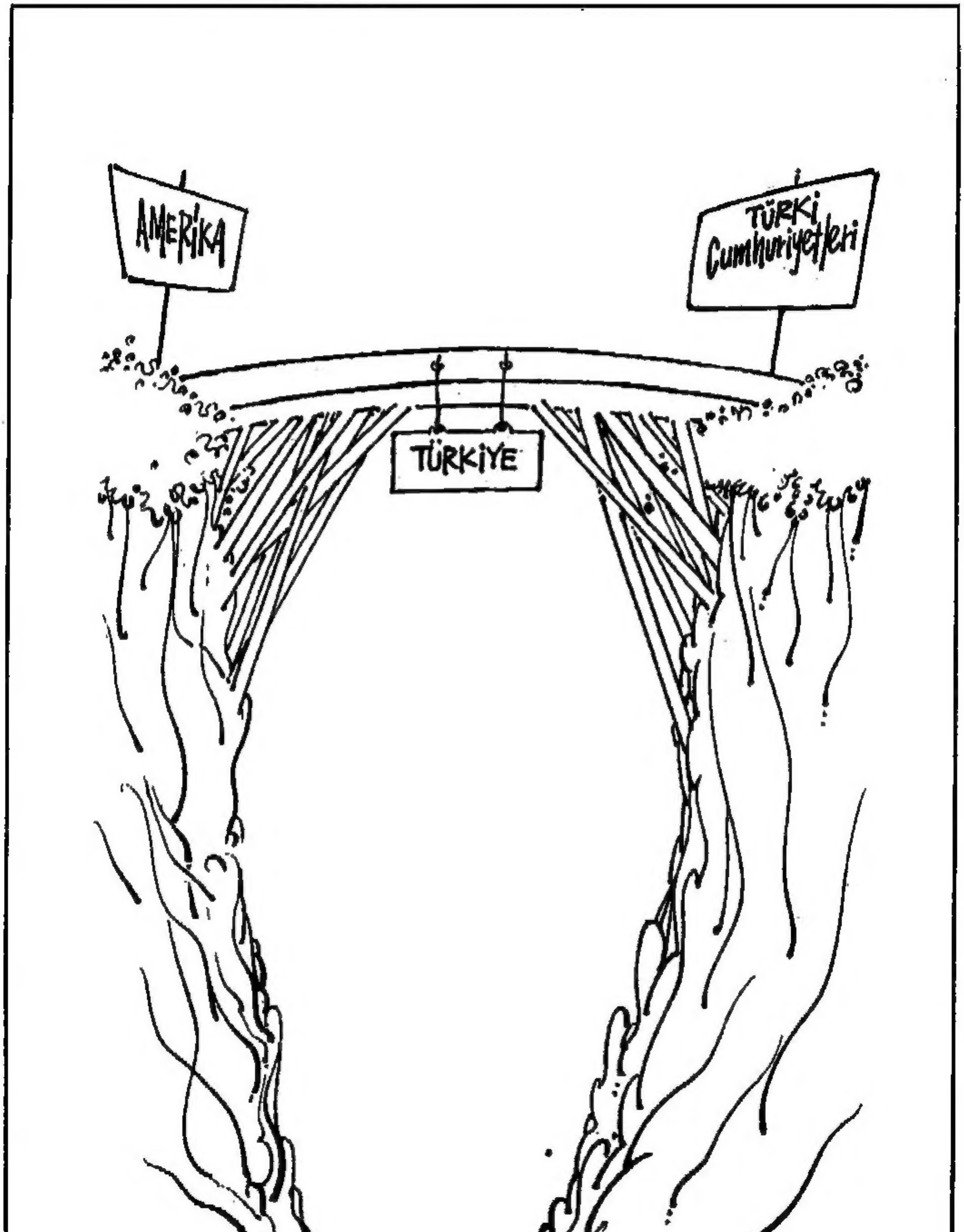
AMERİKA
TÜRKİ Cumhuriyetleri
TÜRKİYE

Washington gezisinin diyeti: Habur

Geçen hafta Irak'taydık. Amerika'nın başını çektiği BM ambargosunun yıkıcı etkilerini somut olarak gözlemledik. Bilindiği gibi, Irak'a ambargo uygulayan ülkelerden biri de Türkiye.

Dönüşte Kuzey Irak'tan geçtik. Orada da Irak'ın Kürtler'e uyguladığı ambargoya tanık olduk.

Habur Kapısı'ndan girdikten sonra, Türkiye'nin Güneydoğu'sunda uygulanan ambargoyla karşılaştık. Habur Kapısı, Irak'tan Türkiye'ye benzin-mazot taşıyan kamyonlara kapatılmıştı. Bağdat-Zaho-Ankara hattında gördük ki, gücü gücüne yetene ambargo uyguluyor.

Son aylarda Türkiye'den Irak'a giden kamyonlar, kasalarının altına monte ettikleri depolarla Irak'tan Türkiye'ye ucuz mazot taşıyorlardı. Hükümet geçenlerde bu depoların sökülmesi kararını aldı.

Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'a uygulanan ambargo, Irak'tan sonra en çok Türkiye'yi etkiledi. Türkiye'nin Irak'tan alacağı 2 milyar dolar fiilen silindi, Türkiye ambargodan bugüne kadar 15 milyar dolar zarar gördü. Ambargonun, bir de halkın günlük yaşamındaki hesabı tutulmayan sonuçları var. Bunu en somut İpek Yolu üzerinde görmek mümkün. Savaştan önce kamyon ve TIR trafiğinden geçilmeyen İpek Yolu, ambargodan sonra söndü. Son aylardaki kamyon trafiği, halkın yüzünü biraz güldürmüştü. Hakkari'den, Gaziantep'e kadar, ticari faaliyet bir ölçüde canlanmıştı. Esnaf hareketlenmişti. Çocuklar bile ayakkabı boyacılığıyla, ekmek, yumurta vs. satarak evlerine katkıda bulunmaya başlamıştı.

Daha önemlisi, Irak'tan alınan ucuz benzin, hem kamyonculara kazandırıyordu, hem de onu ucuza alan tüketiciye. Mazot karşılığında Irak'a götürülen malların ambargodan kırılan Irak ekonomisine katkısı ve mazotun taşınması sırasında Kuzey Irak'taki Kürt makamlarına ödenen verginin Kürt halkına katkısı da cabası. Düşünün, Irak'ta bir depo benzin 2.5 dinar, yani 1.250 TL Sudan ucuz. Buradan bu fiyatlarla yola çıkan benzin veya mazot, Türkiye'de normal piyasa fiyatının neredeyse üçte biri oranında, litresi yaklaşık 1300 TL'ye satılıyordu. Türk de, Kürt de, Arap da kazanıyordu.

Şimdi ise halk, bu geliri kaybettiği gibi, kamyon, araba vs. satın almak için verdiği bonoların baskısı altında eziliyor. Binlerce insan elinde avucunda olanı satmış, ayrıca borçlanmış. Şimdi işsizlik ve yoksulluğa bir de borçlanma eklenmiş.

Önce bir laf dolaşmış, "Benzin, mazot gelirleri PKK'ye gidiyor" diye. Bizzat Gümrük'teki yetkililer yalanladı. Hayır, kazanan, Trakya'daki, Rize'deki, Çukurova'daki halk oluyordu. Irak'tan mazot taşıyan kamyonlar, Türkiye'nin dört bir yanına dağılıyormuş. Bütün bu tabloya bakınca rahatlıkla söyleyebiliyoruz: Türkiye kendisine ambargo uyguluyor.

Yerel yetkililer, kamyonların yasaklanması kararını, Shell, BP gibi büyük tekellerin hükümet üzerindeki baskısına bağlıyor. Doğrudur, ama bununla açıklamak yeterli değildir. Daha önemlisi, bu karar, Demirel'in Washington gezisiyle ilgilidir. Amerika'nın Irak'a uygulanan ambargo konusundaki duyarlılığı biliniyor. Bush, Saddam'ı devirmek için mengeneyi sıkıştırıyor. Washington'da bu konuda yapılan planlarda ambargo ve Çekiç Güç önemli bir yer tutuyor. Demirel de bu kararla, Amerika'ya bir jest yapmış oluyor. Yani Washington gezisinin diyeti, ekmeğini İpek Yolu'nda çıkarmaya çalışan yurttaştır. Başbakan, Silopili, Rizeli, Trakyalı vatandaşı Bush'un önüne attı. Bush'un yeniden seçilme hesapları, İpek Yolu'nun üzerine bomba gibi düştü.

"Piyasa ekonomisi" şampiyonlarına şaşmamak elde değil. Cizre'de, Nusaybin'de "serbest ticaret" boğuluyor, piyasacılarımızdan "çıt" çıkmıyor. Hesap, meydanda. Her tarafın kârlı çıktığı "serbest" bir ticari faaliyet yaşanıyordu. Fiyatlar tam da Adnan Kahveci'nin söylediği gibi piyasada "serbestçe" belirleniyordu. Turgut Özal'ın belirttiği gibi, hiç "devlet müdahalesi" yoktu. Kârsa kâr, vergiyse vergi, özel teşebbüsse özel teşebbüs. Her şey tam da Friedman'ın tarif ettiği gibiydi. Fakat devlet müdahale etti, yasakladı. Yatıp kalkıp KİT'lerin özelleştirilmesinden bahsedenler, İpek Yolu'ndaki serbest ticareti "devletleştirdiler". Yani batırdılar.

Çünkü burada oluşan piyasa, küçüklerin piyasasıydı. Petrol-zengini Korkut Özal'ların Shell'lerin, BP'lerin yanında onların ne hükmü olur? Tekellerin borusunun öttüğü dünyamızda, "Piyasa ekonomisi" onların sisteminin adıdır. Devlet ise, onların çıkarlarını düzenlemek üzere oluşmuş bir kurum.

Koalisyon hükümetinin, "Kürt realitesini kabul ettik" sözleri, Habur'da "Piyasa ekonomisinin" duvarlarına çarptı. Büyük perişanlığa itilen kitleler, aynı zamanda büyük tepki içinde. Bugün en meşru ve kitlesel kepenk kapatma eylemi bu temelde yapılabilir. Zonguldak-Botan ekseninde olduğu gibi, Botan-Rize, Botan-Trakya, Botan-Çukurova eksenlerinin oluşması da bu mücadele çizgisinden geçiyor. Cudi'ye atılan bombalardan biri İpek Yolu'na düştü.

Koalisyon hükümetinin, "Kürt realitesini kabul ettik" sözleri, bir kez daha "Piyasa ekonomisinin" duvarlarına çarptı. Daha doğrusu, Güneydoğu'daki "Kürt realitesine", son zamanlarda ekonomik bakımdan bir parça nefes almış yüz binlerce yurttaşımızın yeniden işsizliğin ve sefaletin kucağına itilmesi de eklendi.

İpek Yolu üzerinde yaşanan dram, uygulamalı bir kapitalizm-emperyalizm dersidir. Ufkunu sadece "Ulusal sorun"la sınırlayanların bu olayın önemini görmesine olanak yok. Oysa, büyük perişanlığa itilen kitleler, aynı zamanda büyük tepki içinde. Bugün en meşru ve kitlesel kepenk kapatma eylemi bu temelde yapılabilir. Zonguldak-Botan ekseninde olduğu gibi, Botan-Rize, Botan-Trakya, Botan-Çukurova eksenlerinin oluşması da bu mücadele çizgisinden geçiyor.

Cudi'ye atılan bombalardan biri İpek Yolu'na düştü.

GÜNEYDOĞU'DAKİ EYLEM BİLANÇOSU

"Hizbullah" Çevik Kuvvet'te eğitiliyor

Diyarbakır'da Kontrgerilla üssü olarak bilinen Çevik Kuvvet'te gece eğitimleri. Önderler katılıyor. Çevik Kuvvet Müdürü Koç: "Doğru değil". Emniyet Müdürlüğü'nden bir bekçi: "Geceyarısından sonra dincilere has, şalvarlı ve sakallı kişiler Müdürlüğe geliyorlar." Hizbullahçılar, eski İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu'nun bölgeye yerleştirdiği İslamcı polisler sayesinde Batman, Kızıltepe ve Diyarbakır'da örgütleniyorlar. Kızıltepe'de eğitim gören Hizbullahçılar'ı Özel Tim koruyor. Bölgedeki Hizbullah'ın lideri Hüseyin Velioğlu.

Hizbullah'tan kısa bir süre önce kopan genç, Diyarbakır'da bir kahvede anlatıyor: "Siz bilmiyorsunuz, Hizbullah Çevik Kuvvet'te ders görüyor. Sizlere açıklarsam, benden çıktığını bilirler ve beni öldürürler. Ben konuşmam ama araştırırsanız başka şeyler bulabilirsiniz".

Adını vermeyen İslamcı genç anlatımını sürdürüyor: Hizbullahçılar haftanın belirli günlerinde gece saat 22.00'den sonra Diyarbakır'daki Çevik Kuvvet Merkezi'ne gidip ders görüyor. Tabii, her Hizbullahçı derslere alınmıyor. Eğitime, daha çok lider konumundakiler katılıyor.

2000'e Doğru'ya bilgi veren genç de üç ay önce derslere iki kez katılmış. Katıldığı derslerin birinde PKK adı geçmemiş. Ama devletin elden gittiği, Müslümanlar'ın yozlaştığı, her gün Müslüman askerlerin katledildiği, yabancı devletlerin Türkiye'nin toprağına göz koyduğu, Türkiye'nin çok zengin petrol yataklarına sahip olduğu halde, yabancı düşmanların petrolün çıkarılıp değerlendirilmesine engel olduğu gibi şeyler anlatılmış. Derslere katılanların, konuşanların birçoğunu tanımıyor. Derslere katılanların çoğu Özel Tim gibi bıyık bırakıyormuş. Bu ders toplantılarından birine Diyarbakır Çevik Kuvvet Müdürü de katılmış, ama konuşmamış. Çevik Kuvvet Müdürü eğitimlerden haberli. Hizbullahçılar'ın eğitim gördükleri yer, Çevik Kuvvet'in eğitildiği salon.

Güneydoğu'da İslamcı polislerin kadrolaşmasını sağlayan eski İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu.

ÇEVİK KUVVET MÜDÜRÜ: "ORTALIĞI KARIŞTIRMAK İSTİYORLAR"

Diyarbakır Çevik Kuvvet Şube Müdürü **Mehmet Koç**, Hizbullahçılar'ın Çevik Kuvvet Merkezi'nde eğitim görmesi konusunda şunları söyledi: "Ben bir buçuk yıldır burada görevliyim. Hizbullahçılar'ın burada ders gördükleri doğru değil. Değil Hizbullah'ın, başka birinin ders görmesi için bile bizim salonumuz yok. Burada polis okulumuz, hastanemiz ve polisler için oyun salonumuz var. Çevik Kuvvet'e giren çıkan kontrolden geçer. Bizim gizli saklı bir şeyimiz yok. Bu iddiaları ortaya atanlar kendilerini bilmeyen kişiler. Bu iddiaları ortaya atarak ortalığı karıştırmak istiyorlar. Buyrun gelin görün, bizim kapımız herkese açıktır."

Diyarbakır Çevik Kuvvet Merkezi, yörede Kontrgerilla üssü olarak biliniyor. 12 Eylül döneminde ve şimdi, "örgüt üst düzey yöneticisi" diye bilinen kişilerin sorguları burada yapılıyor. Özel Tim'in Diyarbakır'daki karargâhı olarak kullanılıyor. **Mehmet Koç**, "Çevik Kuvvet'te işkence olduğu, yakalanan kişilere

GÜNEYDOĞU'DAKİ HİZBULLAH'IN EYLEM BİLANÇOSU

Son 7 ayda 12 ölü, 18 yaralama, 25 kundaklama

2000'e *Doğru*, Güneydoğu'daki Hizbullah'ın eylem bilançosunu çıkardı. Bölgedeki kaynaklar gerçek listenin daha uzun olduğunu vurguluyorlar. Dergimizin saptayabildiği eylemler tarih sırasıyla şunlar:

Batman'da 1991Temmuzu'nda Nur Camii imamı **Resul İbak**, ardından Amediye Camii imamı **Abdurrahman Akyüz**, 3 gün sonra ise eski bir imam olan **Ahmet Baytar** evlerine giderken üç kişinin saldırısına uğrayarak yaralandılar. Bu eylemler Hizbullah'ın saldırılarını yoğunlaştırdığının ilk işaretleriydi.

24 Ağustos 1991 gecesi Batman Rahmet Camii imamı **Talat Turhan**, ertesi gün de **Abdurrahman Çelik** adlı kişi dövülerek komalık edildiler.

3 Ekim 1991 günü Batman'da **Sıddık Öztekin** üç kişinin saldırısına uğrayarak beyin sarsıntısı geçirdi.

15 Ekim 1991 günü Batman'da **Raşit Başar** evine gittiği sırada üç kişinin saldırısına uğrayarak yaralandı.

Batman'da Ekim 1991'de eski Refah Partisi Yönetim Kurulu üyesi **Ekrem Dilekçi** kimliği belirsiz kişilerin coplu, sopalı ve zincirli saldırısına uğradı. Çeşitli yerlerinden ağır bir şekilde yaralanan **Dilekçi**'nin kafasına 12 dikiş atıldı.

20 Kasım 1991 günü Batman'da kahveden çıkıp evine gitmekte olan **Ferman Laçin** adlı İngilizce öğretmeni üç kişinin saldırısına uğrayarak ağır şekilde yaralandı.

Seçimler sırasında Batman'da eski Refah Partisi İl Yönetim Kurulu üyesi **Ekrem Dilekçi**'nin Hizbullah saldırısı sonucu yaralanması.

İdil'de, 3 Aralık 1991 tarihinde **Mikail Bayro** adlı bir şahıs, Hizbullahçılar'ın saldırısı sonucu hayatını kaybetti.

13 Aralık 1991'de Batman Lisesi öğrencisi 17 yaşındaki **Teymen Demir** eve giderken, ellerinde cop, zincir ve sopa bulunan 4 kişinin saldırısına uğradı. Saldırı sonucu ağır şekilde yaralanan **Demir** hastanede tedavi altına alındı. Bu olayın ardından **Vedat Şahin** ve **Osman Şahin** adlı iki göçer, Garp mahallesinde saldırıya uğradılar.

18 Aralık 1991 günü Nusaybin'de **Hayrettin Çetin**, Hizbullahçıların silahlı saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

Hizbullah'ın başvurduğu diğer bir saldırı yöntemi de, işyeri kundaklaması. 22-30 Aralık 1991 tarihleri arasında kundaklanan işyeri sayısı 15'in üzerinde. Kundaklanan işyerlerinden bazıları; Çömçe Lokantası, Salon 84 Kıraathanesi, Güneş Çayevi, Dergâh Kitabevi, İslam Kitabevi, Huzur Ticaret, Tuncerler Coca Cola Bayii, Şirvan Giyim Mağazası ve Son Çarem Büfesi.

Silvan'da da 21-23 Aralık 1991 tarihleri arasında toplam 10 işyeri, bomba ve molotof kokteylleri atılmak suretiyle kundaklandı. Hürriyet Haber Ajansı muhabiri **Hamza Öncü**'ye ait mobilya dükkanı, **İhsan Dinçer**'e ait terzi dükkanları, **Gürgün Pişkin**'e ait eczane, **İhsan Öngül**'e ait giyim mağazası, **Ramazan Kaya**'ya ait bakkal dükkanı, **Metin Katman**'a ait lokanta ve **Zülküf Bine**'ye ait bakkal dükkanı.

12 Ocak'ta Diyarbakır'da Dicle Üniversitesi öğrencisi **Abdülsamet Çetin** Hizbullahçılar'ın saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

19 Ocak 1992 günü Mardin'in Mazıdağ ilçesinde yüzleri maskeli kişilerin saldırısına uğrayan **Hacı Hamarat** ve **Mikail Delek** adlı şahıslar ağır yaralandılar.

24 Ocak 1992 tarihinde Batman il merkezinde Beşiri ilçesinin Fekiran köyü muhtarı Yezidi Kürt **Hüseyin Pamukçu**, 19-20 yaşlarındaki bir kişinin silahlı saldırısı sonucu hayatını kaybetti.

24 Ocak 1992 tarihinde Mardin'in Mazıdağ ilçesinde **Nizam Kişin** adlı şahıs, maskeli ve ellerinde sopa bulunan 4 kişinin saldırısına uğradı. Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne kaldırılan **Nizam Kişin** yaşamını yitirdi.

24 Ocak 1992 tarihinde Bingöl il merkezinde maskeli ve susturucu takılmış silahla saldırıya uğrayan **Ahmet Bayram** öldü, **Ahmet Buzrul** ise ağır yaralandı.

25 Ocak 1992 tarihinde Batman'da **İdris Çelik**, maskeli ve susturucu takılmış silahla üç kişinin saldırısı sonucu öldürüldü.

4 Şubat 1992 tarihinde saat 21.00-22.00 sıralarında Batman'da İl Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan **Seyithan Demir**, evinde biri maskeli iki kişinin saldırısına uğradı. Susturucu takılmış silahla ateş eden iki kişi **Seyithan Demir**'i 8 yerinden yaraladılar.

11 Şubat 1992 tarihinde saat 21.30 sıralarında Batman'da bakkallık yapan ve Meydan mahallesinde ikamet eden 3 çocuk babası **Metin Elikçi**, Sağlık mahallesinde kimliği belirsiz kişilerin saldırısına uğradı. Kafasından ve göğsünden yaralanan **Elikçi**, Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılmak istenirken yolda öldü. Aynı saatlerde Batman'daki Gök Taksi durağı civarında lise öğrencisi **M. Nuri Ekinci** aynı şekilde saldırıya uğradı. Çeşitli yerlerinden yaralanan **Ekinci**, Batman Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak yoğun bakıma alındı. Bu sırada Batman Tekel Caddesi'nde park etmiş bir halde bulunan **Ekrem Aslan**'a ait otomobil, molotof kokteyli atılmak suretiyle kundaklandı.

Nusaybin'de **Seyfettin Oktan**, Mazıdağ'da **Nizamettin Kişin**, Beşiri'de **Hüseyin Pamukçu** adlı kişiler "Hizbullahçı" oldukları belirtilen kişilerin saldırısı sonucu hayatlarını kaybettiler. Mazıdağ ilçesinde saldırıya uğrayan **Hacı Hamarat** da yaralandı.

SHP Nusaybin İlçe Sekreteri **Oktay Türkmen**, İdil Lisesi'nde okuyan **Kemal Demiral** adlı bir genç tarafından öldürüldü. **Türkmen, Humeyni** rejiminden kaçıp Nusaybin'e yerleşmişti. Çevresinde çok sevilip sayılan, yurtsever bir insan olarak biliniyordu. **Demiral**, bölgenin yabancısı. Mahkemede verdiği ifadesinde; "2.5 milyon alacağım vardı. İstedim vermedi. Ben de öldürdüm" demiş.

hakaret edildiği hep söyleniyor. Bunlar doğru değil. Bizim burada herhangi bir yetkimiz yok. Bir tutanağı tanzim etmeye bile yetkimiz yok" diyor.

EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ'NE GECE GİREN SAKALLILAR

2000'e Doğru'nun mikrofonu bu kez Emniyet'te görevli bir bekçiye uzanıyor: Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün arka kapısından onlarca sakallı ve kendilerine has şalvarlarıyla bazı kişiler saat 23.00-01.00 arasında ikişerli gruplar halinde girip çıkıyor. Geç saatlerde ve aralarında 5 metre mesafe bırakarak bu kişiler Emniyet Müdürlüğü'nde toplanıyorlar. Emniyet bekçisi şöyle devam ediyor: "Haftanın belirli günlerinde özellikle sakallı ve dincilere has şalvar giyen kişiler, Emniyet Müdürlüğü'nün alt katlarında toplanıyorlar. Bunların geç saatleri seçmelerinin sebebi, 'Belki bizi kimse görmez' diye düşünüyorlar. Saatlerce orada

kalıyorlar. Bazen sayıları onları aşıyor. O saatlerde içerde ne yapıyorlar bilmiyorum."

Hizbullahçılar, eski İçişleri Bakanı **Abdulkadir Aksu**'nun bölgeye yerleştirdiği İslamcı polisler sayesinde Batman, Kızıltepe ve Diyarbakır'da örgütleniyorlar. Şu an bölgedeki polislerin çoğu dinci. Diyarbakır Emniyet Müdürü **Ramazan Er**'e Çevik Kuvvet'te Hizbullahçılar'ın eğitim görmesi ve Emniyet Müdürlüğü'ne gece giren sakallı kişiler hakkındaki sorularımızı yönelttik. **Er**'in yanıtı şöyle: "Hizbullahçılar'ın Çevik Kuvvet'te ders gördükleri doğru değil. Bunları konuşmaya bile değmez. Buyrun birlikte gidip gezelim orayı. Hizbullahçılar da kim? Yanıltmak için değişik iddialar ortaya atıyorlar."

ÖZEL TİM KORUMASINDA "HİZBULLAH" EĞİTİMİ

Geçen Sonbahar'da Kızıltepe'de bir grup yurtsever, Hizbullahçılar'ın eğitim gördükleri yeri öğrenmek için onları takip ediyor. Yenimahalle'deki mezarlığın bitişiğinde kendilerine hibe edilen vakıfta eğitim gördüklerini tespit ediyorlar. Resmi kayıtlarda mülk olarak geçen vakıf halılarla döşenmiş ve sürekli korunuyor. Vakfın yanına yaklaştıklarında, damda mevzilenmiş Özel Timleri görüyorlar. Özel Tim, içerde ders görenlere bir saldırı olmaması için damda mevzilenmiş, onları koruyor. Daha sonraki toplantılarına Özel Tim koruyucu olarak gelmemeye başlamış. Çünkü Hizbullahçılar artık kendi korumalarını kendileri yapıyormuş.

EĞİTİM GÖRENLERİN ÇOĞU KIZILTEPE DIŞINDAN

Kızıltepe'de Hizbullahçılar'ın ders ve eğitim gördükleri yerlerden biri de, Bilali (Cumhuriyet) mahallesindeki İstiklal İlkokulu'nun hemen bitişiğindeki Kuran kursu binası. Burada Elazığlı bir şahıs ders veriyor. Kuran kursundaki öğrencilerin de hemen hepsi Elazığ'dan getirilmiş. Kızıltepe'den kursa katılan üç ortaokul öğrencisi de orada yatıp kalkıyor.

Kızıltepe'deki Hizbullahçılar'ın eğitim gördükleri evlere girip çıkanların çoğu dışardan. Hemen hepsinin altında Mercedes veya BMW arabalar var. Araçların plakaları Yozgat, Zonguldak, Trabzon, Şanlıurfa, İzmir, Aydın gibi illere ait. Her hafta altlarında son model arabalarla gelen yabancılar, her gece ayrı ayrı evlerde toplanıp eğitim görüyorlar. Eğitimlere her yaştan kişilerin katıldığı belirtiliyor. Hizbullahçılar, faaliyet yürüttükleri her yerde olduğu gibi Kızıltepe'de de kırtasiye ve kitapçı dükkanlarını paravan olarak kullanıyorlar. Kızıltepe'de asıl hedefledikleri̇ni, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri oluşturuyor.

Hizbullahçılar, Kızıltepe'de açıkça çalışıp örgütleniyor. Yöre halkı Hizbullah'ı, İran'dan çok Türk devletinin ve Özel Tim'in desteklediğine inanıyor. Bunun nedenini de Kızıltepe'de meydana gelen bazı olaylara bağlıyorlar. "Kepenk kapatma eylemlerinde binlerce esnaf kepenklerini kapatırken, Hizbullahçılar kepenklerini kapatmıyorlar. Üstelik kepenk kapatma eylemi sırasında propaganda içerikli kasetleri son sesine kadar açıyorlar. Özel Tim ve polis de bunları büyük bir memnunlukla izliyor. Özel Tim ve polis kepenk eylemi boyunca açık dükkanların önünde nöbet tutuyor. Giyimleriyle, sakallarıyla rahatça izlenebildikleri halde, tedbire gerek görmeden ilçenin belli yerlerinde toplantılar yapıyor ve örgütleniyorlar."

Kızıltepe'deki Hizbullahçılar, seçtikleri belirli yerlerde kırtasiye veya kitapçı dükkanı açıyorlar. Bu yerler genellikle okulların güzergâhı veya cami yakınları oluyor. Hizbullahçılar'ın Kızıltepe'deki buluşma yerlerinden biri de Servet Pasajı'ndaki "Yıldız" kırtasiye dükkanı. Buradaki Hizbullahçılar'ın başında Kızıltepe İlköğretim Şube Müdürü **Abdülrezzak Yıldız** anılıyor. Hizbullahçı olarak en çok adları anılan diğer kişiler, Tiltıhemke köyü imamı ile Ziya camii imamı. Hizbullahçılar, Kızıltepe'de yurtsever kişileri yalnız bulduklarında 3-4 kişilik gruplar halinde saldırarak öldüresiye dövüyorlar. Genellikle cop, demir çubuk ve zincir kullanıyorlar. Eylem sırasında saldırganları silahlı gözcüler koruyor.

KZILTEPE EMNİYET MÜDÜRÜ: "BİZİM DE KULAĞIMIZA GELİYOR"

2000'e Doğru, Kızıltepe Emniyet Müdürü **Cevdet Demirbilek**'e, "Hizbullahçılar'ın faaliyetlerini yo-

Oktay Türkmen'in cenaze töreni.

ğunlaştırması üzerine ne gibi önlemler aldıklarını ve Özel Tim'in, Hizbullahçılar'ın eğitim gördükleri evin üzerinde nöbet tutmaları"nı sordu. Emniyet Müdürü, Hizbullahçılar'ın eylemlerini yoğunlaştırması konusunda: "Bizimde kulağımıza böyle şeyler geliyor" yanıtını verdi. "Özel Tim'in nöbet tutması" konusunda ise, "Biz herhangi bir yasadışı eyleme izin vermeyiz" dedi.

Kızıltepe'de 13 Şubat 1992 sabahı bazı ev ve dükkanların kapılarının altından "Yekitiya Oldaren Welatparezen Kurdistan" (Kürdistan Yurtsever Dindarlar Birliği) imzalı bildiriler dağıtıldı. Bildiri de, "Yurtsever imamlar, PKK'ye karşı direnişe katılın. Korkmayın. Camilerde, vaazlarınızda Apo'nun bağımsızlık ve özgürlük yalanını anlatın" deniyor. Emniyet Amiri Yardımcısı'na bu konudaki düşüncelerini sorduğumuzda: "Bildiriden haberim yok. Vatandaş bildiri bulduğunda emniyete getirmiyor. Kendisi alıp okuyor" dedi.

HÜSEYİN VELİOĞLU KİMDİR?

Bölgedeki Hizbullah'ın lideri, Batman'ın Gercüş ilçesinden **Hüseyin Velioğlu**. Uzun süreden beri Diyarbakır'ın Kaynartepe mahallesinde oturuyordu. Bir süre önce alelacele oradan ayrılmış. **Hüseyin Velioğlu**'nu bu adresten telefonla aradık. Telefonun öbür ucundaki şahsa **Huseyin Velioğlu**'nu sorduğumuzda, kendisinin burada olmadığını, nereye gittiğini de bilmediğini söyledi.

Hüseyin Velioğlu'nun *Tevhid*, *Yeryüzü* ve *Objektif* dergilerinde yazıları yayımlanmış. Bu dergiler Humeyni'nin İslami çizgisine yakınlar. Hizbullah saldırılarının yaygınlaşması üzerine bu dergilerin yöneticileri **Hüseyin Velioğlu**'nun eylemlerini benimsemediklerini dile getiriyorlar. Diğer İslamcı çevreler **Velioğlu** için "malum kişi" diyorlar. **Velioğlu**'nun İslami çevrelerin görüşme isteğini reddettiği belirtiliyor.

Hüseyin Velioğlu, çevresindekilere **Abdullah Öcalan** ile Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde aynı sınıfta olduklarını ve iki kez Bekaa'ya giderek **Öcalan** ile görüştüğünü anlatıyormuş. *2000'e Doğru* bu bilgiyi doğrulatmak için *Berxwedan*'a sordu. *Berxwedan* yetkilileri, **Hüseyin Velioğlu** ile **Abdullah Öcalan**'ın aynı sınıfta okumadıklarını ve bu kişinin Bekaa'ya gidip **Öcalan** ile görüşmediğini söyledi.

Hizbullah'ın kökeni Batman'da 1980 öncesi Milli Türk Talebe Birliği içinde yer alan aşırı dinci gruplara dayanıyor. Bu kesim 12 Eylül'den sonra dinci gençlik içindeki yerini sağlamlaştırdı. Çalışmalarını daha çok camilerde, Kuran kurslarında, İmam Hatip liselerinde ve benzeri okullarda sürdürdüler. Militanlarını İran'daki kamplara göndererek eğittiler.

Diyarbakır'daki Hizbullahçılar'ın lideri Bingöllü **Şevket Börü (Velioğlu)**. **Börü**, eskiden Diyarbakır'da ciğercilik yapıyormuş. Çevresinde lümpen biri olarak tanınıyor. **Şevket Börü** daha sonra soyadını **Velioğlu** olarak değiştirmiş. **Şevket Velioğlu** ile birlikte hareket edenlerden biri de **Hacı Beyançık**. **Beyançık**, 1984 seçimlerinde Diyarbakır bağımsız belediye başkan adayı oldu. **Hacı Beyançık**, Diyarbakırlı işadamı, **Abdulkadir Aksu**'ya çok yakın ve karısı papatyalardan olan **Mehmet İçkale**'nin yanında çalışıyordu. **Beyançık**, daha sonra Konya'ya gitti. Diyarbakır'a döndükten sonra önce kırtasiye dükkanı açtı. Şimdi ise bir konfeksiyon dükkanı işletiyor.

Diyarbakır'da, özellikle Bağlar semtinde Hizbullahçılar'ın düzenli şekilde toplandıkları birçok ev var. Geceleri bazı camilerde akşam na-

Hizbullahçılar tarafından öldürülen SHP Nusaybin İlçe Sekreteri Oktay Türkmen'in eşi cenaze töreninde.

mazından sonra toplanıp eğitim görüyorlar. Bunları eğitenler, çevrede esnaflık yapan hacı-hoca olarak bilinen kişiler. Camilerdeki eğitimlere çocuklar da katılıyor.

Derslere katılan çocuklardan biri, "Bazı geceler camide toplanıp ders görüyoruz. Genellikle abilerimizin getirdiği kitapları okuyoruz. Okuduktan sonra kitapları tekrar geri götürüyorlar. Derslerde genellikle kafirlerin Müslümanlar'a nasıl eziyet ettikleri, Müslümanlar'ı nasıl öldürdükleri anlatılıyor" diyor. PKK hakkında bir şey anlatılıp anlatılmadığını sorduğumuzda; "Hayır pek bir şey anlatmıyorlar. Sadece PKK'nin bazı Müslümanlar'ı öldürdüğünü söylüyorlar" yanıtını veriyor.

Hizbullahçılar'ın Diyarbakır'daki görüşme ve toplanma yerlerinden biri de "İlim" kitabevleri. Bu adla Diyarbakır'ın Melikahmet ve Balıkçılarbaşı semtlerinde üç tane kitabevi var. Bölgede, özellikle Siirt ve Batman'da "İlim Kitabevi" adında onlarca dükkan bulunuyor.

"KONTRGERİLLA PKK İLE İNANANLARI KARŞI KARŞIYA GETİRMEK İSTİYOR"

Hizbullah saldırıları seçimlerin hemen sonrasında başladı. Aralık ayı içinde, özellikle Botan bölgesinde yaygınlaştı. Koruculuğun bitme noktasına geldiği, açık Kontr gerilla cinayetlerine karşı kitlesel gösterilerin yapıldığı bir dönemde Hizbullah birden ortaya çıktı.

2000'e Doğru, Diyarbakır'da bir Hizbullahçı ile son aylarda bölgede işlenen cinayetler, PKK ile aralarında herhangi bir sorun olup olmadığı, PKK'ye nasıl baktıkları konusunda görüştü: "PKK kendi halkının bağımsızlığı için mücadele eden bir örgüttür. Her ne kadar Marksist olsalar bile, onlarla herhangi bir sorunumuz yoktur. PKK, şu an Doğu ve Güneydoğu'da halk desteğine sahip en büyük güçtür. Diğer Müslüman geçinen örgüt ve grupların hepsi devletin denetimindedirler. Güçlerini devletten, rejimden alıyorlar. En gerçekçi, en Müslüman, Hizbullah'tır. Biz gücümüzü Allah'tan ve onun kutsal kitabından alıyoruz.

Diyarbakır'da karanlık güçler tarafından öldürülen Abdülsamet Çetin.

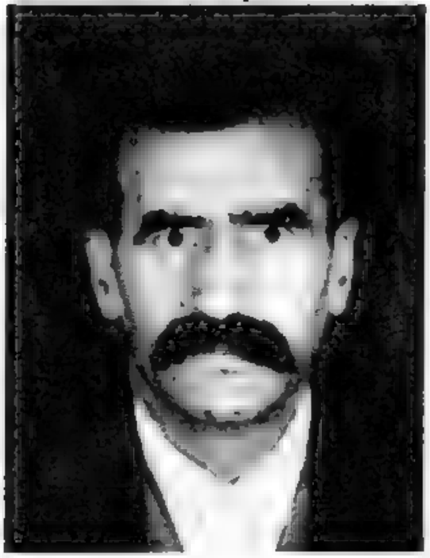

İdil'de öldürülen Mikail Bayru.

"Bu rejim, kendi güdümünde İslami grup ve partiler istiyor. Bunun için de onlara her türlü yardımı yapıyor. Bazı olaylar Hizbullah'a mal edilmek isteniyor. Devlet şu an PKK'nin bölgede bir numaralı güç olduğunu biliyor. Başta korucuları çıkardılar. Muhtarları satın aldılar, bölgeye milyarlarca lira para döktüler, ama PKK'nin gücünü kıramadılar. Aksine PKK daha da güçlendi, gelişti. En son olarak dini kullanıyorlar. Din konusu çok hassas bir konu. Bölgemizin hemen hemen tümü Müslüman. Kontrgerilla, Hizbullah adını kullanarak PKK ile inananları karşı karşıya getirmek istiyor. Hizbullah ile PKK'nin kampları Bekaa'da yan yana. Neden orada değil de gerilla savaşının yaşandığı bir yerde bu olaylar meydana geliyor? Herkesin bunu iyi düşünmesi ve yorumlaması lazım. Özel Tim, bölgemizdeki bu mücadeleyi yıkmak için her türlü yöntemi kullanıyor. PKK kılığında inananları, Hizbullah kılığında PKK sempatizanlarını öldürüyor. Bunu herkesin bilmesi lazım. PKK ile Hizbullah arasında bir çatışma yok" diyor. Ancak sözlerinin sonuna da şu değerlendirmeyi ekliyor: "Birtakım olaylar olmuş olabilir. İdil ve Midyat çevresinde PKK Hizbullah'ın barınmasına engel oldu. En başta Hizbullahçı bir baba ve oğulu öldürdüler. Eğer olaylar olmuşsa karşılıklı olmuştur."

Hizbullah'ın İran'a nasıl baktığı sorusuna ise Hizbullahçı'nın yanıtı şöyle: "İran'a her zaman bağlıyız. İlk İslam devrimini rahmetli **İmam Humeyni** yaptı. Bizler Kuran'ı temel alıyoruz. Mezhep farklılıkları önemli değildir. Allah'ın hakimiyetini istiyor ve Kuran'ı anayasa olarak kabul ediyorsak, mezhep farklarının hiçbir önemi yok."

Hizbullahçılar yayınları olup olmadığı sorusuna, "Bizler gazetecilikle dergicilikle değerlendirilen zamanın boş olduğuna inanıyoruz. *Yeryüzü*, *Tevhid*, *Objektif* dergileri vardı. Dergi ile inananların kafasını meşgul etmemeyi düşünüyoruz. Bunları aştık. Artık mücadele zamanıdır" diyorlar.

"HEPİNİZİN KATLİ VACİPTİR"

Nusaybin'de Hizbullahçı olarak bilinen **Salih Kavak**, evinin önünde silahlı iki kişinin saldırısı sonucu hayatını kaybetti. **Salih Kavak**, evinin önünde saldırıya uğradığı sırada, Hizbullahçılar içerde toplantı yapıyormuş. Kendisi de dışarda nöbet tutuyormuş. **Salih Kavak** öldürüldüğünde polisler evine gelip baş sağlığında bulunmuş ve kendisinden şehit diye söz etmişler.

Asıl hedefin **Salih Kavak** olmadığı, Dicle Üniversitesi'nde okuyan oğlu **Bedrettin Kavak** olduğu söyleniyor. **Bedrettin Kavak**, Diyarbakır'da **Abdülsamet Çetin**'in öldürülmesinden sorumlu tutuluyor. **Çetin**, öldürülmeden bir hafta önce Eğitim Fakültesi'nde Nusaybinli bir gençle tartışmış. Bu genç, "Hepinizin katli vaciptir. Artık silahlar konuşacak" demiş. **Çetin**'in tartıştığı bu gencin **Bedrettin Kavak** olduğu söyleniyor. ■

PERİNÇEK'İN ÇAĞRISI, YAZAR'IN YANITI

SP ve HEP "güçbirliği"ni tartışıyor

SP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in HEP Genel Başkanı Feridun Yazar'a "Birlik görüşmesi" çağrısı... Yazar'ın yanıtı. HEP yöneticileri ne diyor? HEP İstanbul İl Sekreteri Orhan Kaya: "SP'nin güçbirliği önerisini samimi buluyoruz. Dostça teşekkür ediyoruz. Halklarımızı imha ve ezme politikalarına karşı dost güçlerin bir araya gelip çeşitli çareler araması sevindiricidir."

Sosyalist Parti Genel Başkanı **Doğu Perinçek**, Ocak ayı sonunda Halkın Emek Partisi Genel Başkanı **Feridun Yazar** ile Sosyalist Birlik Partisi Genel Başkanı **Sadun Aren**'e, SP Başkanlık Kurulu'nda 12 Ocak'ta karar altına alınan "Birlik için görüşme önerisi"ni içeren iki mektup gönderdi.

Perinçek'in mektubu, "Emperyalizmin dayatmalarına karşı mücadelenin, dünyamızda ve bölgemizde özgürlük, barış, bağımsızlık ve sosyalizm davası için mücadele açısından belirleyici bir değer" taşıdığını belirtiyor. "Milli düşmanlıkların kışkırtılması ve milliyetçiliğin yükselişini" emperyalizmin atağının belirtilerinden biri olarak sayıyor.

SOSYALİST PARTİ GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK

"Devrim de kardeşliği çağırıyor"

-HEP'e yaptığınız "Birlik çağrısı", devletin baharda yapacağı söylenen saldırıya yönelik, konjonktürden kaynaklanan bir çağrı mıydı?

-Bizimki esas olarak stratejik, Türkiye emekçisinin öncü müfreze ihtiyacından kaynaklanıyor. Bahar taarruzu ile doğrudan ilişkili değil. Ama devletin bahar için hazırladığı kitlelere kırım planı bu çağrıyı daha acilleştiriyor. Hatırlanacaktır; SP seçimlerden önce seçim taktiğini şöyle açıklamıştı: Bir barikat kurmamız lazım, bir devlet terörü geliyor. 150 bin insan işten atılacak. Bunu sopayla uygulamak zorundalar. Kürt sorununda da kırları ve şehirleri kaybeden devletin kitlelere kırımdan başka bir çözümü kalmadı.

"DEVLET TERÖRÜNE BARİKAT KURALIM"

O nedenle "HEP, SP ve diğer sol güçlerle birlik olarak seçimlere girelim, devlet terörünün karşısına ku etli bir barikat çekelim. Seçimden parlamentoya girerek kuvvetli bir şekilde çıkalım. Parlamentoda da mücadele eden bir ayağı olsun. Parlamentoya yüzde 10'u aşıp giremezsek bile çok güçlü bir parti veya ittifak olarak devlet terörünün karşısına çıkalım" demiştik. Bunun ne kadar önemli olduğu ortaya çıktı. İşten atmalar başladı ve devlet terörüyle uygulanıyor. Baharda da devlet bir sindirme ve yıldırma harekâtına hazırlanıyor. O nedenle bu önerimiz seçimlerdeki önerimizin devamıdır, o anlayıştan kaynaklanıyor. Mümkünse gelin bir öncü müfrezede, sosyalist, enternasyonalist bir öncü müfrezede birleşelim. Değilse ittifak yapalım, güçbirliği ittifakı. Seçimlerdeki dört maddelik program, ittifakın programı olabilir.

-Sizin güçbirliği öneriniz ile HEP'in Demokratik Cephe önerisi birbiriyle çakışan öneriler mi?

-Farklı değil, birbiriyle bir noktada buluşuyor. İleride tartışmalarla ortaya çıkacak bir fark olabilir. Biz güçbirliğini yalnız bahardaki devlet terörüne karşı değil, yalnız Kürt ulusal kurtuluşuna bir arka cepheden destek değil; genel olarak Türkiye'deki bütün demokratik mücadele için, işçi hareketi, demokratik insan hakları hareketi ve yeniden yükselecek olan köylü mücadelesinin talepleri için değil, bütün alanlarda bir güçbirliği olarak düşünüyoruz. Onlar da sanıyorum, bunu benimserler.

"HEP, SHP'YE BAHAR TAARRUZUNA KARŞI ÇAĞRI YAPIYOR MU?"

-HEP'liler SP'nin özellikle seçimlerle birlikte eleştirel bir tavıra girdiğini, bunun nedeninin de HEP'in SP'nin ittifak önerisini reddedip SHP ile seçime girmesi olduğunu belirtiyorlar.

-HEP'e tavrımız başından bu güne kadar aynı. Hatırlanacaktır, Kürt devrimci örgütü HEP'i önce hain ilan ediyordu. Biz o zaman, "Hayır, bu bir yurtsever örgüttür" dedik. Hatta doğuya yaptıkları gezilerde karşılama törenleri yaptık, çiçek verdik, gezilerini destekledik. HEP'i her zaman demokratik, yurtsever bir güç olarak değerlendirdik. Ama burjuvazi ve küçük burjuvaziye ait olduğunu tespit ettik. Enternasyonalist ve işçi sınıfına ait bir parti değil, bir Kürt partisi olduğunu tespit ettik. Bunlarla beraber yerini, kongre kararımızda da var, MK raporlarımızda da var, halkın safında belirledik. Ama halkın safında olan her örgüte bizim eleştirel yaklaşımımız var. Eleştiriler HEP'in halkın mücadelesine zarar veren politikalar benimsediği dönemlerde yoğunlaştı.

HEP'in SHP ile birlikte seçimlere girmesi üzerinden atlanacak basit bir olay değil. Mesele parlamentarist perspektif değil. Zaten parlamentarist perspektifimiz olsaydı, **Abdullah Öcalan**'ın dört milletvekili teklifini kabul ederdik. **Öcalan** bunu açıkladı. Bize de o kapı açık tutuldu, gelin SHP listesinden hep beraber gire- →

Çağrı şöyle devam ediyor: "Dışta bu olumsuz etkenin gelişmesine karşılık iç koşullar devrimin yararına gelişiyor. Hakim sistemin krizi derinleşiyor ve devrim dinamikleri, özellikle işçi ve Kürt halk hareketleri Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir yükseliş içine girmiştir. Köylü hareketi ise istim almak üzeredir. Partilerimiz arasındaki dostluk ilişkisi, sosyalizm amacı ve enternasyonalizm temelinde tek bir partide birleşmek düzeyine de yükseltilebilir. HEP önümüzdeki kongresinde sosyalizm amaçlı bir program yapmayı ve bütün milliyetlerden emekçilerin öncü partisi olmayı benimsediği taktirde, bu zeminde tek bir partide birleşme şansı olacaktır.

İster güçbirliği düzeyinde olsun, isterse tek bir sosyalist partide birleşme düzeyinde olsun, partilerimiz arasındaki ilişkide emperyalizme, gericiliğe ve şovenizme karşı mücadelede, hatta eğer mümkünse kapitalizme karşı mücadelede yeni bir sayfa açma umuduyla görüşmelerde bulunmayı öneriyoruz."

SP GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK: "Devlet buradaki Türk'ün ölümünden korkar mı! Burada bin Türk'ü kurşuna dizse veya bomba koyup bir yerde, salonda imha etse, devlet göbek atar. Aman Türkler öldü diye üzülmez. Hatta bunu istihbar etse önlemez bile. Devletin umurunda mı buradaki hamal, emekçi..! Devleti sanki Türkler'in koruyucusu, Türk'ü seven ve onu koruyan gibi görmek çok yanlış. Tersine devlet, 'Ah ne iyi yapıyor, benim terörüm için kamuoyunu hazırlamama yardımcı oluyor' diyor"

"MEKTUBUNUZU OLUMLU BİR ADIM OLARAK DEĞERLENDİRİYORUZ"

HEP Genel Başkanı **Feridun Yazar**, SP Genel Başkanı'nın gönderdiği mektubu, "Yetkili kurullarda değerlendirdikten" sonra yanıtladığını belirtiyor. HEP'in yaptığı Demokratik Cephe çağrısının kamuoyunda yeteri kadar tartışılmadığını belirten **Yazar**, "Bu açıdan sizin mektubunuzu olumlu bir adım olarak değerlendiriyoruz" diyor. **Yazar,** 5 Şubat ta-

lim. Biz o kapıdan girmedik, HEP in girmesini de eleştirdik. Şimdi eleştirilerimizin değeri ortaya çıkacak. Bahar taarruzu geliyor, HEP, SP'ye "Gel bu taarruzu göğüsleyelim" çağrısı yapıyor. SHP'ye yapıyor mu? Altını çizerek söylüyorum, SHP'ye yapıyor mu? Sayın **Feridun Yazar**, Genel Sekreter ve yardımcılarıyla birlikte 5 arkadaş gelip bizi ziyaret ettiler. SHP'ye böyle bir teklif yapmamışlar. Ama onların listelerinden parlamentoya girdiler, HEP'li diye anılan 20 kadar milletvekili var. Demek ki, seçimlerde yanlış bir ortak seçmişler. Bu apaçık ortaya çıkıyor. Başı sıkıştığı zaman, kitlelere yönelik devlet terörü ufukta göründüğü zaman SHP'ye bir çağrısı yok. Olamaz, çünkü terörü yapacak olan SHP. Biz demedik mi, SHP verdiğin her oy sana mermi, işten atılma kağıdı olarak dönecektir diye! İşte dönüyor. HEP'in yanılgısı sırf HEP'e zarar vermiyor ki... Bize de zarar veriyor, herkese zarar veriyor, halka zarar veriyor. Kendi elimizle bizi vuracak, kıracak olan bir iktidara omuz vermiş olduk. Oylar SHP'ye gi i, HEP adaylarına da değil. SHP listesinden giren o milletvekillerini devlet elimizden kaptı. Fakat biz artık geçmişe bakmıyoruz, olan oldu. Bundan sonrasına bakacağız ama sorunuz üzerine söylüyorum, böyle bir hatanın tabii ki eleştirisi yapılacak.

"CEPHE PARTİSİ'NİN YAŞAMA ŞANSI YOK"

-HEP'in Demokratik Cephe önerisi üzerine tartışmalar yapılıyor. HEP'in, böyle bir cephe oluşturma yeteneği üzerine ne diyorsunuz?

-Ona HEP'liler karar verecek. Sanıyorum, bazı tereddütler var. Acaba bir blok, cephe partisine mi dönelim, böyle mi kalalım diye. Onların ne karar vereceğini bilemem, ama bir cephe partisi, blok partisinin yaşama şansı yok. Parti, adı üstünde toplumun bir sınıfını temsil eder. Partiler arasında ittifaklar olabilir. Birkaç sınıfı partiye doldurursanız başarılı sonuçlar alamazsınız. Başka dönemlerde belki olabilir, ama bu derece taktik kıvraklık gerektiren dönemde bu sınıflar birbirlerinin eline ayağına dolaşır. Net, kararlı, esnek, kıvrak manevra yapabilen bir çizgi izlemek mümkün olamaz.

-Partisel birlik veya cephe gerçekleşmezse, bu durumda SP'nin tavrı ne olacak?

-Ok yaydan çıkmış durumda. Devlet kararlı, baharda saldıracak. Ama bizim önerilerimiz sırf baharla ilgili değil, bahar olayı acilleştiriyor. Yoksa baharda böyle bir olay olmasa da, hem öncü müfrezede birleşme önerimiz hem de ittifak önerimiz devrimin ihtiyaçlarından kaynaklanıyor.

"MİLLİYETÇİLİK DEVRİMİN ÖNÜNDE KÖSTEK"

-SP'nin kardeşlik politikasını gönüllü, eşitliğe dayalı bir kardeşlik olarak değil de bir zorunluluk olarak dayattığı görüşüne ne diyorsunuz?

-Kardeşlik olmadan devrim yapamayız. Bunları biz devrimin ihtiyaçlarından çıkartıyoruz. Kürt halkı da, Türkiye emekçileri de tek başına kurtulamaz. Önümüzde şöyle bir tablo var: Amerika yeni düzenini kuruyor. Emperyalizm var, emperyalizme karşı mücadele edeceğiz. Sosyalist blok denilen şey çoktan dağıldı. Amerikan emperyalizmi karşısında onu marke eden, bloke eden Sovyetler Birliği kalmadı. Emperyalist de olsa, ki emperyalistti, bloke ediyordu. Ortadoğu'da ise bizim devrimimizin dinamikleri görülmedik şekilde güçlendi. Kürt halkının dörde bölündüğü gerçeği, bu dört parçadaki Kürtlerin birbirlerini nötralize etme çabaları da bir gerçek. Bu tabloda, matematiksel olarak baktığınız zaman ne Kürt milletinin ne de Türkiye emekçi halkının tek başına kurtulamayacağı görülüyor. İkisinin ittifakı bir zaruret. İttifak dışında dev-

rihli mektubunda, şöyle devam ediyor: "Ülkemizin ihtiyacı kitleselliği hedefleyen demokratik oluşumlardır. Bu nedenle şu ya da bu siyasal parti ya da çevre ile ortak paydası sosyalizm olan bir birliktelik acil ihtiyaç olarak düşünülmemektedir. Biz bir demokratik kitle partisiyiz. Önerinizin 'her düzlemde ve her alanda omuz omuza mücadele' anlayışını memnuniyetle karşılıyoruz.

MUSTAFA OLCAYTO (HEP İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi): "HEP bir sınıf partisi değil, ama devrimci, demokratik bir halk partisi olma yolunda çabaları var. Güçbirliği de bu çerçevede Türk soluna yapılmış bir çağrı"

BESRA EKSEN (HEP İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi): "Düzen, Türk-Kürt halklarını karşı karşıya getiriyor. Kurtuluşları birbirlerine yakından bağlı iki halkın kardeşliği taktik bir sorun değildir"

Önümüzdeki süreçte emekçi halk hareketi ve Kürt halkına yönelik baskı ve asimilasyon politikasının giderek katliamlara dönüşme, bunun demokrasi ve halk düşmanı güçler tarafından uygulanabilme hazırlıklarının belirtilerinin şimdiden görüldüğü bir dönem olacağa benzemektedir. Devrimci-demokrat, yurtsever sorumluluğumuzun bize yüklediği görev bu tehlikeli gelişmenin önüne bugünden birlikte set çekebilmektedir."

---

rim yok aritmetik olarak. O zaman ittifak hangi temelde olacak? Kardeşlik temelinde. Yoksa kardeşlik bir lüks, güzel bir şey, vicdanın bir çağrısı değil. Devrim de kardeşliği çağırıyor. O bakımdan milliyetçilik devrimin önünde köstek oluyor.

"KÜRDÜN İÇİNE KAPANMASI YANLIŞ"

-SP'nin düzenlediği İstanbul'daki Enternasyonal Şenlik 92'de Küba, Afrika sloganları atılırken, Kürdistan, Kürdistan'a özgürlük sloganları atılınca neredeyse bunu bastırmak için "Kardeşlik" sloganının atıldığından şikayet ediliyor.

-Bu parti politikası değil, orada yapılan bir şey. Burada çok büyük bir yanlışlık var. Bütün bu 12 şenlik Kürt halkı içindi. Bu şenliklerde, 12 yerde yaptığım konuşmada başlıca işlediğim tema, devletin önüne barikat kurmak. Gazetelere de yansıdı: Bir Kürdün kılına dokunulmasına Türk'ün vicdanı isyan etmelidir. Bu temayı işledik. SP'nin, *2000'e Doğru*'nun yıllardır yaptıkları var. Bir slogan sürtüşmesine bakarak bunlara karar vermek yanlış. Şunu söyleyeyim, bu şenliklerde de yaptığım bir tespit, genel olarak Kürt organlarında da okuyorum: Çok büyük bir hata içindeler. Hep kendilerini vurguluyorlar, Kürt, Kürdistan'a özgürlük, Kürdistan faşizme mezar olacak vs. gibi. Bir kabuğuna, içine dönme ve bencilleşme olayı var. Bu devletin bahardaki terörüne çok iyi imkan hazırlıyor. Neden? Çünkü bugün Kürdün kendini sürekli öne sürmeye değil, müttefik kazanmaya ihtiyacı var. Kürdün elini Türkiye emekçisine, halkına atmaya onu tutup zorla yanına çekmeye ihtiyacı var. Halbuki şu anki haletiruhiye, bu bence, özellikle önderlikten kaynaklanıyor, sürekli Kürt kendisini tekrar ediyor, kendisini öne sürüyor. Mesela dese ki, Türkiye faşizme mezar olacak, Türkiye-Kürdistan hepsi faşizme mezar olacak, Ege köylüsü de kendisindeki mezar kazıcı rolünü, misyonunu hatırlatacak. Halbuki Kürt halkı hiç öyle bir şeyi hatırlatmıyor, tersine onları pasifizme iten bir politik söylemi devamlı tekrarlıyor. "Kürdistan faşizme mezar olacak". Ankara'da faşizm çökmedikçe, Kürdistan faşizme mezar olmaz. Uçağı ile gelir, orayı bombalar Ankara. Ankara'da yıkılacak ki, Kürdistan faşizme mezar olsun. Burada bir ortak kader var. İkincisi, sen Kürdistan'da faşizmi gömmek istiyorsan Türkiye emekçilerinin buna omuz vermesine ihtiyacın var. Türkiye emekçisi nasıl omuz verecek? İki üç yıl önce, hatta bir yıl önceye kadar; Kürtler Türkiye'deki en enternasyonalist halktı. Dünyaya en çok açık olan, dünyanın her tarafıyla ilgili olan, Eritre'sinden tut da, Latin Amerika'sına kadar. Mesela, Türkiye halkına göre dünyaya daha açık ve daha ilgiliydi. Son zamanlarda bir egosantrizm, benmerkezcilik oluştu. Bu da halk yüzünden değil, çeşitli Kürt örgütlerinin etkisiyle oldu. Türkiye halkı Kürt meselesinde çok anlayışlı ve bence iyi sınav verdi. Şovenizmin kuyruğunda değil. SP kalktı seçimde az oy almak pahasına devrimci görev olduğu için Kürt meselesini gündeme koydu. Türkiye halkının, emekçilerinin tepkisi olumlu. Bunu anlıyor. Son 12 şenlikte de onu gördüm. Kürt meselesine karşı bir anlayış ve sevgi gelişiyor. Ama bunu Kürt devrimcileri görüp, yakalayamıyorlar. Türkiye halkına yönelmek yerine kendi içlerine yöneliyorlar ve iten bir tavıra giriyorlar.

Abdullah arkadaş dedi ki, "Siz burayı bombalarsanız, biz de orada Kapalıçarşı'yı bombalarız." Veya, bana söylediği şey, "Dinamitleri doldurup kamyonlara Türk kitlelerin üzerine sürerim". Korkunç bir milliyetçilik! Milliyetçiliğin aşırısı, bağnaz bir şey. Olmaz. Bunlar çok olumsuz izler. Öyle bir mesaj oluyor ki, caydırıcı da değil. Onlar devleti caydıracağız diye söyler, devlet buradaki Türk'ün ölümünden korkar mı! Burada bin Türk'ü kurşuna dizse veya bomba koyup bir yerde, salonda imha etse, devlet göbek atar. Aman Türkler öldü diye üzülmez. Hatta bunu istihbar etse önlemez bile. Devletin umurunda mı buradaki hamal, emekçi..! Devleti sanki Türkler'in koruyucusu, Türk'ü seven ve onu koruyan gibi görmek çok yanlış. Tersine devlet, "Ah ne iyi yapıyor, benim terörüm için kamuoyunu hazırlamama yardımcı oluyor" diyor.

AHMET AKKAYA / SEYFİ GENÇOĞLU

HEP GENEL BAŞKANI FERİDUN YAZAR

"HEP kökenli milletvekillerinin kesin bir tavır koyma zamanı geliyor"

-HEP'in cephe çağrısı nasıl bir yankı buldu? Kimlerden yanıt aldınız?

-"Cephe" kelimesi geçmişte yanlış çağrışımlar yaptığı için bunu kullanmak istemiyorum, demokratik güçbirliği demeyi daha doğru buluyorum. SP Genel Başkanı ile bizzat görüştüm. Kendisi bu konuda her zaman birlikte hareket etmek istediklerini belirtti. Hatta tamamen birleşmeyi hedefleyen bir mektup gönderdi.

Tabii gönül arzu ediyor ki, aynı ilkelerde, aynı programda birleşme olanağı da olabilsın. Fakat Sayın **Perinçek**'in mektubunda, birleşme için sosyalist bir program öneriliyor. Bize göre ise, Türkiye'nin şu anda içinde bulunduğu koşullardan dolayı, sosyalist bir programda birleşmeden ziyade, Türkiye'nin demokratikleşme çabasının önde olması gerekir.

-Sosyalizmi savunmayan bir demokrasi programı olabilir mi?

-HEP'in programı sosyalist değil, fakat demokratikleşme mücadelesi sosyalizmin bir hedefi değil midir? Biz zaten topluma sosyalizmin değerlerini taşıyoruz. Sosyalizmin ilkelerini inkâr eden, reddeden bir yapıda değiliz. Bunu kabullenen, saygı duyan bir yapıdayız, fakat şimdi aciliyet o değil. Sayın **Sadun Aren**'e de söyledim bunu. Marksist kavramlara karşı değilim, fakat bizim yapımız bu. İlerde neler olur, şu anda tahmin etmek mümkün değil, ama dileğimiz birlikte olmak.

-Baharda düşündüğünüz tüzük, program değişikliğinin ana hatları ne olacak?

-Bir komisyon hazırlıklarını yapıyor, değişiklikler henüz belirlenmedi. Dünyadaki ve Türkiye'deki yeni gelişmelere göre düzenlemeler yapacağız. Bizim programı hazırladığımız zaman dünyada sol bir blok ayaktaydı. Şimdi yok. Avrupa değişti, yeni durumlar ortaya çıktı.

-Çağrınıza SP dışında yanıt veren oldu mu?

-Sosyalist Birlik Partisi de verdi. Onun da yanıtı olumluydu. Şimdilik bu iki partiden olumlu ve net cevaplar aldık. Demokratik kitle örgütlerinden bir ses seda çıkmadı.

-Basın sürekli bir bahar operasyonundan söz ediyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Gelişmeleri biz yönlendiremediğimiz için ne olacağını söylemek çok zor. Devleti de biz yönlendirmiyoruz. Öbür tarafı da. Ne olacağını onlar belirleyecek. Bir hareket başladı mı nasıl biteceğini şimdiden tahmin etmek çok zor.

DEVLETE BAHANE VERİLMEMELİ

-Devletin seçtiği ve açıkladığı bir hesaplaşma anının halka yararlı olması mümkün mü?

-Bunlar çok hesap kitap isteyen politikalar. Ben devletin halkın üzerine çok sert biçimde gitme nedenlerinin yaratılmamasından yanayım. Çok dikkatli olunması gerekir. Dev-

HEP GENEL BAŞKANI FERİDUN YAZAR: "Sorun, halkların kardeşliğinde. Kürtler, Türkler neden birbirinden ayrılsın? Hangi biçim benimsenirse benimsensin, görüşülerek, konuşularak birlikte yaşamanın çareleri aranmalı. Halkların kardeşliği temel alınmalı. Hatta yalnızca Türkiye'nin değil, Ortadoğu çapında halkların birliğinin yolları aranmalı"

HEP ayrıca 17 Şubat'ta yapılacak bir görüşme çağrısında bulundu. SP'nin de katılacağı bu toplantı HEP Genel Merkezi'nde yapılacak.

HEP YÖNETİCİLERİ NE DİYOR?

Besra Eksen *(HEP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi)*: Bugün demokrasi güçlerinin bir noktada birleşme, mücadele etme zorunluluğu var. HEP'in de temel hedefi demokrasi mücadelesi. Proletaryanın veya ulusal mücadelenin öncülüğüne uzanmak gibi bir hedefi yok. Kürt halkı bugün kendi öz iradesine mücadelesi içinde sahip. Bu da HEP'i de, SP'yi de aşmış bir olaydır. Fakat demokrasi mücadelesinde birlik sürecini yararlı, hatta zorunlu olarak görüyorum. Düzen, Türk-Kürt halklarını karşı karşıya getiriyor. Kurtuluşları birbirlerine yakından bağlı iki halkın kardeşliği taktik bir sorun değildir. Hele sosyalist olma, enternasyonalist olma iddiası olanlar bunu taktiksel olarak ele almamalıdır.

Mustafa Olcayto *(HEP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi)*: Düzen sınırları içinde faaliyette bulunan HEP'in, düzendışı ve yıkıcı dinamikleri var.

letin kullanacağı gerekçeler yaratılmamalıdır.

-Galleria, Kapalıçarşı, Fenerbahçe gibi eylemler, devlete sizin karşı çıktığınız gerekçeleri hazırlıyor? Kamuoyunu devletin yanına çekme nedeni oluyor?

-Bu eylemlerin kimin tarafından yapıldığı belli değil. Dünkü *Hürriyet*, orduevine konan bombayı subay çocuklarının koyabileceğini yazıyordu. Ama bu kez bu tür eylemler birisine maloldu mu, başkası da yapsa ona mal ediliyor. Devlet de bunu çok iyi biliyor. Devlet de, PKK de çok akıllı olmak zorundadır diyoruz.

Geçen gün **Mevhibe** Hanım'ın cenaze töreninde Sayın **İnönü** de bize sordu, "Nasıl görüyorsunuz bu olayları" diye. "İyi değil" dedim. Hizbullah'ı sordu. Biz de daha önce var diye düşünmüştük, ama sonra gördük ki, Kontrgerilla'nın isim değiştirmiş hali. Bunu belirttik, çok ilginç olduğunu söyledi.

KİTLESEL PROVOKASYON DÜŞÜNENLER VARDIR

-Bu tür eylemlerin kimin yaptığından çok, kime yaradığına bakmak gerekmez mi? Halka zarar veren eylemleri eleştirmek gerekmez mi?

-Şöyle söylenebilir: PKK'nin kendisine göre bir stratejisi var, bir yol çizmiş. Bizim onu denetleyecek durumumuz yoktur. Kendi yolunu kendisi belirler. Ama belirlerken de kitleleri çok iyi düşünmesi gerekir. Düşündüğüne de inanıyorum.

Ben baharda ayaklanma olacağı inancında değilim. PKK tarafından yapılacağına da inanmıyorum. Dağıtılan bildirileri de kimin dağıttığını bilmiyoruz, başka kaynaklı da olabilir. Kasıtlı gerekçeler hazırlanabilir, bir kitlesel provokasyonu düşünenler olabilir. Çünkü Kontrgerilla'nın varoluş nedenlerinden birisi de budur. Bir yörede kitle kırımı yapar. Diğer yörelere gözdağı verir.

-Şu anda Güneydoğu'da operasyonlar, bu hükümetin denetimi altında sürüyor. TBMM'de olsaydınız, bu hükümete güvenoyu verir miydiniz?

-Hükümetin kurulduğu sıradaki tavrına göre verirdim. Üzerinde "Güller açan" bir memleket vaat ediyorlardı. **Demirel** bir cennet vaat ediyordu, halk da bu bu krediyi vermişti onlara. Fakat şimdi çok kötü bir noktadayız. Cennet, cehenneme döndü. Şimdi olsam, güvenoyu vermezdim.

MİLLETVEKİLLERİ KESİN TAVIR KOYMALILAR

-HEP kökenli milletvekilleri halktan eleştiri almaya başladılar. Bu milletvekilleri ne olacak?

-Bana kalırsa bu arkadaşlar da çok müşkül duruma girdiler. **Demirel**'in, **İnönü**'nün cennet vaatine evet dediler, biz de evet deyin demiştik. Fakat şu anda çok büyük sıkıntıdalar. Bir hükümet bunalımı doğarsa, askeri bir rejim gelebilir mi endişesi içindeler. Çok özveride bulunuyorlar. Kişiliklerini bile eleştiri konusu haline getiriyorlar. Bu endişe olmasa, demokrasinin kesintiye uğraması endişesi olmasa arkadaşlarımız sanırım orada kalamazlar.

Önümüzdeki günlerde daha büyük sıkıntılar çıkacak. Bu günlerde arkadaşlar tavırlarını koyacaklar sanıyorum. Örneğin, Mart ayında olağanüstü halin uzatılması gündeme gelecek. HEP kökenli arkadaşlar buna oy veremezler. Bu da hangi sonuçları doğurur bilemiyorum, ama kesin tavır koymaları gerekecek.

FİRE BEKLEMİYORUM

-Bugün "HEP'e dönün" çağrısı yapsanız, 22 milletvekilinden kaçının geleceğini düşünüyorsunuz?

-Arkadaşlar arasında bir ayrım yapmıyoruz. Gönlümden geçen hepsinin gelmesidir, gerisini kendileri bilir. "SHP içinde daha iyi mücadele verilebilir" gibi bir anlayış olabilir. Vardır demiyorum, bilemiyorum. Çok fire olacağını sanmıyorum.

-HEP, emperyalizme, özellikle ABD'ye karşı tavırda tutukluk içinde?

-Karşıyız. Baharda bu olaylar tırmandırılırsa, Kuzey Irak'ta olduğu gibi büyük göçler yaşanırsa, o zaman emperyalistlerin müdahalesi söz konusu olabilir. Devlet bunu düşünmeli. Emperyalistlerin, başka devletlerin olaya parmaklarını sokmalarını engellemelidir. Bu yüzden Kürt meselesini kendimiz çözelim diyoruz. Emperyalistlerin müdahalesini istemiyoruz.

Biz zaten emperyalizmin bu hale getirdiği bir halkız. Bütün Türkiye için söylüyorum, yalnızca Kürtler değil. Kürtler'in demokratik haklarını istemeleri emperyalizme bir karşı çıkış değil midir? HEP'in bu hakları savunması, emperyalizmin ta kendisine karşı bir çıkıştır.

Eğer devlet baharda kitlesel bir kırıma girişirse, işte o zaman Amerika'ya, Avrupa'ya bir fırsat yaratmış olurlar. Yeni Düzeni, Ortadoğu'ya işte o zaman tamamen getirirler, tahakküm altına alırlar. Türkiye devleti bu fırsatı vermemeli diyoruz. Biz Ortadoğu'daki düzeni kendimiz kurmalıyız.

Kürt sorununu demokratik bir biçimde çözmüş bir Türkiye; hatta Irak, İran'daki Kürt sorununun çözümüne yardımcı olmuş bir Türkiye; Kürdüyle, Türküyle, Çerkeziyle büyük bir siyasal güce sahip olur. Bu da Kürt sorununun çözümüne bağlı. Ortadoğu çapında bir barış konferansının önderliğini de Türkiye yapmalıdır. Fakat devlet içinde bunu gören insan yok.

Sorun, halkların kardeşliğinde. Kürtler, Türkler neden birbirinden ayrılsın? Hangi biçim benimsenirse benimsensin, görüşülerek, konuşularak birlikte yaşamanın çareleri aranmalı. Halkların kardeşliği temel alınmalı. Hatta yalnızca Türkiye'nin değil, Ortadoğu çapında halkların birliğinin yolları aranmalı.

HİKMET ÇİÇEK

HEP bir sınıf partisi değil, olmayacak da, ama devrimci, demokratik bir halk partisi olma yolunda çabaları var. Güçbirliği de bu çerçevede Türk soluna yapılmış bir çağrı. Güçbirliği alanı içinde SP de, diğer devrimciyim, demokratım diyen güçler de var. Devletin baharda yapacağı söylenen saldırı da güçbirliğini zorluyor.

Orhan Kaya *(HEP İstanbul İl Sekreteri)*: Kürdistan'daki mücadelenin hızlı gelişimi Kürt halkının legal anlamda tepkilerini ifade etmesinin zeminini hazırladı. Bu durumu hazmedemeyen TC, legal alanda Kürt halkının kendini ifade etmesini bir marjinal Kürt partisine çevirme politikasıyla bastırmayı hedefledi. Devletin yaratmaya çalıştığı Kürt-Türk düşmanlığı da güçbirliği çağrısına anlam kazandırıyor.

SP'nin güçbirliği önerisini samimi buluyoruz. Dostça teşekkür ediyoruz. Halklarımızı imha ve ezme politikalarına karşı, dost güçlerin bir araya gelip çeşitli çareler araması sevindiricidir.

Biz gerek ABD emperyalizminin Ortadoğu halklarına dayatmaya çalıştığı "Yeni Dünya Düzeni"nin, gerekse de TC'nin Kürt halkı ve Türkiye işçi sınıfı üzerinde uygulamaya çalıştığı baskı, soykırım politikalarının gündeme iyice yerleştirildiğini görüyoruz. Bütün demokrasi dinamikleriyle işbirliği içinde bu politikalara karşı tepkilerimizi bir mitingle göstereceğiz. 1 Mart'ta İstanbul'da yapılacak olan "Bütün halklar kardeştir, katliamlara son" mitingine aralarında SP'nin de olduğu tüm sosyalist güçler, demokratik kitle örgütleri ve halklarımız davetlidir. ■

DEMİR-ÇELİK İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SENCER İMER

"Özelleştirmeye karşı istiklal savaşı"

"Zonguldak'ın kömürü olmasaydı çok öğündüğümüz Çanakkale Savaşı'nda emperyalist kuvvetlere karşı savunma yapan gemi nasıl gidecekti? Mustafa Kemal'i 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkartan gemi o kömürle çalışıyordu. Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan demiryolları hangi kömürle çalışıyordu? Asker taşıdı, malzeme taşıdı, insanları üşümekten kurtardı. Ormanları kurtardı Zonguldak'ın kömürü. O zaman iyiydi de şimdi birdenbire kapatmak da nereden çıkıyor?"

Metalurji yüksek mühendisi **Sencer İmer**, Aralık 1988'den ben genel müdürlüğünü yaptığı Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri'ni "kurtuluş savaşı" verircesine savunuyor. Dünya Bankası'nın dayattığı özelleştirme modasına direnen ender bürokratlardan biri. İnsana yapılan yatırımı, "en önemli yatırım" olarak görüyor. Ulusal çıkarları savunuyor. "Satın gitsin" yaygarasına karşı referandum öneriyor, "Halka soralım" diyor. "Daha bir hafta önce bu düşüncelerimi Zonguldak Kurultayı'nda dile getirdim. Fakat basın bir cümle olsun yazmadı. Bu da ilginç değil mi" diye soruyor.

-Sayın İmer, Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri'nin şu andaki durumunu özetler misiniz?

-TDÇİ, Türkiye'nin 1991 yılındaki toplam çelik üretimi içerisinde yüzde 25 paya sahip. 10 milyon ton sıvı çelik üretiminin 2.5 milyon tonunu TDÇİ üretti. Bu, TDÇİ'nin tarihinde yaptığı en büyük üretimdir. Geçen yılki ihracatımız 210 milyon dolar civarında. Yani toplam ciromuzun beşte birini ihraç etmişiz. Önceki yıllarda bu yüzde 10 civarındaydı.

Grevden önce 50 milyon dolar civarında olan ihracat şu anda 200 milyon dolar seviyesine çıktı. Bunun için hiçbir insanımızı değiştirmedik. Aynı üretim personeliyle. Bu çalışanların çok büyük bir başarısıdır.

-Bu tabloda DÇİ, son yıllarda moda olan deyimle hiç de bir "KİT kamburu" olarak görülmüyor.

-DÇİ, gerçekten önemli bir üretim seviyesine ulaştı. İhracat kolay ülkelere değil, zor ülkelere yapılmıştır. Yarısı Uzakdoğu'ya gitmiştir. Tayvan, Kore, Singapur müşterilerimiz arasındadır. Kuzey Afrika ülkelerine, İran'a sattık. Bulgaristan'ın ürettiği tüm demir-çelik ürünlerini üretiyoruz. İran'ın ürettiğinin iki katını üretiyoruz. Bu arada fabrikalarımızi yenileme ve modernizasyon çalışmalarına devam ediyoruz. İSDEMİR'in üretimini iki milyon tondan 3.5 milyon tona, Karabük'ün üretimini 700 bin tondan 1 milyon 200 bin tona çıkarmayı hedefliyoruz. Üretimi 4 milyon tona çıkarmayı düşünüyoruz. Bunu yapmak demek, Yugoslavya'nın, Avusturya'nın tüm demir-çelik üretimi kadar üretmek demektir. Bu kadar önemli hedeflerimiz var. Bunlar küçümsenecek değerler değil.

DR. SENCER İMER *2000'E DOĞRU*'DAN HİKMET ÇİÇEK'LE. "Ereğli'yi 1965'te Amerikalılar kurdu, ama hangi kapasiteyle? Türkiye'nin ihtiyacına hiçbir zaman yetmeyecek, 450 bin ton kapasiteyle. Bunu 2 milyon tona çıkardık bugün, hâlâ yetmiyor" Fotoğraflar: NAİL BULUT

"MÜCADELE EDEN İNSANA İHTİYAÇ VAR"

-Demir-çeliklerde işten çıkarmalar, işten atmalar da düşünülüyor mu?

-Hayır. Bunu bir çare olarak görmüyorum. İşçi sayısının çok oluşu bugün olan bir olay değildir. Bu sayıyı sosyal problem yaratarak azaltmaktan yana değilim. İşin merkezini insan teşkil ettiğine göre, her şey insanlar için yapıldığına göre işten atma bir çare değildir, insani de değildir.

Ancak emekliliği gelmiş işçilerimiz kendi istekleriyle ayrılıyor-

lar. Sendika ile bu konuda tam bir uyum içersindeyiz. Zaten onlar çalışıp ürettiklerine göre karar mekanizması içinde belli oranlarda olmaları gerekir diye düşünüyorum.

Robotlarla bir yere varmak mümkün değildir. Düşünen, karar veren, hakkını arayan, mücadele eden, yeni şeyler ortaya koyan insanlara ihtiyacımız var bizim. Yoksa demokrasi diye bir şey olmaz. **Orwell**'in 1984'ündeki gibi "Büyük Birader"in baktığı bir toplum haline gelmememiz lazım.

"Robotlarla bir yere varmak mümkün değildir. Düşünen, karar veren, hakkını arayan, mücadele eden, yeni şeyler ortaya koyan insanlara ihtiyacımız var bizim. Yoksa demokrasi diye bir şey olmaz. Orwell'in 1984'ündeki gibi "Büyük Birader"in baktığı bir toplum haline gelmememiz lazım"

"TAM BAĞIMSIZIZ DİYEMİYORUM"

-Bir yanda özelleştirme humması, öte yanda sizin uğraşınız. Sizin amacınız nedir?

-Şu yaptığımız mücadeleyi ben, Atatürk'ün İstiklal Savaşı sırasında yaptığı mücadeleden farklı görmüyorum. Onun için bu mücadelenin içindeyim. Çünkü politik bağımsızlık için verilmiş istiklal savaşı neyse, ekonomik bağımsızlık için verilen savaş da aynısıdır. Biz bu savaşı kazandığımız zaman, gerçekten bağımsız olacağımıza inanıyorum. Şu anda tam bağımsızız diyemiyorum.

Düşünün, Atatürk 1925'te mecliste karar alıyor. Karabük kurulsun diye. 13 yıl sonra gerçekleşebiliyor, 1938'de kuruluyor. Çünkü dışardakiler kurdurmuyorlar. Türkiye'nin demir-çelik sanayisini kurmasını istemiyorlar. Karabük, malzemeler katır sırtlarında taşınarak kurulmuş bir tesistir. Uzun zaman bunun yanına hiçbir tesis konmamış.

Ereğli'yi 1965'te Amerikalılar kurdu, ama hangi kapasiteyle? Türkiye'nin ihtiyacına hiçbir zaman yetmeyecek, 450 bin ton kapasiteyle. Bunu 2 milyon tona çıkardık bugün, hâlâ yetmiyor.

Sonra Batılılar çağrılmış, "Gelin Türkiye'de çelik fabrikası kurun" diye. Hiçbirisi gelmemiş. Biliyorsunuz, İskenderun Sovyetler tarafından kuruldu. Şimdi İskenderun Sovyet teknolojisiyle kuruldu, geridir bilmem ne deniliyor. Batı kurmadığı için Sovyetler'le anlaşıldı. Bu da milli bir projedir.

ZONGULDAK'IN KÖMÜRÜ VE 19 MAYIS

-Şimdi demir-çelikleri satalım, kömür ocaklarını kapatalım önerileri yapılıyor.

-Zonguldak, 140 yıl Türkiye'ye kömür vermiş. 1850'den beri veriyor. Osmanlı'ya vermiş, Cumhuriyet'e vermiş. Eğer Zonguldak'ın kömürü olmasaydı çok öğündüğümüz Çanakkale Savaşı'nda emperyalist kuvvetlere karşı savunma yapan gemi nasıl gidecekti? Mustafa Kemal'i 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkartan gemi o kömürle çalışıyordu. Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan demiryolları hangi kömürle çalışıyordu? Asker taşıdı, malzeme taşıdı, insanları üşümekten kurtardı. Ormanları kurtardı Zonguldak'ın kömürü. O zaman iyiydi de şimdi birden bire kapatmak da nereden çıkıyor?

Zonguldak'ı stratejik bir yer olarak ayakta tutmak lazım, çalışan yerlerini modernize etmek lazım. Bütün dünyada böyle yapılıyor. Zonguldak şimdiye kadar yalnızca kömüre bağlı olarak yaşamış, ne getirilip konulmuş başka? Hangi alternatif sanayiyi kurmuşsun. Hiçbir şey yok. Bunu yapmadan bu insanları kendi başlarına işsizliğe terk edebilir misin? Yaşlanmış insanı kapının önune koymaya benzer bu. İnsanlığa sığar mı? Oradan alırken iyi, verirken kötü. Olmaz böyle şey.

İşin ilginci, Avrupa Topluluğu nasıl kuruldu? İnsanlar bunu unutuyor. AT, kendi Karabük'lerini, kendi Zonguldak'larını kurtarmak için kuruldu. Savaştan sonra Fransa, Almanya ve Belçika gibi ülkelerin demir-çelik birliği olarak kuruldu AT. Kömüre ya da çeliğe bağlı olan eskimiş sanayi bölgelerini modernize etmek, bu bölgeleri kurtarmak, rekabet gücüne ulaşmak için kömür ve çelik birliğini kurdular. Politik ittifak bundan doğdu. Bizim de kendi Zonguldak'ımız var, Karabük'ümüz var.

ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞI REFERANDUM

-1980'li yıllarda Dünya Bankası, bizim gibi ülkelere özelleştirme projelerini zorla dayattı. Esasen şu anda Türkiye'de esen özelleştirme rüzgârı da ekonomik olmaktan çok politik, ideolojik bir rüzgâr değil midir?

-Size Batı'dan örnekler vereyim, bunlar çok çarpıcıdır. İtalya'da ILVA, yılda 12 milyon ton çelik üretir. Yüzde 100 devlet sermayesiyle çalışır ve İtalya Marksist bir ülke değildir. Fransa'nın yılda 22 milyon ton çelik üreten, yani Türkiye'nin üretiminin iki katından fazla üretim yapan tesisi yüzde 100 devlet sermayesindedir. Avusturya'da VOSTE, 4-5 milyon ton demir-çelik üretir. Gene devletindir. Bu örnekler

"İşçi atmayı bir çare olarak görmüyorum. İşçi sayısının çok oluşu bugün olan bir olay değildir. Bu sayıyı sosyal problem yaratarak azaltmaktan yana değilim. İşin merkezini insan teşkil ettiğine göre, her şey insanlar için yapıldığına göre işten atma bir çare değildir, insani de değildir"

çoğaltılabilir. Bu, neden Türkiye'de olamıyor? Yani meseleye ideolojik olarak yaklaşmak; bir şeyin içinde devlet sermayesi varsa başarısız olur diye yaklaşmak çok yanlıştır. Bir zamanlar Sovyetler'deki her şey merkezi sistemde olmalıdır demek nasıl yanlışsa, bu da öyledir.

Kime ne şekilde açılacak, nasıl satılacak bunlar? Bence önce çalışanlara, sonra halka sormak gerekir. Hatta ben bu konuda referanduma başvurulması gerekir diye düşünüyorum. Hepsinde halkın parası var bunların. Birçok ülkede stratejik yerlerin blok olarak satılmasına karşı çıkılmıştır.

-"Malı ucuza kapatmak" isteyenler de vardır.

-Olabilir. Buraları kapatıp, kendi stratejik düşüncelerine göre etkisiz hale getirmek isteyenler de olabilir. Çünkü dünyada politik savaşın yanı sıra ekonomik savaş da sürüyor. Türkiye 1980'de 2.5 milyon ton üretim yapıyordu ve dünyada 33. sıradaydı. Şimdi 10 milyon ton üretim yapıyor ve 18. sırada. Biraz daha çalışşak ilk 10'a gireceğiz. "Türkiye'nin dünyadaki çelik payı artıyor, ne yapabiliriz, nasıl kontrol edebiliriz" diye düşünen ülkeler vardır.

ÖZELLEŞTİRME ŞAMPİYONLARI KOMPRADORLAR

-Demir-çelik grevi sırasında demirde gümrük koruması kaldırıldı. Ve daha çok Ege çevresinin tüccarları muazzam kâr yaptılar. Şu anda, TDÇİ'nin bağlı olduğu Bakan ***Faralyalı****, Ege'nin iş çevrelerinden gelmiş bir kişi. Ve şimdi sizin yerinize, DYP'den milletvekili adayı olan* ***Prof. Atilla Sezgin****'in atanacağı söyleniyor! Bütün bunlar bir rastlantı mı?*

-Bu konuda bir şey söylemek istemiyorum. Şu anda fiilen görevime devam etmekteyim. Düşündüğüm ve savunduğum şeylerin doğru olduğuna inanıyorum.

-Demir-çeliklerin büyümesini komprador nitelikli kesimler baltalıyor. Örnek, Karabük DÇİ'de kütük makinesi koyma girişiminiz oldu. Çukurova Holding haddehane sahiplerini tehdit etti. Tüm belediyelerin altyapıda kullandıkları düktil boruyu Türkiye'de üretmeyi düşündünüz, ama gerçekleştiremediniz. Çünkü bunun ithalatçısı da ENKA. Bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Türkiye'nin tekstilden sonra en büyük ihraç kalemi çelik diye öğünüyoruz. Oysa **Pakdemirli**, çelik ihracatında teşvikleri kaldırdı, sıfıra indirdi. Şu anda hiçbir teşvik yok, bunun mutlaka değişmesi gerek.

Kütük makinesi, Karabük için son derece önemli olan, maliyetleri düşüren, ilave çelik üretimi sağlayan, ayrıca haddecilere vererek onların da maliyetinin düşmesini sağlayacak bir girişim. Bir buçuk yılda gerçekleştirebiliriz. Bilemiyorum nasıl bir karar çıkacak?

1984'ten beri duktil boru fabrikası kuracağım diye uğraşıyorum. Maalesef bir sürü engellerle karşılaştık. Bunun arkasında esasen bunu satanlar gizli. Çünkü o kadar cazip ve kârlı bir şey ki, satmayı tercih ediyorlar. Kurdurmamayı istiyorlar. Bunu kurmak zorundayız. Türkiye'nin tüm belediyelerinin buna ihtiyacı var, halkın buna ihtiyacı var. Türkiye'nin altını bunlarla döşeyeceğiz. Bir top boruya 800 dolar veriyoruz, 300 dolara malederiz. Karabük'ün kurulmasını nasıl 13 yıl engelledilerse, nasıl Ereğli'nin kapasitelerini düşük tuttularsa, bunlar da aynı şeyler.

-Sayın ***İmer****, çok teşekkür ederiz.* ■

HİKMET ÇİÇEK

İran'ın Azerbaycan üzerinde bir hakkı var mı?

İran siyasal kamuoyuna göre:

"1-Azerbaycan adı, en eski yazılı tarihsel kaynaklara göre, coğrafi İran bölgesinin kuzeybatısında, Aras Çayı'nın güneyinde bulunan, Tebriz, Erdebil gibi önemli tarihsel anıtlarla dolu kentlerin bulunduğu geniş bölgenin adıdır ve tarih boyunca başka hiçbir bölge bu adla adlandırılmış değildir.

2-Aras Çayı'nın kuzeyinde, Güney Kafkasya bölgesinde bulunan ve bugün 'yanlış olarak' Azerbaycan Cumhuriyeti olarak adlandırılan bölge, Albanya, Aran ve Şirvan gibi adlarla bilinir.

Bu bölgeler İran Şehinşahlık Devleti topraklarındayken; 1803-1813 yılları arasında cereyan eden on yıllık İran-Rus savaşları sonunda imzalanan Gülistan Antlaşması, ardından 1826-1828 yıllarında yinelenen İkinci İran-Rus savaşından sonra imzalanan Türkmençay Antlaşması'yla el değiştirmiş, yani İran'dan alınarak Çarlık Rusyası'na verilmiştir.

Bugün Çarlık Rusyası'nın varisi, Sovyet Rusya'nın çökmesi ve bu topraklardan çekilmesine göre, bu topraklar asıl sahibi olan, Şehinşahlık mirasçısı, İran İslami Cumhuriyeti'ne devredilme hakkını doğurmuştur

İran siyasal kamuoyu, İran Devleti'ni, uluslararası düzeyde hakkını aramaya zorlar."

Yukarıdaki metin resmi değilse de her İranlı şovenin gönlünde yatan "Pan İranizm" deviniminin önemli bir adımıdır.

Yanıtlıyorum.

1-Azerbaycan adının kaynağı ve coğrafi konumu:

İlk bakışta Azerbaycan sözcüğünün, "Azer" ve "baycan"ın birleşmesinden ortaya çıktığı sanılır. Bu varsayımla, "Azer" Pehlevi (eski İran) dilinde "Ateş" anlamındadır. "Baycan" ise baygan'ın muarrebi. (Muarreb= Aslında Arapça değilken Arapçalaştırılmış) Arap abecesinde g ünsüzü bulunmaz, yerine c konur. Ve baygan, muhafaza eden, saklayan anlamındadır. Öyleyse Azerbaycan'a "Ateş barındıran" gibi sempatik bir anlam yüklenmiş oluyor ki, doğasıyla da uyumludur. Ateşe tapanların, yani Zerdüşt dininin çıkış noktası Azerbaycan'ın halen kimi yerlerinde işlerliğini koruyan ve doğal petrol gazıyla beslenen Ateşgedeler bulunur.

Oysa tarihsel araştırmalara göre, İsa'dan önce 328 yılında Büyük İskender'e katılan ve onun adına Media'nın bazı vilayetlerini yöneten Akameniş generali Atropat'ın adından türemiştir, Azerbaycan adı.

Media'nın Hemedan'ı içeren bölümünden (Büyük Media) ayırt edilmek üzere buraya Küçük Media, Media Atropatan ya da yalnız Atropatane denmiştir.

3. yüzyıldan sonra Arap, Bizans ve Ermeni yazılarında Atropatane biçim değiştirerek Azurbazagan şeklini almış, sonra da bugünkü haline geçmiştir.

Azerbaycan'ın coğrafi konumuna gelince, Enzyklopaedie des Islam, sayfa 141'de yazılanlar şöyle:

"İslam döneminde gerçek anlamıyla, Mugan'ın ve Aras Çayı'nın güneyinde, güneybatısında Cibal ve doğusunda Deylem ve Gilan vilayetleri, kuzeyinde Arran ve Ermeniye, batısında Rum (Anadolu) vilayetleriyle sınırdaş, geniş bölgeye itlak olunmuştur" denilmişse de, araştırmalar Azerbaycan adının Aras Çayı'nın kuzeyine de yayıldığını gösterir. Bu konuda bilimsel araştırmalarıyla ünlü Prof. A. Zeki Velidi Togan'ın, Azerbaycan Tarihi Coğrafyası adlı yazısından (*Azerbaycan Yurt Bilgisi* dergisi. İst. sayı 1, 1932) birkaç satır aktaralım:

-İbn el Fakih'e göre Azerbaycan, Berde ile Zencan arasındaki ülkedir. (Berde, Aras Çayı'nın kuzeyindedir)

-Mirza Kazım Beg'in "Derbendname" adlı yapıtında, "Evaili İslamda Azerbaycan Hemedan, Ebher ve Zencan, Derbendi Hazaran'a kadar imtidat eden ülkedir" denmekte. (Derbend, Dağıstan'ın Hazer Denizi kıyısında bulunuyor)

-İslam tarihçisi Tabari, Araplar"ın Hazer ülkesine kadar uzanan ilk istila hareketlerinden bahsederken, Azerbaycan ve Bab (Derbend) fethinden söz eder.

-Ayrıca bilindiği gibi Atropatane'nin kuzey sınırı, Sasaniler döneminde Derbend'e dek uzanır.

-Arap gezginlerinden Abu Dülef (X. yüzyıl) Gilan'dan Mugaa ve Şirvan'ın "Bakuye" kentine gelişinden, "Azerbaycan'a geldim" diye söz eder.

-Evliya Çelebi'nin de Karabağ hakkında, "Küçük Azerbaycan şehirlerindendir" demesi bir rastlantı olmasa gerek.

1917'de çar yönetiminin çökmesiye, Güney Kafkasya'da başına buyruk kalan değişik etnik kökenli üç ülke durumları gereği, önce "Güney Kafkasya Cumhuriyetleri Federasyonu"nu kurdularsa da sonradan sürtüşmeli olayların akışıyla, bu üç ülke üç ulusal cumhuriyet olarak ortaya çıktı. Ermenistan, Gürcistan ve çar yönetiminde kendilerine Kafkasya Müslümanları ya da Tatarlar denen Türk kökenli insanların yaşadığı bölge. 28 Mayıs 1918'de bağımsızlığını ilan eden bu Kafkasya'nın üçüncü ülkesine Ulusal Şurası'nın Başkanı M. Emin Resulzade tarihsel kaynaklara dayanarak Azerbaycan adını uygun gördü.

2-Azerbaycan, İran'ın bir parçası değildir; İran tarih kitaplarında bile bu bölgeden İran'ın sömürgesi olarak söz edilir.

19. yüzyılın başında Çarlık Rusyası'nın sıcak denizlere ulaşma politikası gereği Kafkasya'ya indiler. Bu dönemde Azerbaycan'da dokuz feodal hanlık mevcuttu. Hanlıklar kimi zaman Osmanlılar'ın, kimi zaman İran'ın işgali ya da nüfuzu altındaydılar. Arada bir başlarına buyruk olmaları, hatta birleşerek önemli güç haline gelmeleri söz konusu olmuştu.

Çar ordusu en büyük direnişi, Dağıstan'dan sonra Gence'de, Gence Hanı Cevat Han karşısında gördü. Ağır top ateşine üç gün dayanan kent, sonunda Cevat Han öldürülünce düştü. Burada hanlık ordusu ve halktan başka kimse yoktu, hele İran ordusu hiç yoktu, olamazdı. Yalnız İran ordusunu yenilemek ve modern silahlarla donatmak için Fransa'dan Tahran'a gönderilen Fransız kurmay subayları, Rusya seferini düşünen Napoleon'un isteği üzerine, İran ordusunu Çar ordusunun önüne çıkardılar. Ama bir süre sonra Napoleon'un Ruslarla anlaşması yüzünden güvencesiz kalan İran ordusu kendi sınırları arkasına çekilerek 1813'te Gülistan Antlaşması'nı imzaladı. Bu antlaşmaya göre Karabağ ve Erivan dışında Aras Çayı'nın kuzeyindeki topraklar Çarlık Rusyası'nın egemenliğine girdi. Bunlar, Talış bölgesi, Bakü civarı, Şeki, Şirvan ve Gence'den oluşur. İran'ın Gürcistan ve Dağıstan'la olan ilişkisi de bu durumda kesilmiş oluyordu. 14 yıl sonra, antlaşmanın Ruslar tarafından ihlali yüzünden yeniden karşı karşıya gelen orduların çarpışmasının sonunda çar ordusu İran Azerbaycanı'nın içlerine kadar ilerledi ve Tebriz'i işgal etti.

Bu kez Türkmençay'da 1828'de barış masasına oturulunca, İran Kafkasya'dan tümüyle uzaklaştırıldı ve çok yüklü savaş tazminatı ödemeyi kabul etmeye mecbur kaldı.

Bu durum karşısında, İran'ın Azerbaycan üzerindeki iddiaları yersiz olduğu gibi, hâlâ Azerbaycan Cumhuriyeti'ni tanımamakta direnmesi de anlamsız gibi görülüyor

GÖSTERİ YAPAN POLİSLER AKSU'NUN EKİBİ

Destekleri Özal

"Dış desteğini yitiren Özal devlet içindeki gücünü kullanmaya çalışıyor." "Türk polisi" imzalı bildiri, atılan sloganlar ve Özal'ın konuşması aynı içerikte. Adana'da SHP ve HEP binaları önünden geçerken silah gösterildi.

Cumhurbaşkanı Özal, 8 Şubat günü İstanbul DGM Başsavcısı **Yaşar Günaydın**'ın cenazesinin kalktığı Fatih camisine geldi. **Özal** törende bir de konuşma yaptı. Konuşmanın içeriği, polislerin gösterilerde attığı sloganlar ve Türk polisi imzasıyla dağıtılan bildiriyle aynı içerikteydi: "İntikam", "Polisin düşmanı insan hakları", "Mecliste PKK istemiyoruz", "Eskişehir Cezaevi açılsın".

4 Şubat günü E-5 yolu kapatılarak yapılan polis gösterisi öncesinde de **Özal**'ın mesajı okunmuştu. 8 Şubat' günü İstanbul'daki gösteride Terörle Mücadele Şubesi'nden polisler çoğunluktaydı. DYP İstanbul İl Başkanı **Muhsin Divan** gösteriye katılan polislerin ANAP döneminde yaratılan kadrolaşmanın sonucu olduğunu belirtti. İstanbul eski Emniyet Müdür Yardımcısı ise polis okullarındaki kadronun yüzde 97'sinin tarikatçı olduğunu belirtiyor. Son polis gösterileri, **Aksu** zamanında emniyete hakim olan kadroların bir huruç hareketi. Destekleri ise **Özal**. Üst düzey bir devlet görevlisinin bu konudaki yorumu şöyle: "Dış desteğini yitiren **Özal** devlet içindeki gücünü kullanmaya çalışıyor. *2000'e Doğru*'da 'Gizli Kırıkkale Toplantısı' ve 'Emniyet'te İslamcı Cunta' başlıklı haberlerinizde bu ekibi ortaya çıkarmıştınız. **Özal**, hükümeti yıpratmak için bunları kullanıyor. Bu aslında ne kadar zayıf olduğunu ortaya çıkarıyor."

İstanbul'daki polis gösterilerinin bir benzeri Adana'da yaşandı. Polis Memuru **Özer Özkaya**'nın cenaze töreni bir grup polis tarafından yürüyüşe dönüştürüldü. Gösterici polisler cenazeyi, cuma günleri şeriatçıların gövde gösterisi yaptığı Çifte Minare camisine götürmekte ısrar ettiler.

ADANA'DA POLİSİN SALDIRISINA UĞRAYAN *AA* MUHABİRİ MEHMET ASLAN.

Sloganlar polis telsizinden attırıldı. "Kana kan intikam"la başlayan sloganlar, yürüyüş güzergâhında bulunan "hedefler"e göre değiştirildi. DYP önünde "Demirel istifa", "Hükümet istifa", SHP önünde "Kahrolsun komünistler", HEP önünde ise "Vur vur inlesin, **Leyla Zana** dinlesin" sloganları atıldı. Atilla Altıkat köprüsüne gelindiğinde, yürüyüşü görüntülemeye çalışan muhabirler hedef gösterilerek, "Terörist basın", "İnsan hakları, polis düşmanı" sloganları bağrıldı. 30-40 kişilik bir polis grubu, *Cumhuriyet*'ten **Arap Filiz**, *AA*'dan **Mehmet Aslan** ve *Y. Güney Haber*'den **Tarık Akcan**'ı dövdüler. Muhabirleri başka bir polis grubu kurtardı.

Yürüyüşten hemen sonra şehirde, Adana Belediye Başkanı **Selahattin Çolak**'ın makamında vurulduğu, karakol basıldığı, Gazeteciler Cemiyeti'nin bombalandığı haberleri yayıldı. Nokta operasyonları düzenlendi. Sokak ve caddeleri, elinde silah arama yapan polisler, sürekli siren çalan polis arabaları doldurdu.

Son olarak, çoğunlukla Kürtler'in yaşadığı Dağlıoğlu mahallesine, "PKK'nin silah yığdığı" söylentisi kulaktan kulağa yayıldı.

HEP Adana İl Başkanı **Mehmet Çelikten**, *2000'e Doğru*'ya, "Slogan atıp halka saldıranlar polis içinde bir kesim, tarikatçı kanat. **Abdülkadir Aksu** döneminde örgütlenmeye başladılar. İpleri **Özal**'ın elinde" dedi.

Çukurova Gazeteciler Cemiyeti Başkanı **Çetin Yeğenoğlu** ise, *2000'e Doğru*'ya, "Tekbir sesleriyle yürüyüp slogan atan polisler, legal bir terör örgütü görüntüsü vermişlerdir. Cumhuriyet Savcısı'nın, olayla ilgili olarak, Adana polisi hakkında adli soruşturma açması gerektiği kanaatindeyiz" dedi. ■

AHMET TURAN DEMİR

ADANA'DA GÖSTERİ YAPAN POLİSLER.

Türk çocukları, Türk çocukları başlar aşağı, tabanlar yukarı!

Erdallı Süleyman hükümeti, yeni bir *şefkatiye* olarak, Çocuk Mahkemelerinin kapsamını onbeşten onsekiz yaşına çıkarmış. Yakında oy-verme hakkının yirmi yaşından onsekizine indirilmesi bekleniyor. Böylece oy-verme ile suç-işleme çağı denkleştirilmiş olacak ve milletçe hangi yaşta rüşte erdiğimizi açık-seçik bileceğiz.

Yalnız, Trabzon Çocuk Mahkemesi Başkanı Kaya Kozlu, çocuk mahkemelerinde sistemin bozuk olduğunu ileri sürüyor, *"Karşısında cüppeli kişileri gören çocuk, korkuya kapılarak mahkemelerde ifade vermiyor"* diyor. Bu fazla duyarlı yarkıçımız bağışlasın bizi, kendisine katılamayacağız. Evde annelerinden, babalarından, okulda öğretmenlerden arabalarla sopa yemiş, mahkemeye sevkedilmeden önce de karakolda falakadan geçirilmiş çocukların *"Karşısında cüppeli kişileri"* görünce, dehşete kapılıp sus-pus kesileceklerine akıl erdiremedik. Çocuklar, olsa olsa, onca vur-abalıdan sonra, kendilerine birdenbire böyle insanca muamele edilmesini yadırgamışlardır, bunun altında bir çapanoğlu yattığını düşünerek, susa durmuşlardır...

"Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan, Antakya yakınlarında bulunan ve yakın geçmişe kadar fuhuş yuvası olarak bilinen Soğukoluk mevkiindeki evlerin, zihinsel özürlü çocuklar için okul haline getirileceğini açıkladı..." Bakan'ın belirttiği üzre, sayıları üç milyondan fazla olup, sadece 24 binine hizmet götürebildiğimiz bu çocuklar için ne yapsak azdır tabii. Ne var ki, bu muazzam *özürlü sorunu* için çare olarak, bula bula Soğukoluk'u bulmak kabahatinden büyük bir özür olsa gerektir.

Öte yandan, *"evlerinden kaçan ya da sokağa terk edilen 7-18 yaş grubundaki çocuklara sahip çıkmak, bakım ve rehabilitasyonlarını sağlamak amacıyla açılan Yeldeğirmeni Çocuk misafirhanesi, çocukların çoğunun uyuşturucu bağımlısı olmaları nedeniyle Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan alınarak, Emniyet Müdürlüğü'ne devredildi."* Dayağın cennetten-çıkma olduğuna hâlâ inanan akl-ı evvel kamuoyumuz, bu muzır çocukların Çocuk Esirgeme Misafirhanesinde değil, bir-öğün yemek, üç-öğün sopa rejimiyle Emniyet'te misafir edilmelerini ola ki alkışlayacaktır.

Şefkat hükümeti, bütün vaatlerine karşın, Türkiye'nin Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne koyduğu çekinceleri kaldırmıyor. Adalet Komisyonu, daha önce onaylanmış sözleşmeyi, ANAP'ın izinden giderek, üç çekinceyle TBMM'ye sevkini karar altına aldı. Çekince konanlar, 17, 29, 30'uncu maddeler. 30'uncu madde şu: *"Soya, dine ya da dile dayalı azınlıkların ya da yerli halkların varolduğu devletlerde, böyle bir azınlığa mensup olan ya da yerli halktan olan çocuk, ait olduğu azınlık topluluğunun diğer üyeleriyle birlikte kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama ve kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılamaz..."* Hükümetin ve komisyonun bu maddeye çekince koymasının gerekçesi, maddenin mevcut mevzuatla çelişmesi. Lozan Antlaşması'nda Türkiye'de azınlık olarak sadece gayri-müslimler gösterilmiş, Kürtlerle Araplar azınlıktan sayılamazlarmış! Oysa, bu maddeyi imzalamakla, maddenin içerdiği hakları Kürt çocuklarına da tanıma zorunluğu doğarmış!.. Ne şefkat, nemene yüce-gönüllülük! Ama ben bu hükümetten umudumu toptan kesmiş değilim. Er geç kuracaklar vaatettikleri "Kürt Enstitüsü"nü, güzellik enstitüsü olarak...

"ABD İnsan Hakları İzleme Komitesi Helsinki Watch tarafından açıklanan, (Olağan Bir Şey Türkiye'de Çocuklara İşkence) başlıklı yeni rapora göre, Türkiye'de 12 ile 17 yaşlar arası, hatta daha küçükler polis tarafından gözaltına alındıklarında işkence görüyorlar." Komite Başkanı Jaber, *"Türkiye'de değil işkence yapıldığının, nerde yapıldığının dahi herkesçe bilindiğini ve İstanbul Gayrettepe'de hangi kattaki, hangi odada yapıldığını bile söyleyeceklerini"* belirtti... Aynı hatun, Ankara'ya gidip böyüklerimizle de konuştu, elindeki bilgileri onlara da sunmuştur elbet... Hayırlısı!.. Ama galiba, elbet bir bildikleri vardır deyip, o liderlerimizi örnek alarak, yurdumuzda hiç çocuk yapmamak en iyisi..!

Vara, vara demek kolay da NEREYE?

AÇIKOTURUMLARDA SADECE PERİNÇEK YOK

TRT "yansız davranmamaktan" mahkemelik

TRT Genel Müdürü Kerim Aydın Erdem ve dönemin Haber Dairesi Başkanı Savaş Kıratlı haklarında altı aydan bir yıla kadar hapis cezası isteniyor. Suç: "Yansızlığı korumamak. Bir siyasi partinin lehinde veya aleyhinde bulunmak." Yetkililerin aynı suçu aynı kasıtla birden fazla işledikleri iddia ediliyor. Erdem ve Kıratlı ilk iki duruşmaya gelmediler. Kurum yetkilileri hakkında takipsizlik kararı vermesi istenen, ama iddiasında ısrar eden savcıların yeri değiştirildi. TRT, partiler arasında ayrım gözeten tutumuna devam ediyor.

Siyasi partiler hâlâ TRT'den eşit olarak yararlanamazken, kurumun yöneticileri hakkında seçim dönemine ilişkin tutumları nedeniyle dava açıldı. Ankara Basın Savcılığı, makamlarına yapılan çeşitli başvuruları değerlendirerek, TRT Genel Müdürü **Kerim Aydın Erdem** ve dönemin Haber Dairesi Başkanı **Savaş Kıratlı** hakkında, seçim döneminde televizyon ekranlarından partilere eşit olmayan süreler ayrıldığı için dava açtı.

"TARAFSIZ DAVRANMADILAR"

Savcılığın iddianamesinde şöyle deniyor: "TRT Genel Müdürü ve Haber Dairesi Başkanı olan sanıkların, 298 sayılı yasanın (Seçimlerin Temel Hukümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Yasa) 63. maddesi birinci fıkrasının kamu kurum ve kuruluşlarının ... seçimlerde yansızlıklarını korumak zorundadırlar', üçüncü fıkrasının '... siyasi bir partinin lehinde ve aleyhinde veya seçmenin oyuna etki etmek amacıyla her türlü yayında bulunmaları yasaktır' kuralına aykırı olarak 19. dönem milletvekili genel seçimleri seçim takvimi içinde kalan suç tarihleri arasında TRT televizyonu, ana haber bültenlerinde, ANAP ile ilgili haberlere 482 dakika 55 saniye, SHP ile ilgili haberlere 117 dakika 35 saniye, DYP ile ilgili haberlere 148 dakika 20 saniye ayırıp; 298 sayılı yasanın 63. maddesine aykırı davrandıkları, suç tarihleri arasında belirtilen suçu aynı kasıt altında birden çok işledikleri savı, sanıkların kaçamaklı savunmaları, ilgili yayın bantları ve soruşturma kağıtlarından anlaşılmıştır."

Savcılık, TRT Genel Müdürü ve Haber Dairesi Başkanı haklarında "Tarafsızlıklarını muhafaza etmedikleri", "Siyasi bir partinin lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyuna tesir etmek maksadıyla" hareket ettikleri için altı aydan bir yıla kadar hapis ve ayrıca ağır para cezası verilmesini istiyor.

SAVCI GÖREVİNDEN ALINDI

Sosyaldemokrat Halkçı Parti ve Denizli eski milletvekili **Adnan Keskin**'in başvuruları üzerine iddianameyi düzenleyen Cumhuriyet Savcıları **Mehmet Özten** ve **Erol Özgenç** üzerinde, TRT yetkilileri hakkında takipsizlik kararı vermeleri yönünde baskılar olduğu ifade ediliyor. Fakat, iddianame belirtilen şekliyle ve **Mehmet Özten** imzasıyla mahkemeye verildi. Dava açılmış oldu. Bu arada savcılar **Özten** ve **Özgenç**, Basın Savcılığı görevinden alınarak başka birime verildiler.

Dava açan savcıyı görevinden edecek kadar etkin olabildiği söylenen **Kerim Aydın Erdem** ve Haber Dairesi Başkanı **Savaş Kıratlı** iki defadır duruşmalara da gelmiyorlar. Bir sonraki duruşma 25 Şubat tarihinde.

Savcılığın, seçimler sırasında partizan tutum iddiası yargı organının önündeyken, TRT'nin siyasi partilere karşı eşit olmayan uygulamaları devam ediyor. Örneğin, Sosyalist Parti seçimlerden sonra iki kez yapılan parti liderleri açıkoturumuna çağrılmadı. TRT, açıkoturumlara, "Parlamentoda temsilcisi bulunan siyasi partilerin katılacağı" şek-

Sevgili arkadaşımız

EMİR ÜNALAN'ı

ölümünün 1. yılında
saygıyla anıyoruz.

**Bayrampaşa'dan
sosyalist dostları**

DURSUN KARADAĞ'IN ANNESİ

AYŞE KARADAĞ

VEFAT ETMİŞTİR.
ARKADAŞIMIZA VE AİLESİNE
BAŞ SAĞLIĞI DİLERİZ.

SOSYALİST PARTİ
GENEL MERKEZİ

linde bir kural geliştirmiş. Sosyalist Partililer bu kuralın tamamen keyfi olarak yaratıldığını ve amacın SP'yi dışlamak olduğunu söylüyorlar.

TAKDİR HAKKI KÖTÜYE KULLANILIYOR

TRT'nin parlamento dışında kalan partilere karşı adaletsiz tutumu geçmişten beri eleştiri konusu oluyor. TRT'nin bu eyleminin yürürlükteki Anayasa'ya ve TRT Kanunu'na da aykırı olduğu biliniyor. Anayasa'ya göre, "Kişiler ve siyasi partiler, kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkına sahiptir". Anayasa'nın partilere televizyon ve radyodan yararlanma hakkı veren bu hükmü SP için, "parlamentoda temsil edilmediği" gerekçesiyle uygulanmıyor. Halbuki TRT Kanunu, "Halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşmasını engelleyici kayıtlar konulamayacağı"nı hükme bağlıyor. Yani TRT'nin, SP'yi parlamentoda temsil edilmediği için açıkoturumlardan uzak tutma gibi bir takdir hakkı yok.

TRT yöneticilerinin bu uygulaması yine TRT Kanunu'nda yer alan, "Kamuoyunun serbestçe ve sağlıklı bir şekilde oluşmasına yardımcı olma" hükmüne de aykırı bulunuyor.

Sosyalist Parti'den yapılan açıklamada, 11 Ekim 1991 günü yapılan "Liderler Açıkoturumu"nda SP Genel Başkanı **Doğu Perinçek**'in milyonlarca yurttaşın sevgi ve sempatisini kazandığı belirtiliyor. Açıklamada, "Sosyalist Parti'nin katılmadığı bir açıkoturumun hiçbir canlılık taşımayacağı, fikir zenginliği içermeyeceği görülmüştür" deniyor.

Başbakan Yardımcısı **Erdal İnönü** de 6 Şubat günü kendisini ziyaret eden SP Genel Başkanı **Doğu Perinçek**'e, "Sosyalist Parti'nin TRT'ye çıkarılması, bazı açıkoturumlarda temsilcilerinin bulunması son derece doğaldır. İlgili bakan arkadaşımla bu konuyu görüşeceğiz" dedi.

KERİM AYDIN ERDEM. Şimdi de Sosyalist Parti açık oturumlara dahil edilmiyor.

Gazeteci yazar **Teoman Erel**, "TRT 12 Eylül alışkanlıklarını sürdürüyor. Anti-demokratik ve hantal tutumunu sürdürüyor" diyor. **Erel**, *2000'e Doğru*'ya şunları söyledi: "Seçim öncesi yapılan açıkoturuma çağrılan ve görüşlerini açıklayan **Doğu Perinçek**'in bu açıkoturumlara da katılması lazımdı. Görüş çeşitliliğinden korkanlar demokratik gelişmeyi frenlemeye çalışıyorlar."

Sabah gazetesi köşe yazarlarından **Bekir Coşkun** da, "TRT yöneticileri seçimler sırasında kimin iktidara geleceğini kestiremedikleri için herkesi çağırmak zorunda kaldılar" diyor. **Coşkun**'a göre TRT'nin başındaki kişiler demokrat kafalı kişiler değil. **Bekir Coşkun** şunları söylüyor: "Bunlar kabiliyetsiz bürokratlar. Son zamanlarda daha demokratik davranmaları gerekirken aksine anti-demokratik uygulamalara yöneliyorlar. Böyle kafalara sahip kişilerden, SP'yi açıkoturuma çıkarmaları beklenemez."

SP Ankara İl Başkanı'nın geçtiğimiz ay TRT'nin önünde yaptığı basın toplantısı şu sözlerle sona ermişti: "TRT, emekçi değerlerine, emekçi eylemlerine ve emekçilerin siyasal örgütü olan Sosyalist Parti'ye ekranlarını ne zamana kadar kapalı tutabilir? Ankara'ya yürüyen İzmir belediye işçileri haber bile olamadılar. İzmir Belediyesi işçilerinin dediği gibi 'İşçi yürüsün demokrasi büyüsün'. Gerçek demokrasi işçi eylemleriyle gelmektedir." ■

K. DENİZ ÖĞÜT

ekimler

MARKSİST – LENİNİST TEORİK SİYASİ DERGİ

ÇIKIYOR

TOBB GEZİSİ

Trakya kan kaybediyor

Çorlu Ticaret Odası üyesi Ali Rıza Yavuz: "Enflasyon, faiz, vergi sorunları çözülmezse, bir dahaki gelişinizde bu kadar müteşebbis bulamazsınız." Sanayici Tahsin Diker: "Yeni hükümet bu bankacılara, soyguncula bizi soyduracak mı?"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)'nin Trakya'daki üç il, dokuz ilçeyi kapsayan gezisinde, üreticiler ve sanayiciler, yüksek enflasyon, faiz, vergi, bölgeye yapılan yatırım ve teşviklerin azlığı, ithalat ve ihracata ilişkin sorunlar ve sınır ticareti üzerinde durdular.

Trakya'nın Türkiye Gayri Safi Yurtiçi Hasılası içindeki payı yüzde 2.7. Üç ilde bulunan toplam 3.414 işletmenin 3.239'unu 1-9 işçi çalıştıran küçük imalat sanayi işletmeleri oluşturuyor. 1983-1988 yılları arasında 25'ten fazla işçi çalıştıran işletme sayısı Kırklareli'de 28'den 25'e düşerken, Edirne'de 28 işletmede sabit kalmış. Sadece Tekirdağ'da işletme sayısı 55'ten 68'e yükselmiş. Bölgede bulunan un ve yağ fabrikalarının çoğunun çalışmadığı ya da atıl kapasite ile çalıştığı belirtiliyor. Buna, bölge ekonomisine katkısı yüzde 20'lere gerileyen ve tarımda istihdam edilen nüfusun Edirne'de yüzde 61, Kırklareli'de yüzde 57 ve Tekirdağ'da yüzde 54 olduğunu da eklemek gerekiyor. Bu durum artan nüfus dikkate alındığında tarım kesiminde yoğun bir gizli işsizliğin olduğunu gösteriyor.

ENFLASYON ÖZ SERMAYEYİ ERİTİYOR

TOBB Başkanı **Rona Yırcalı**, gezi boyunca yatırımın her şeyin başı olduğunu, enflasyonun ise yatırımı engellediğini ve istihdamı azalttığını belirtti. Üretici ve işletmeciler de bu konunun üzerinde duruyorlar. Edirne Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanı **Nurettin Uzer**, sanayide kullanılan girdi fiyatlarındaki artışların dünya fiyatlarının üzerinde olduğunu ve bunun maliyetlere yansıdığını vurguluyor. İpsala Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Üyesi **Mehmet Özsoy**, girdilerdeki artış yüzde 100'ün üzerinde olmasına rağmen, taban fiyatındaki artışın yüzde 30'da kalmasını eleştiriyor. Ürünlerinin karşılığını zamanında alamamaktan şikayetçi olan **Mehmet Özsoy** yaşadığı bir olayı anlatıyor: "Toprak Mahsulleri Ofisi'nden ürün karşılığı 118 milyon lira alacağımı altı ay sonra alabildim. Enflasyon bırazını yedi. Bankaya faize verseydim 40 milyon lira faiz alırdım. Yani 118 milyon 50 milyona indi."

Babaeskili bir işletmeci ise, izlenen enflasyonist politikalar nedeniyle bölgelerinde çalışan bir iki fabrika kaldığını, diğer fabrikaların kapanmasının Babaeski'de 700-1000 kişinin işsiz kalmasına yol açtığını belirtiyor. Nüfusu 20 bin olan Babaeski'de üç-dört bin kişinin etkilenmesi anlamına geliyor bu.

"MAKİNELİSİ OLANIN KARŞISINA SOPAYLA ÇIKARSAN..."

Çorlu Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı **Mürvet Çelik**, büyük yatırımcıların, yatırım maliyetini zamlarla karşılama yoluna giderek enflasyonu teşvik ettiklerini belirtiyor ve ekliyor: "Büyük firma sahipleri bir araya geliyor, bir fiyat belirliyorlar. Fırsat eşitliği yok. Onların silahları çok güçlü. Makinalısı olanın karşısına sopayla çıkarsan seni hemen öldürür."

Kırklarelili tüccar **Fehmi Kıray**, "Devlet Bankası'nda aylık yüzde 15 kredi faizi uygulanıyor. Aldığım 500 bin lira kredi için peşin 73 bin 500 lira faiz kestiler, pul kesintisi hariç. Tefeci yüzde 10 kesiyor. Biz buna tahammul edemiyoruz" diyor. Ödeyemediği faiz borcu nedeniyle fabrika ve mallarına el konmuş olan **Tahsin Diker** ise, "Bankalar krizine girdik. Yüzde 140 faiz alıyorlar. Fabrikalarımızı, malımızı ipotek ettiler. Tam fabrikaya mal koyup üretim yapacağız, gelip haciz koyuyorlar. Faizin faiziyle bizim kanımızı emdiler. Yeni hükümet bizi bu bankacılara, soygunculara soyduracak mı?" diye soruyor.

"TEKELLEŞME ALIR BAŞINI GİDER"

Çorlu Sanayi ve Ticaret Odası üyesi **Ali Rıza**

TOBB BAŞKANI RONA YIRCALI BİR SÜPÜRGE ÜRETİCİSİYLE.

Yavuz, ulusal-uluslararası bazda çalışan şirketlerin vergi muafiyetleri, iade ve indirimlerinden fazlasıyla yararlandıklarını, ancak yerel bazda çalışanların yüzde 46 kurumlar vergisini ödediklerine dikkati çekiyor. **Yavuz**'un önerisi şu: "Kurumlar vergisi yerine artan oranlı ve kademeli vergilendirme uygulanmalıdır. Sermaye birikiminin sağlanması ve tekrar yatırıma dönüşmesi ancak bu konudaki teşviklerle mümkün. Yoksa tekelleşme alır başını gider ve bir dahaki gelişinizde bu kadar müteşebbis bulamazsınız."

TEMİZ FİYAT

Kırklareli Borsası Başkanı **Orhan Çetintaş**, süpürgenin otunda yüzde dört stopaj vergisi olduğunu, mamul süpürgeye ise yüzde 12 KDV uygulandığını belirterek, yüksek verginin, faturasız mal alımıyla haksız rekabete ve vergilerin toplanamamasına yol açtığını vurguluyor. Edirne Ticaret Borsaları Başkanı **Namık Kemal Haseki**, KDV'nin yüksekliğinden alımların geceyarıları kaçak olarak yapıldığını anlatıyor. Pazarlık usulü, üreticiden belge tanzim edilmeksizin yapılan bu alımlara bölgede, "Temiz fiyattan ürün alımı" adı veriliyor.

İşletmecilerin çözülmesini istedikleri bir diğer konu, beyaz peynire yüzde altı KDV uygulanırken, kaşara yüzde 12 KDV uygulanıyor olması. Uzunköprü Ticaret Borsası Başkanı **Sırrı Yalçınkaya**, bölgelerinde kaşar peynirinin lüks beyaz peynirden daha düşük bir fiyatla tüketiciye satıldığına, fatura edilirken beyaz peynir faturası tanzim edildiğine, bunun vergi kaybına neden olduğuna dikkat çekerek, süt mamullerine uygulanan KDV oranlarının eşit olarak yüzde sekiz oranında uygulanmasını öneriyor. Malkara Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu üyesi **Rıza Nur** ise, süt ürünlerinin içine loru da katarak, "Lor fakir yiyeceğidir. Onu Fransız peyniri mi sandılar nedir, yüzde 12 KDV uygulanıyor" diyor ve süt ürünlerinde taban fiyatı uygulanmasını istiyor.

Trakyalı sanayici, tüccar, içinde bulundukları ekonomik sorunlardan kurtulmada sınır ticaretine büyük umut bağlamış durumda. Vize ve konut fonu uygulamaları ise en büyük dertleri.

SANAYİCİ TAHSİN DİKER, "Faizin faiziyle kanımızı emdiler"

ETLER SUCUK OLDUKTAN SONRA ANALİZ GELİYOR

Bölgede ihracat ve ithalat yapanlar da oldukça sıkıntılı. Kontrole tabi ihraç mallarının kontrolü, bölgede bir İhracat Müdürlüğü olmaması nedeniyle ancak İstanbul'dan bir eksper getirtmekle mümkün oluyor. Firma yetkilileri, bunun büyük zaman kaybına, bozulma, çürüme gibi sorunlara ve masrafların büyümesine yol açtığını belirtiyorlar. İthalatçılar, canlı hayvan ithalatında hormon, analiz ve radyasyon araştırmalarının, ithal kapısı, hatta İstanbul Halkalı'da değil de Ankara'da yapılmasını anlaşılmaz buluyorlar. Bir ithalatçı bu konudaki şikayetini şöyle dile getiriyor: "Et kapıda beklemez. Kapıya geldikten 15 gün sonra analizi geliyor, yani etler sucuk olduktan sonra. Üstelik kamyonlar beklediği için kapıda nakliye de ödüyoruz."

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin buğday ihraç edeceğine, bunun un fabrikalarında işlendikten sonra ihracı yoluna gitmesini öneren işletmeciler, un fabrikalarının çalışmamasından dolayı yem sanayiinde hammadde sıkıntısı yaşandığını, buğday silolarının dolup taşmasına rağmen yem ithal edildiğini anlatıyorlar.

Pirinç ithali nedeniyle de son dönemde bölgede pirinç ekiminin gittikçe azaldığı aktarılıyor. Trakyalı sanayici **Halil Yağcı**, bölgede bulunan 19 çeltik fabrikasından sadece iki üç tanesinin çalıştığını, bunun nedeninin ise plansız, hesapsız yapılan ithalat olduğunu belirterek, üç beş kişiye ithalattan para kazandırılmasının karşısında olduklarını söylüyor.

Sonuçta pirinç ihraç eden değil, ithal eden ülke konumuna gelindiğini söyleyen Uzunköprü Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı **Sakıp Şar**, mutlaka ithal gerekli ise, çeltik ithalinin özendirilmesi, böylelikle durma noktasına gelmiş olan çeltik fabrikalarının çalışmasının sağlanması gerektiğini belirtiyor.

"SORUNLARIMIZI DİLE GETİREMEDİK"

Bölgedeki çiftçiler, ekonomik yapıdan ve işleyişten kaynaklı sorunlarının yanı sıra, Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında bölgeye yapılan buğday ihracının durması, Arap pazarının kapanması, Ergene nehrinin kirliliği yüzünden kullanılamaması ve Meriç nehrinin gittikçe kuruması nedeniyle de büyük sıkıntı içinde bulunuyorlar.

TOBB'un Trakya gezisi, sıkıntıların dile getirileceği ortamları yaratmak açısından yeterli olamadı. *2000'e Doğru* muhabirinin yöredeki tüccar ve küçük işletmecilerle yaptığı görüşmelerde, toplantının yapılacağının daha önce kendilerine haber verilmediği, görüşlerinin alınmadığı ortaya çıktı. Toplantılara katılan sınırlı sayıdaki kesim ise, genellikle, sorunlarını yeterince dile getiremediklerinden, somut çözümler önerilmemesinden yakındılar.

TOBB Başkanı **Rona Yırcalı** ise, yaptığı konuşmalarda, sürekli olarak, bahsedilen konuları not ettiklerini ve hükümete ileteceklerini belirterek, "Biz TOBB olarak, hükümetin 18 Ocak'ta açıklamış olduğu 'Ekonomide Dengeleme, Üretim ve Atılım Programı'nın ana hatları ile mutabıkız. Yalnız işleyişini görmemiz lazım" dedi.

Buna karşılık izlenen politikaların, TÜSİAD'da toplanmış bulunan sanayi ve banka sermayesinin lehine olduğunu, kendilerinin ise ticari sermayeyi temsil ettiklerini ifade eden bir TOBB YK üyesi açıklanan hükümet programının, kısa vadede gezi süresince dile getirilen sorunlara çözüm getirmeyeceğini belirtiyor. ■

METE ELÇİ

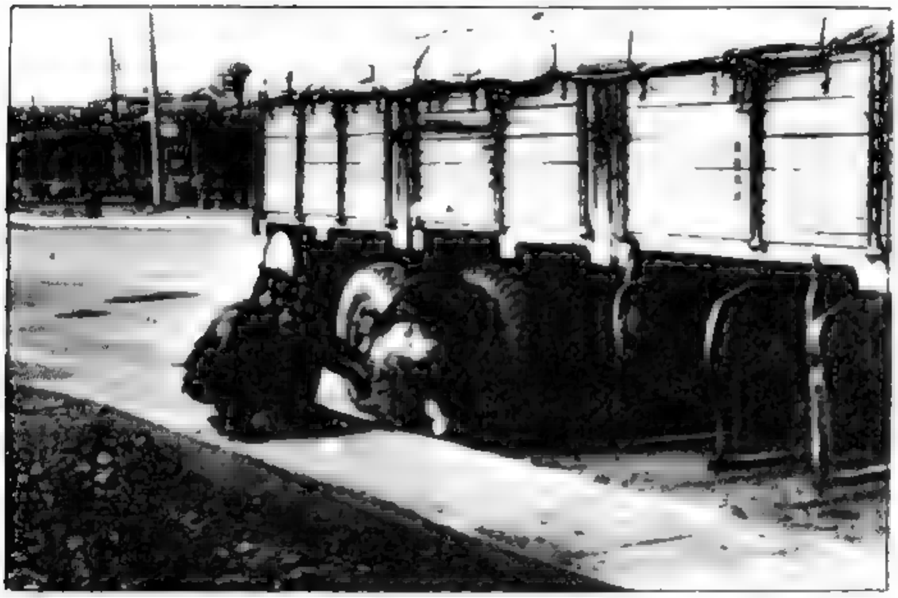

"Habur'daki yasağı BP ve SHELL koydurttu"

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, 21 Ocak 1992 tarihinde, ek akaryakıt deposu bulunan kamyonların geçişini yasaklayan bir karar aldı. Yerel halk tarafından tepkiyle karşılanan kararın alınışında İngiliz Hükümeti'nin etkisi olduğu bildiriliyor.

Habur Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü'nden üst düzey bir yetkili, Irak'tan gelen mazotun PKK'ye gitmediğini vurgulayarak, "Gelen akaryakıt, BP ve SHELL gibi petrol şirketlerini vuruyor. 'Zarar görüyorum' diyemeyen bu şirketler, başka yollara başvuruyorlar" diyor ve ekliyor: "BP ve SHELL gibi petrol şirketleri, İngiliz Hükümeti'ni devreye sokarak, bu uygulamayı hükümetimize kabul ettirdi."

Cizre Belediye Başkanı **Haşim Haşimi**, yetkililerce "Gelen mazot PKK'ye gidiyor" gibi çok yanlış açıklamalar yapıldığına, böyle bir şeyin kesinlikle söz konusu olmadığına değinerek, "Bu işten Trakyalı'sından tutun, Antalyalı'sına, Karadenizli'sine kadar herkes yararlanıyor. İngilizler'in çıkarı için, emperyalist çıkarlar için kendi halkını aç bırakan bir hükümetten ne beklersiniz! İngilizlere uşaklık ettiler" diyor.

Silopi Kaymakamı **Osman Akbaş** ise düşüncelerini şöyle açıklıyor: "Bu işten devlet de dahil herkes yararlanıyordu Bu gümrük kapısı Türkiye'de yaşayan herkes için bir ekmek kapısıydı. Yörenin de tek fabrikası durumundaydı."

Alınan yeni karar, kamyon sürücülerinin 800 litreye kadar mazot getirme haklarını da ortadan kaldırıyor. Kamyon şoförleri ek depo olmaksızın sınırdan geçmelerinin zarar etmeleri anlamına geldiğini belirterek, "Neyimiz varsa satıp kamyona yatırdık. Böyle giderse yürüyüş yaparız" diyorlar. Cizre'de oto tamirciliği yapan **Faruk Ekinci** alınan karara kızgınlığını, "Bu uygulamadan sonra sadece esnaf değil, herkes iflas etmiş durumda" şeklinde ifade ediyor.

Mülkiyeliler'de "Büyük Kürt toplantısı"

Kürt Konferansı 23 Şubat'ta İstanbul'da Mülkiyeliler Birliği'nde toplanacak. Toplantıyı organize edenlerden biri, "Büyük Kürt Toplantısı adı altında toplanıyoruz. Aslında Kürt Konferansı adı altında toplanacaktık. Fakat *2000'e Doğru*'nun bu olayı kapak yapması bu olanağı kaldırdı" dedi. *2000'e Doğru*, 22 Aralık 1991 tarihli sayısında Ocak ayında İstanbul'da Kürt Konferansı toplanacağını yazmıştı.

Cumhuriyet'in yüzde 15'i *Milliyet*'e satılıyor mu?

Cumhuriyet'in satışının 40 binin altına düşmesi üzerine mali sıkıntı daha da büyüdü. Gazete yöneticileri çalışanlara bir sermayedarın gazetenin bir kısmını alacağını ve böylece rahatlayacaklarını söylediler. Babıali'de yüzde 15 hissenin *Milliyet*'in sahibi **Aydın Doğan** tarafından satın alındığı konuşuluyor. 21 Şubat'taki hissedarlar toplantısında konunun açıklığa kavuşacağı belirtiliyor. *Cumhuriyet* yetkilileri hisselerin bir kısmının **Aydın Doğan**'a satıldığını doğrulamıyorlar.

Virüsler konusunda ilginç buluş

IBM Zürich Araştırma Laboratuvarı'nda bilimadamları yaşayan bir hücreden kaçmayı başaran virüsü saptadılar. Bu gözlem, milimetrenin 10 milyonda birini tarayabilecek güçteki bir mikroskop sayesinde gerçekleşti. Bu mikroskop, 1986 Nobel Fizik Ödülü'nün sahipleri **Gerd Binnig** ve **Henrich Rohrer** tarafından yaratılan Tarama Kanallı Mikroskop'un geliştirilmiş hali.

Araştırmacılar, besleyici bir sıvının içindeki hücreye bir dizi çiçek hastalığı virüsü aşıladılar. Sekiz saatlik bir kuluçka devresinin sonunda beklenmeyen bir oluşuma tanık olundu. Hücrelerdeki virüslerin büyümeye başlayarak hücre yüzeyinin ucunda kaybolduklarını görüldü.

Trakya İstanbul'a göre ayarlanacak

Başbakanlık Başdanışmanı ve SHP Milletvekili **Güneş Gürseler**, TOBB'un Trakya gezisinin son durağı olan Tekirdağ'da düzenlenen toplantıda, "İstanbul'un bir metropol olarak yeniden yapılandırılmasının çalışmalarını yürütüyoruz. Fakat Trakya'yı İstanbul'suz, İstanbul'u da Trakya'sız düşünmek mümkün değil. Artık Trakya'nın ana fonksiyonları İstanbul'a göre ayarlanmak zorunda" dedi.

Trakya'da, İstanbul'un yakınında bir merkez oluşturulmasının söz konusu olduğunu ve bölgenin potansiyelini harekete geçirecek tedbirleri alacaklarını belirten **Gürseler**, "Oluşturulacak merkez, İstanbul'un sanayi yükünü, kültür yükünü, liman yükünü alabilecek şekilde bir yapılanmayı gerektiriyor. Teşvik mevzuatı bölge için yeniden düzenlenecek. Çalışmalarımız devam etmektedir" şeklinde konuştu.

MİT'te Demirel dönemi

Ocak ayının ortalarında Başbakan **Demirel**'e MİT'te brifing verildi. Brifingin konusu MİT'in çalışmalarıydı. Polis çevreleri, bölgelerdeki yetkililerin de katıldığı toplantıda **Demirel**'in MİT'i kıyasıya eleştirdiğini dile getiriyorlar. Toplantıda bulunan bir kaynak ise, **Demirel**'in MİT'ten asli görevlerine dönmesini istediğini aktarıyor. MİT'in sivilleşmesinin gündemde olmadığını, ancak 12 Eylül'le birlikte oluşan sistemdeki aksaklığın giderilmek istendiğini söylüyor. Başbakanlık ödeneğinin yarısının MİT'e verildiğini, bu yolla teşkilatın ödeneğinin ikiye katlanmış olduğunu, **Demirel**'in teşkilata ilişkin yaklaşımına örnek olarak gösteriyor. Yetkili, "MİT, Başbakanlığa bağlıdır. Verdiği bilginin bir kopyası otomatik olarak Milli Güvenlik Kurulu'na gider. Cumhurbaşkanı'na bilgi vermek zorunda değildir. **Evren**, Köşk'te bir istihbarat örgütü kurup başına damadını getirdi, kızı ise MİT'teydi. Bunlar MİT'e rakip bir teşkilat gibi çalışmaya başladılar. MİT nötralize edildi. **Özal**, **Evren**'le ortak olarak Köşk istihbaratını kullanmak istedi. Zaman zaman çatışsalar da ortaktılar. **Özal**, MİT'ten özel hizmet istedi. Kabul edilmedi. **Evren**'le anlaşarak **Hiram Abas**'ı MİT Müsteşar Yardımcısı yaptı. hedefi MİT'in başına geçirmekti. MİT, dışlandı, horlandı. **Süleyman Demirel** toplantıda bu tür olayları örnekleriyle eleştirirerek MİT'in kendi görevini yapmasını istedi" diyor.

Aynı yetkili, MİT Müsteşarı Korgeneral **Teoman Koman**'ın Ağustos'ta MİT'teki süresinin dolacağını belirtiyor. Yetkili, son dönemdeki başkanların içerisinde en başarılısının **Teoman Koman** olduğunu belirterek, "**Teoman Koman**'ın emekli olup, yine MİT'te kalması ihtimal dışı değil. Ordu da bunu istiyor" diyor.

Tunceli'de keyfi tutuklamalar

4 Şubat'tan bu yana Tunceli'de çok sayıda vatandaş evlerinden gözaltına alınıyor. Gözetim altında bulunanların sayısı ve sağlık durumları hakkında bilgi alınamıyor. Bir bayan, tutuklu kocasıyla bir hafta uğraştıktan sonra görüşebildi. "Eşimi boynundan tutup getirdiler. Alnında darp izleri vardı. Perişan bir vaziyetteydi. İşkence yapılıyor" dedi. 10 Şubat'ta 60'a yakın tutuklu yakını, keyfi gözaltıları protesto etmek için İHD'de toplandı. SHP İl Başkanı **Nazik Dizdaroğlu** ve DYP İl Başkanı **Veli Yeşil**'i arayarak kendilerine destek olmalarını istediler. SHP İl Başkanı **Dizdaroğlu**, "Guvenlik güçlerimiz suçluyu bulmak istiyor. Suçlular bulunduktan sonra diğerleri serbest bırakılacaktır. Bu aşamada bize beklemek düşer. İşkence yoktur" dedi. DYP İl Başkanı da, "Emniyet Müdürü ile görüştüm, jandarmanın isteği üzerine alınmışlar. Olayda Kontrgerilla yoktur" dedi. Tunceli'deki bütün siyasi parti başkanlarıyla İHD'nin İçişleri Bakanlığı ve İnsan Hakları Bakanlığı'na çekmek için hazırladıkları faks metnine, SHP İl Başkanı **Nazik Dizdaroğlu** "olaylar abartılıyor" gerekçesiyle imza atmadı.

KISA KISA... KISA KISA... KISA KISA...

- Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti'nin 9 Şubat'taki genel kurulunda **Ramazan Pamuk** tekrar başkanlığa seçildi. **Naci Sapan**'ın oluşturduğu muhalif listeden iki kişi de yönetime girdi.
- BİLAR'ın Kürt Tarihi ve Etnografisi Seminerleri dizisinin dördüncüsünde, "Kürt Edebiyatında Hikaye ve Roman" tartışılacak. Konferansı verecek olan **Mehmet Uzun**, uzun yıllardan beri İsveç'te yaşıyor. Bu güne dek yayımlanmış dört romanı var. Konferans, 22 Şubat Cumartesi günü saat 15.00'de İstanbul Bilar'da yapılacak.
- SHP İstanbul İnsan Hakları Komisyonu 1 Mayıs'a konan yasağın kalkması için imza kampanyası başlattı.
- Diyarbakır'ın önde gelen kültür kurumlarından Dilan Kitabevi 6 Şubat'ta polis tarafından basıldı. 150 adet kitaba el kondu. Kitabevi sahibi **Hasan Dağtekin**'in kardeşi **Yücel**, yasak kitap bulundurduğu gerekçesiyle tutuklandı.
- Elazığ'da MHP'liler, 28 Ocak'ta İslam Şehitlerini Anma programı adıyla 12 Eylül'de idam edilen **Cevdet Karakaş** ve **Cengiz Baktimur**'u mevlitle andılar.
- Victoria Kürdistanlılar Derneği'nin girişimi üzerine Avustralya'da ilk Kürtçe okul açıldı. Avustralya Eğitim Bakanlığı tarafından Melbourne'da açılan ve giderleri devletçe karşılanan okulda Kürtçe dil dersleri yanı sıra, Kürt tarihi ve kültürü de okutulacak.
- Japonya Başkonsolosluğu ve Türk-Japon İş Konseyi, "21. yüzyıla doğru Türk-Japon dostluğu" konulu bir kompozisyon yarışması düzenledi

İŞÇİLER, BOMBALAMA VE POLİS ÖLDÜRME OLAYLARINI DEĞERLENDİRDİ

"92 sözleşme eylemlerini engelleme hazırlığı"

"Bireysel terörden en büyük zararı emekçi görür"... "İşçi sınıfı hiçbir zaman provokasyona yol açacak eylem yapmaz"... "Kontrgerilla kendisine ihtiyaç olduğunu, işe yaradığını göstermek, meşrulaşmak için provokasyon yapıyor"... "Halkla işçilerin arasını açmaya çalışıyorlar."

Son yıllarda kitleselleşen, topluma ve kamuoyuna mücadelelerinin haklılığını kabul ettiren işçiler devlet zoruna karşı hangi mücadele biçimlerini onaylıyor? Hangilerini, neden onaylamıyor? Sınıf mücadelesinde sonuç alıcı mücadele biçimi olarak ne öneriyor? *2000'e Doğru*, belediye, petrol, metalurji, tekstil, basın, haberleşme, enerji, ilaç, havayolu, ulaşım ve taşıma işkollarından temsilci ve işçi önderleriyle görüştü. Her gün polisle göğüs göğüse mücadele eden Yurtiçi Kargo işçileri ve Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü işçileri, grup halinde tartıştı. *2000'e Doğru*'nun sorusu şuydu: "Bombalama ve polis öldürme olaylarını emekçi halkın çıkarları açısından değerlendirir misiniz?" Söz işçinin:

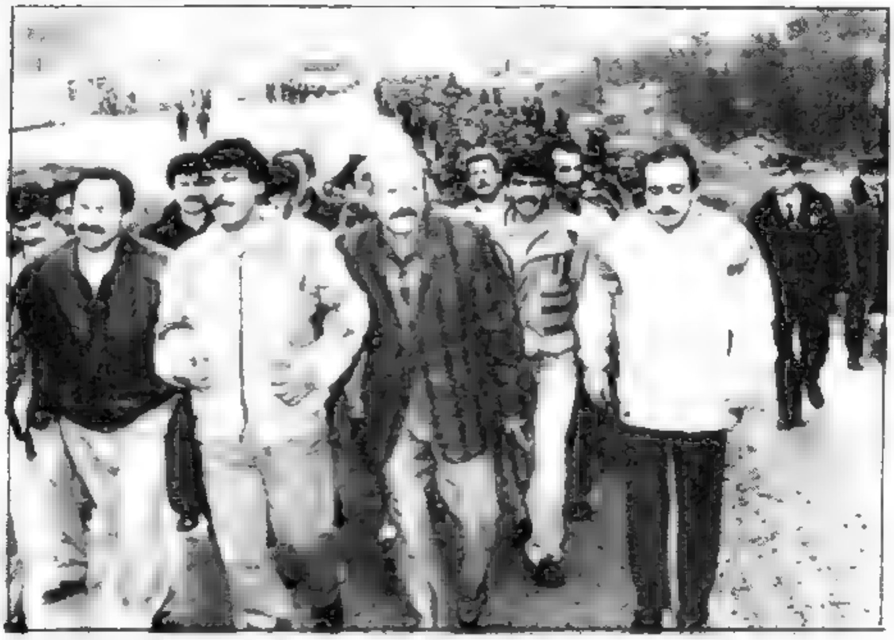

KARAYOLU İŞÇİLERİ E-5'TE YÜRÜDÜ (20 Mayıs 1991). "Yakında sözleşmeler başlayacak. Haklarımızı almak için yürüyüşler yapacağız. Bunları engellemek için hazırlık yapıyorlar"

"SINIF ADINA MÜCADELE EDENLER SINIFTAN ÖĞRENSİN"

Levent Aktarma Merkezi'nden bir grup Yurtiçi Kargo işçisi:

-Gerçekleştirilen eylemler, işçi sınıfı mücadelesi ile ilgili değil. Polisle sürekli karşı karşıya olduğumuz için olumsuz etkilerini yaşadık. Bu olaylardan sonra polisin tavırları daha sertleşti ve pervasızlaştı. Polisler, morallerinin bozuk olduğu gerekçesi ile saldırmaya başladılar. Her gün yaptığımız eylemleri yaparken, Altunizade'de Çevik Kuvvet arkadaşlarımızdan birini copladı. Biz müdahale ettik. Diğer polisler de müdahale etti. "Arkadaşımızın morali bozuk, sinirlendi" gibi gerekçelerle saldırıyı açıklamaya çalıştılar.

-Bu tür eylemler, belirleyici olmasa bile yol almamızı engelliyor. Başarıyı geciktiriyor.

-Her şey yerinde, zamanında ve bütün hesaplar yapılarak eylem yapılmalıdır. Sınıf adına mücadele edenlerin öncelikle sınıfın içine girip, sınıfın ne durumda olduğunu öğrenmesi gerekir.

-Bunlar birer tezgâh ve işçilerin aleyhine oluyor. İşçiler suçlanıyor. Örneğin, Yurtiçi Kargo şubelerinin bombalanması Kargo işçilerinin üzerine atılıyor. İşverenler, bu davranışlar sonucu kendilerine haklılık payı çıkarmaya çalışıyorlar.

-İşveren, direnişi kırmak için işçileri terörist ilan etti. Bunun arkasından haklı çıkabilmek için bu tür provokasyon eylemlerine başvuruldu. Belki de bu eylemler MİT'le birlikte gerçekleştirildi. Böylece, "Ben size demedim mi?"nin yolu açılmaya çalışıldı.

-İşçi sınıfı hiçbir zaman provokasyona yol açacak eylem yapmaz. kendisi için yararlı ve faydalı olan eylemleri yapar.

-Devrimcilik ve sosyalizm, teröristlikle eşitlenemez. Hangi örgüt yaparsa yapsın doğru değil. Galleria'ya atılan molotofla işçiler, çocuklar da ölüyor.

"SÖZLEŞMELER İÇİN YAPACAĞIMIZ EYLEMLERİ ENGELLEME HAZIRLIĞI"

Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü'nden bir grup işçi: Sermayenin oyunları var. Polisleri vuruyorlar. Bu, işçi sınıfının mücadelesine indirilecek bir darbedir.

YURTİÇİ KARGO İŞÇİLERİ CAĞALOĞLU'NDA İŞTEN ATMALARI PROTESTO EDİYOR (3 Şubat). "Bu olaylardan sonra polisin tavrı daha sertleşti ve pervasızlaştı."

-İşçi sınıfına daha çok baskı yapacaklar. Sermaye hazırlık yapıyor. Halkla işçilerin arasını açacaklar. İşçiyi suçlu gösterecekler.

-12 Eylül'ün faturası işçiye çıkartıldı. Şimdi de ona hazırlık var.

-Yakında sözleşmeler başlayacak. Haklarımızı almak için yürüyüşler yapacağız. Bunları engellemek için hazırlık yapıyorlar.

"ADIMIZA LEKE SÜRÜYOR"

İsmail Akbulut *(İzmir Belediye işçisi, Ankara yürüyüşçüsü)*: Kesinlikle tasvip etmiyorum. Başkasının bizim adımıza böyle şeyler yapmasını onaylamıyorum. İşçi sınıfı olarak böyle eylemlere karşıyız. Bizim adımıza ve mücadelemize leke sürüyor.

"HALKA HER YÖNDEN ZARAR"

Ahmet Altıntaş *(Eminönü Park Bahçeler Müdürlüğü İşyeri Temsilcisi)*: Yanlış bir şey. Halkın çıkarına olamaz. Halka her yönden zarar veriyor. Bunu yapanlar emekçi değil. Bunu herkes biliyor. Ama yarın halk bir eyleme çıktığı zaman onları bombalayan, eylem yapan insanlar gibi gösteriyorlar.

"EN BÜYÜK ZARARI İŞÇİ GÖRÜR"

Cumhur Altay *(Birleşik Alman İlaç Fabrikası Temsilcisi)*: Terörden en büyuk zararı emekçi görür. Terör, terörle önlenemez. Hem polis öldürülmesi hem de bombalama olayları yanlış. İşçiler genelde yanlış buluyor. İnsanlarda yılgınlık ve bezginlik yaratıyor. Terör gelişir, yayılırsa işçilerde de yılgınlık yaratır.

"YAPANLARIN İŞÇİ OLMADIĞI BİLİNİYOR"

Dursun Çelik *(Kartal Arabalı Vapur İskelesi işçisi)*: Bombalama olayları halkı hedef almamalı. Bu olayları yapanların işçiler olmadığı biliniyor. Bu nedenle işçi hareketlerinin zarar göreceğini sanmıyorum. Ama bunları bahane ederek işçiler üzerinde baskı kurmaya çalışabilirler. İşçiler, sosyal durumlarının iyileşmesi için yürüyüş yapmak istiyor. Sendikal mücadele için eylemlere başvuruyorlar, yürüyorlar. Bu eylemlerde polis, bu tür olayları bahane edip işçiyi engelleyecektir. Polis öldürülmesi için ne diyeyim? Gazetelerdeki, televizyonlardaki gibi, "Masum polisi öldürenler yakalanmalı, suçlular cezalarını çekmeli" mi diyeyim? Polis yaptığı kötü davranışların cezasını görüyor.

"İŞVERENE BAHANE"

Ömer Çetin *(General Elektrik Baştemsilcisi)*: Önümüzdeki dönem bahar eylemleri başlayacak. İşçi sınıfı mücadelesi bu dönemlerde yükseliyor. Bunlar bahane

edilerek önümüz tıkanacak. Biz zarar göreceğiz. Nasıl Körfez Savaşı bahanesiyle yüzlerce işçiyi attılar?

"BİZ EYLEMİMİZLE YANITLIYORUZ"

Satı Ekmekçi *(Kartal Teneke Baştemsilcisi)*: Yanlış. Bombalanan yerlerde bizim çocuklarımız da olabilirdi. Bu demokrasiye yakışmaz. Bu tür eylemler mücadeleye zarar verir. Bize karşı saldırılara biz eylemlerimizle yanıt veriyoruz. Bu olaylar yüzünden işçi bir araya toplanmaktan, eylem yapmaktan çekinir.

"SINIF MÜCADELESİNDE ŞİDDET OLUR, AMA BİREYSEL TERÖRE HAYIR"

İsmet Evyapan *(Makine Kalıp işçisi)*: Türkiye bir demokratikleşme süreci yaşarken bu olayların olması, arkasında bazı güçlerin olduğunu ortaya koyuyor. Bunlar MİT, CIA ve Kontrgerilla'dır. Hiçbir devrimci örgüt, bireysel terörü benimsemez. Sınıf mücadelesinde şiddet olur. Ancak bu dönemde kesinlikle kabul ve tasvip etmiyoruz.

"İŞÇİDE NEFRET"

Temel Haliloğlu *(Sümerbank Tekstil Fabrikası Temsilcisi)*: Bence zararı çok büyük. Böyle terör olayları ile hiçbir yere varılamaz. Bu olaylar karşısında işçide nefret uyanıyor.

"İŞÇİYE MAL EDİLİYOR"

Kenan Kanbay *(Darphane işçisi)*: Bu tür eylemler işçi sınıfı açısından iyi bir şey değil. Geçmişte bu olaylar nasıl işçi sınıfına mal edildiyse yine aynı şey olabilir. O zaman işçinin karşısına nasıl bir 12 Eylul çıkardılarsa, yine aynı bahanelerle aynı yola başvurabilirler.

"SEMPATİZANLARI KARŞI SAFA İTİYOR"

Hüseyin Kılıç *(Makine Kalıp Temsilcisi)*: Emekçi halkın, ekonomik-demokratik hakları için mücadeleye başladığı bir sırada bu gibi hareketler Kontrgerilla'nın eylemleri olabilir. Emekçi halkın mucadelesinin önünü kesmeye çalışıyorlar. İşçi sınıfı içinde tepki

yaratıyor. PKK yaptı diyorlar. Tabanda sempatisi olan insanlar bile tepki duyuyor. Türkiye'de tekrar bir 12 Eylül yaratma amacı taşıyor olabilirler.

"DEVLET DE BU ORTAMI BEKLİYOR"

Burhanettin Özkaynak *(İstanbul PTT Fabrikası İşçisi)*: Sonucu iyi görmüyorum. İşçi sınıfı mücadelesini engelleyecek. En basitinden, yarın bir demokratik mücadeleye girdiğimde polis daha saldırgan olacak. Genel olarak, bu tip eylemler işçi sınıfı mücadelesine zarar veriyor. Bunlar bahane edilerek mücadeleye ket vurmak istenebilir. Askeri önlemler düşünülebilir. Zaten çıkmazda olan devlet de böyle bir ortam bekliyor.

"REFORMİST SENDİKACIYA SİPER"

Osman Par *(Derby Jilet Fabrikası Baştemsilcisi)*: Birileri çıkıp bu olayları yapıyor. Ondan sonra polis, "kana kan, intikam" diyor, infazlar yapıyor. Biz bu senaryolardan bıktık artık. Emekçi halkın çıkarı açısından elbette olumsuz. İşçiler adına kimse birşey yapmamalı. Terör olayları ile işçi hareketine bir şey kazandırılacağını düşünmüyoruz. Direnişe başladığımız zaman bu tip olaylar işçileri geri çekiyor. Bunlar. sermaye ve onun güdümündeki güçlere yarıyor. Reformist sendikacılar da bu

olayların arkasına sığınıp eylemlerin önüne geçiyor. Biz, ancak örgütlü gücümüzle bir şeyler kazanabiliriz.

"KONTRGERİLLA FENERBAHÇE'DE"

Osman Takmaz *(Makine Kalıp Baştemsilcisi)*: Türkiye'de demokratikleşme hareketleri başladığı zaman bu olaylar başlıyor ve "faili meçhul" deniyor. Herhangi bir olayda yakaladıklarının üstüne yıkıyorlar. Bazen, birtakım örgütlerin üstlendiğini basından okuyoruz... Ben bu filmi 12 Eylül öncesinde seyrettim. O zaman da CIA, MİT, Kontrgerilla'nın yaptığı belliydi. Fenerbahçe Orduevi'ne subay

kimliğiyle giriyor, 10 gün kalıyor, kimsenin ruhu duymuyor. Bu insanlar Kontrgerilla değil de, kim? 12 Eylül öncesinde devrimciler de yaptı. Ancak zamanlama yanlıştı. Bu hata yüzünden 12 Eylül geldi. Bombalama, öldürme olayları olurken, kitleyi mücadele içine çekemezsiniz. İş güvenliği yok, can güvenliği de olmazsa, insanları başka şeylere motive edemezsiniz.

"İŞÇİLERİN KAZANÇLARI ARTTIKÇA, SERMAYE KAYBETTİKLERİNİ ALMAK İÇİN BU YOLA BAŞVURUYOR"

İlhan Taşdemir *(Ankesörlü Telefon Müdürlüğü Baştemsilcisi)*: Benim kanıma göre bu, sırf hükümetin açıkladığı politikaları baltalamak için Kontrgerilla tarafından gerçekleştiriliyor. Şu kaçınılmaz. İşçilerin kazançları arttıkça, eylemler artacak. Sermaye, kaybettiklerini geri almak için bu yollara başvuracak. İşçiler basında çıkanları olduğu gibi görüp, sosyalizme, sosyalistlere tepki duyuyorlar. Bu tür eylemler mücadeleyi baltalıyor.

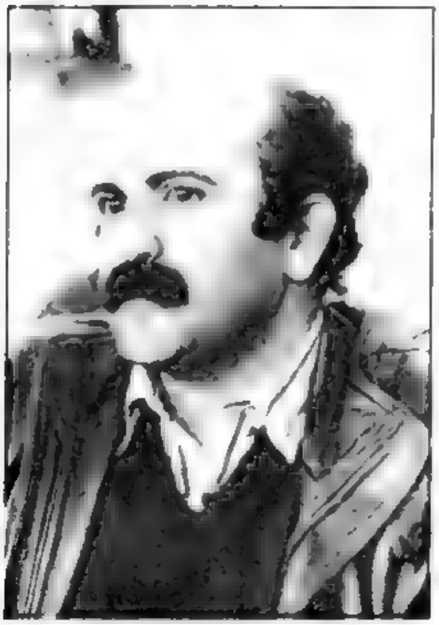

"ÖRGÜTLENMEYİ BALTALIYOR"

Süleyman Ülger *(TEK Beyazıt işçisi)*: Bir polis öldürüldüğünde, polisler cenazenin başında toplanıp intikam yemini ediyor. Kime karşı? Halka, mücadele eden işçiye karşı. İntikam amacıyla işçinin, emekçi halkın üzerine saldırıyor. Kontrgerilla ise kendisine ihtiyaç olduğunu, işe yaradığını göstermek, meşrulaşmak için provokasyon yapıyor. Sonuçta bir sürü faili meçhul olay kalıyor. Burada emekçi sınıfa yansıyan şu: Huzursuzluk, tedirginlik, yılgınlık. İşçi eylem yapmaktan, mücadele etmekten kaçıyor. Örgütsel çalışmadan kaçıyor.

"HAKLI EYLEMİ ENGELLİYOR"

Feriha Ülker *(DEVA İlaç Fabrikası Temsilcisi)*: İşçilerin yararına değil. Bu olaylar işçilerin dışında kalan olaylar. Ama işverenler, işçilerin haklarını kısmak için bunları kullanıyor. Haklı bir eylemde bizi terörist ilan ediyorlar. Terörü bahane ederek 1 Mayıs'ı kutlamamızı engelliyorlar.

"GENÇLERE TEPKİ YARATIYOR"

Nuray Şeker *(Gameda Baştemsilcisi)*: İnsan olarak bakıldığında korkunç, rezil bir olay. Hiç kimse infazı hak etmez. İşçilerin içinde antipati yaratıyor. Öğrencilere, gençlere tepki oluşuyor. Mücadelenin içinde olmayan insanları daha da uzağa itiyor. Önemli olan insanları mücadeleye çekmek.

"KONTROLSÜZ TERÖR"

Ender Supçin *(THY Bilgiişlem Temsilcisi)*: Yanlış yapılıyor. Bireysel terör bir silahtır, kontrol edemezsiniz. İşçileri, halkı sindirir. Halk, polis öldürülünce, "İşkence yapmıştır, cezasını bulmuş" diye bakıyor, ama bombalamalarda masum insanların ölmesine çok tepki var.

"SIRADAN İŞÇİYİ ÖRGÜTLEMEMİZ ZORLAŞIYOR"

Bilal Yıldız *(İmper Temsilcisi)*: İşçiler yönünden ileriye dönük zararları olur. Zaten yapılan mitinglere işçiler korkup gelmiyor. İşçilerin örgütlenmesini olumsuz yönde etkiliyor. Sıradan işçileri örgütlememiz zorlaşıyor.

"DEVLET GÜNEYDOĞU'DAKİ TERÖRÜ BURAYA ÇEKMEYE ÇALIŞIYOR"

Davut Yalçın *(Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü Temsilcisi)*: Bu, sermayenin hazırladığı bir plandır. Özal'ın planıdır. İşçilerin hak arayışına etkisi olacak. Örneğin, 1 Mayıs yaklaşıyor. Bu olayları bahane ederek engelleyecekler. Devlet Güneydoğu'daki terörü buraya çekmeye çalışıyor. Çünkü burada işçi var. Bunun PKK'yle ilgisi yok.

"DÖNMEK İSTEDİĞİMİZ İŞYERİMİZİ BOMBALIYORUZ! HANİ MANTIK"

Yusuf Yüksel *(Yurtiçi Kargo Topkapı Aktarma Merkezi'nden Direnişçi işçi)*: Yurtiçi Kargo'nun bazı şubelerini bombalayıp işçilerin üstüne attılar. Kim yaparsa yapsın, "İşçi sınıfı yararına yapıyorum" dese bile bu tür olaylara karşıyım. Bizim işimizi zorlaştırıyor. Biz işimize dönmek istiyoruz, işyerimizi bombalıyoruz! Bu, mantığa sığar mı? Bunu yapan ya da yaptıranlar, işçi düşmanlığını körüklüyor.

"CEZAYI ÖRGÜTLÜ HALK VERİR"

Emekli İşçi *(Topkapı Ambarlar)*: Bu olaylarda sınıfın mücadelesine hizmet eden hiçbir şey yok. Devlet yanlış yapıyorsa, yanlışa yanlışla cevap verilmez. Eğer cezalandırılması gerekenler varsa, onu da örgütlü halk cezalandırır. Sermaye sınıfı bu tür olayları işçi sınıfına mal ediyor. Bunların işçi sınıfı ile uzaktan yakından ilgisi yok. Bu insanlar, kim olursa olsun işçi sınıfından kopuk insanlardır.■

GMİS'İN DÜZENLEDİĞİ 2. ZONGULDAK KURULTAYI

Denizer, "asalak işçiler" lafına yanıt vermedi

Denizer, "KİT'lerin özelleştirilmesini olumlu buluyoruz" dedi. Çünkü Denizer, "DYP-SHP ortaklığına inanıyor"du. Ortaklık ne yapacağını bilirdi! "Özelleştirme" sözcüğünü Zonguldak için kullanmaktan özenle kaçındı. Zonguldak madenleri "iyileştiriliyor"du.

Adı "Zonguldak Kurultayı." 8 Şubat'ta yapıldı. Madencilerin sendikası GMİS'in salonunda, GMİS tarafından düzenlenen toplantıyı, Devlet Bakanı **Ömer Barutçu** yönetti. Madenciler konuşturulmadı.

Sanayi ve Ticaret Bakanı **Tahir Köse**, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Ersin Faralyalı** ve Milli Eğitim Bakanı **Köksal Toptan**, işadamı **İshak Alaton** söz birliği etmişti. Verimsiz ocaklar bir an önce elden çıkarılacaktı, çaresi yoktu. Bütün ocaklar verimsizdi aslında. Verimsizliğin sorumlusu "asalak" işçiler ve maden mühendisleriydi. 4-5 bin yerüstü işçisi çalışmadan, havadan para alıyor, maden mühendisleri ocaklara inmeyi reddediyordu.

ZONGULDAK'A İŞVEREN "ÇÖZÜM"Ü

TTK yöneticileri de israfçılıkla suçlandı. Böylece denge sağlandı. Ama asıl mesaj şuydu: Madenler satılacak-kapatılacaktı. Bunun tartışması yapılmıyordu zaten. Madenler, Zonguldak'ın "kaderi" olmaktan çıkarılıyordu. Zonguldak'ın "kalkınması" için çareler aranacaktı elbette. İşçinin ise hiçbir söz hakkı yoktu.

"KURULTAYIN GERÇEK SAHİBİ NEREDE?"

GMİS Başkanı **Şemsi Denizer**'in söz hakkı vardı. O da Hükümet yetkilileri gibi düşünüyordu. **Denizer**, "KİT'lerin özelleştirilmesini olumlu buluyoruz" dedi. Çünkü **Denizer**, "DYP-SHP ortaklığına inanıyor"du. Ortaklık ne yapacağını bilirdi! **Barutçu**'nun "asalak işçiler" lafına bir diyeceği de yoktu. **Denizer**, "özelleştirme" sözcüğünü Zonguldak için kullanmaktan özenle kaçındı. Zonguldak madenleri "iyileştiriliyor"du.

Sosyalist Parti İl Başkanı **Niyazi Işık**, Kurultay'da madencilere söz hakkı verilmemesini protesto ederek salonu terk etti. **Işık**, "Burada Zonguldak'ın sorunları tartışılıyor, ama Zonguldak'tan kimse yok. Ne madenciler, ne diğerleri. Sadece bakanlar ve milletvekilleri konuşuyor. Bu kurultayın gerçek sahibi madencidir, madenci bilinçli olarak bu tartışmanın dışında tutulmuştur. Bu Kurultay, Zonguldak'ın sorunlarına çözüm üretemez!" dedi. **Niyazi Işık**, salondan büyük bir alkış ve destek topladı.

Maden Mühendisleri Odası Başkanı **Fikret Özbilgin** de toplantıyı terk etti. **Özbilgin**, "Zonguldak'a ne yatırım yapmışlar da üretim artışından bahsedilmektedir? Sorumlu olarak maden mühendislerini göstermek doğru değildir. Bizim ocaklara inmediğimiz de doğru değildir. Bu tutumu protesto ediyorum" dedi. ■

2000 MÜZİK YAYIN

SÜMEYRA

SUWARÉ ÇÛÇİKAN
Serçelerin Süvarisi

ÇIKIYOR !

İKİBİN MÜZİK YAYINLARI
Mainzer Land str. 147 6000 Frankfurt 1. Tel: 069 - 739 12 92 Fax: 069 - 730 68 23

MADENCİLER NE DİYOR!

İNCİR HARMANI KARTİYE 5'TE ÇALIŞAN KAZMACI İŞÇİLER. (Soldan sağa) RECEP GEREDELİ, SELAHATTİN TAŞÇI, ŞÜKRÜ ERGİN, FİKRET PORSUK, MUSTAFA KAYA .

-Şimdi ocaktan çıktık, terliyiz. Ama banyo kapalı. 1-2 saat bekleyeceğiz. Kurultayda konuşan bakanlar bunu biliyorlar mı?

-İyileştirme adı altında özelleştirme kurultayı yapıyorlar.

-Biz asalakmışız. 10-15 kazmacının yapacağı işi 3-4 kazmacı yapıyor.

Kozlu sondaj ışçıleri **Hüseyin Taşkıran, Temel Köksal, Metin Oğuz, Mustafa Tan** ve 18 yıllık koruyucu bakım işçısı **İbrahim Gümüş** kurultayı değerlendırdi

-Bakan yerüstü işçilerine asalak demış Bır tek arkadaşımızın atılmasına göz yummayız.

-Yerüstü-yeraltı işçısı ayrımı, birlık beraberliğimizi bozmaya yönelık yapay bir ayrım.

-Ocağa inenle inmeyeni bir tutmak da doğru değıl. Rısk farklılığı var.

-Yerüstü çalışanlarının fazlalığı sıyasi iktıdarların partizan tutumundan kaynaklanıyor. Bunun faturası işçiye çıkartılamaz.

-Kurultayın amacı ocakları kapatmakmış. Kendim işte olduğum için katılamadım Ama katılan arkadaşlardan ve basından edındiğim bılgi bu. Bakanlar ve işadamları yatırımdan değil de, kapatmaktan dem vuruyorlar. Buna güçleri yetmez. Kömür ocaktan çıkana kadar zarar etmiyor Dağıtım ve değerlendırmede zarar ediyor.

BAYİİ VE KİTAPÇILARDAN İSTEYİNİZ

Ç I K T I

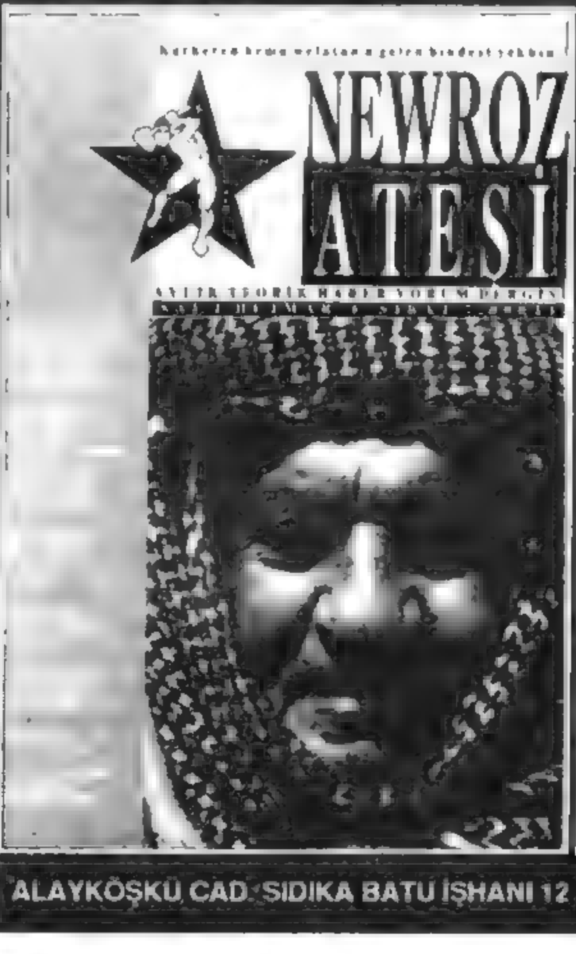

- **HEP – SHP ittifakının sundukları ve koalisyonun "Kürt realitesi"**
- BİŞAR NORŞİN: **Türk ve Kürt kardeşliği üzerine**
- ŞEREF LAŞER: **Körfez Savaşı süreci ve sonrasında G. Kürdistan**
- GÜNAY ASLAN: **Geçmişle gelecek arasında kaybolmuş bir ülke G. Kürdistan izlenimleri**
- S. ÇİYA: **Etyopya'da devrim ve sonuçları üzerine**
- ALİ BİÇER: **Yeni dünya düzeni**
- SALİM MİRZADE: **İşyeri komiteleri ve ülkemizde işçi sınıfı**
- B. HELİN: **Kültür ve kültüre yaklaşım sorunu**
- M. REŞAT: **Ağrı isyanı**
- DR. ALİ KILIÇ: **ZONE MA**
- SİDO'YÊ QARLÎOVA: **GELÎ YE ZÎLAN**
- BEŞÊ YEKİM: **MÎ TOLOJÎ SALIM BEGÊ Û NASIR BEGÊ**

ALAYKÖŞKÜ CAD. SIDIKA BATU İŞHANI 12/5 CAĞALOĞLU - İST. Tel: 511 52 93 Fax: 513 60 41

ERKEN EMEKLİLİKTE İŞVERENLERİN DEDİĞİ OLDU

İşçiler imza topluyor

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu: "Yasalar da mı Çankaya'dan dönecek? Bu bizi şüpheye düşürdü." Petrol-İş Genel Başkanı Münir Ceylan: "Bir kere daha sermayenin dediği oldu. Hükümet açısından iyi bir sınav olmadı. Özal-Demirel anlaştı." Deri-İş Genel Başkanı Yener Kaya: "Şok tesiri yaptı. Tabii hesap sorulacak."

Erken emeklilik yasa taslağı, işverenlerin ve **Özal**'ın isteği doğrultusunda, Meclis Komisyonu'ndan geçti. Erken emeklilik hakkından 1 Mart 1995'e kadar 20 yılını dolduran kadınlarla 25 yılını dolduran erkekler yararlanabilecek. Bu tarihten sonra emekli olanlar ise haktan yararlanamayacak. Çalışma Bakanlığı'ndan aldığımız bilgiye göre bu durumda, erken emeklilik hakkından yalnızca birkaç 100 kadın yararlanabilecek.

Ertesi gün durumu gazetelerden öğrenen işçilerin ilk işi, sendikalarını aramak oldu. Türk-İş Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Mehmet Bamyacı** ve Hak-İş Genel Sekreteri **Hüseyin Tanrıverdi**, üyelerden devamlı tepki telefonları aldıklarını belirttiler. İşçiler daha o gün, kendi inisiyatifleriyle binlerce imza topladılar. Demiryol-İş İzmir Şubesi'ne üye işçiler, Başbakan'a, Çalışma Bakanlığı'na ve Meclis'e protesto telgrafları çektiler. Milli Eğitim Basımevi işçileri, üyesi oldukları Basın-İş İstanbul Şubesi'ne toplu telgraf eylemi düzenlemesi isteğiyle başvuruda bulundular.

Petrol-İş Genel Başkanı **Münir Ceylan**'a göre, "Erken emeklilik yasasının böyle olmasına tek tek tepki göstermek yerine, Türk-İş olarak tepki gösterilmeli." Ancak **Mehmet Bamyacı**, "Genel grev gibi bir şey ilan etme düşüncesinde olmadıklarını" belirtti. **Bamyacı**, derhal protestoya girişen işçiler konusunda şunu söylüyor: "Daha komisyondan geçen taslağın ne olduğunu bile bilmiyorlar ki, neyi protesto ediyorlar?" Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ise, işçilerin beklenti içinde olduklarını belirtiyor ve "Haklı bir tepki" diyor.

Mehmet Bamyacı, "ANAP iktidarından 8-10 yılda zor kurtulduk. Yeni Hükümetle hemen işin başında harp ilan etmek istemiyoruz" diyor. **Mustafa Başoğlu** da, "Hükümetle iyi ilişkilerimiz var, tek bir olaydan ötürü bozamayız. Ama hükümet işçinin bu tepkisini dikkate almalı" düşüncesinde.

TÜRK-İŞ GENEL TEŞKİLATLANMA SEKRETERİ MEHMET BAMYACI

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ MUSTAFA BAŞOĞLU

DERİ-İŞ GENEL BAŞKANI YENER KAYA

PETROL-İŞ GENEL BAŞKANI MÜNİR CEYLAN

TAVIR DEĞİŞMESE DE GÜVEN SARSILDI

Sendikacılar, hükümetten desteklerini çekmiyorlar, ama güvenlerinin sarsıldığını da vurguluyorlar. **Başoğlu** şöyle söylüyor: "Hükümet Çankaya karşısında geri adım attı. Bana göre hükümet kendi görüşünde ısrar etmeliydi. Yarın topluvizite, grev ve lokavt kanunları değiştirilirken, o da mı Çankaya'dan dönecek? Bu bizi şüpheye düşürdü."

"Bir kere daha sermayenin dediği oldu. Hükümet açısından iyi bir sınav olmadı." Bu sözler **Münir Ceylan**'a ait. Petrol-İş Genel Başkanı, sözlerine şöyle devam ediyor: "Bu durum hem hükümet içinde, hem de diğer çevreler arasında yeni çelişmeler doğurucak. Artık hükümetle görüşerek bu işin çözüme kavuşacağına inanmıyorum. **Özal-Demirel** anlaştı. İşçiler aktif olarak tepki göstermeli. Bundan eylemliliği kastediyorum."

Ceylan, iş güven-

cesi yasasında da aynı tehlike olduğunu vurguluyor. "Tavır değişikliği olacak. Hükümetle olan güven bağları sarsılma noktasına gelir. Mesajı burada net vermeliyiz."

Deri-İş Genel Başkanı **Yener Kaya** da, "Özal'ın dediği oluyor" diye kaygılı. Ama hükümete cepheden karşı çıkmaya gönlü razı değil. "Bizim de kamuoyu yaratmamız gerekirdi, yapmadık. Hükümet seçim zamanında böyle dememişti. Diğer sendikalarla birlikte bir durum değerlendirmesi yapılacak. Şubelerde tepki var. Herkes ümit bağlamıştı. Şok tesiri yaptı. Tabii hesap sorulacak."

Bu haber yayına hazırlandığı sırada, taslak henüz yasalaşmamıştı. Sendikacılarda hâlâ bir parça ümit vardı.

"ERKEN EMEKLİLİK" DEĞİL, GASP EDİLEN HAKKIN İADESİ

İşçinin emeklilikle ilgili talebi, 24 Aralık 1985'te kabul edilen 3246 sayılı yasanın kaldırılmasıydı. Söz konusu yasayla emeklilik zorlaştırılmış, kademeli bir yaş tahditi getirilmişti. 3246 sayılı yasaya göre, 10 Ocak 1986 tarihinden 15 yıl önce sigortalı olanlar, eski yasaya tabi tutulacak, 10 ile 15 yıl arasında sigortalılık süresi bulunanlardan kadın olanlar 41, erkek olanlar 46 yaşında, 5 ile 10 yıl arasında sigortalılıkları bulunanlar kadın ise 43, erkek ise 48 yaşında, 5 yıldan az sigortası olanlar kadın ise 45, erkek ise 50 yaşında emekli olabilecekler.

1986'dan önce prim ve sigortalılık süresi koşulunu yerine getiren sigortalı, emekli olabiliyordu.

Aslında söz konusu olan "erken emeklilik" değil, 1986'da Özal hükümetinin gasp ettiği bir hakkın geri verilmesiydi.

İşveren cephesi, bir bütün olarak bu isteğe büyük tepki gösterdi. "Erken emekliliğin ekonomiye büyük yük getireceği, SSK ve Emekli Sandığı'nı batıracağı" öne sürüldü. Türkiye'de ortalama yaşam süresinin yükseldiği söylendi. İşverenlerin işçileri "genç yaşta" emekli edip "beslemeye" niyeti yoktu!

SSK 1984 yılı istatistiklerine göre, emeklilerin yarısı, 25 yıl prim ödedikleri SSK'dan 9 yıl maaş almadan ölüyor. ■

● DİSK'in 25. kuruluş yıldönümü nedeniyle "2000'li yıllarda Çalışma yaşamı ve sendikal anlayışlarda yeni açılımlar" konulu bir panel düzenlendi. Panele, Türk-İş Genel Sekreteri **Orhan Balta**, Hak-İş Genel Sekreteri **Salim Uslu**, DİSK Yönetim Kurulu üyesi **Kemal Daysal**, TİSK Genel Sekreteri **Kubilay Atasayar**, ILO Türkiye Temsilcisi **Rüçhan Işık**, ASK sözcüsü **Wim Bergers**, İÜ İşletme Fakültesi'nden **Doç. Dr. Hacer Ansal** ve gazeteci **Şükran Ketenci** katıldı. Konuşmacılar en çok "sosyal diyalog ve toplumsal uzlaşma" konularına değindiler. **Kubilay Atasayar**'ın "Şimdiye kadar yanlış yapmışız. Hep kavga ettik. Gelin bir olalım. El ele vermek görevimiz" sözleri büyük alkış topladı.

● Adana Toros Gübre işçileri direnişlerinin 53. gününde, 1 Şubat'ta ölüm orucuna başladılar. Sendikalaştıkları için işten atılan 300 işçi, bugüne kadar fabrika önünde çeşitli eylemler yapmışlar, Ankara'ya gitmişler ve SHP Ceyhan ilçe binasını basmışlardı.

● Aliağa Yük Taşıyıcıları Kooperatifi üyesi 200 kamyoncu 12 Şubat günü direnişe başladı. 1991 Aralık ayında sözleşmeleri biten işçiler, yeni sözleşme için bir ton hurdadan 9 bin lira istediler. Aliağa Habaş Hurda Fabrikası yetkilileri ise 7 bin lira verdiler. Bunun üzerine kamyoncular 8 bin liraya anlaşabileceklerini belirttiler. Ancak, işverén dışarıdan müteahhitlerle 8 bin liraya anlaşma yoluna gitti.

● İzmir'de kurulu BMC fabrikasında Şubat 1991'de imzalanan sözleşmeden bu yana 900 işçinin işine son verildi. Fabrikada şu anda 3 bin dolayında işçi çalışıyor. İşveren, bir yandan verimsizlik dolayısıyla işçi çıkartırken, bir yandan da rekor düzeyde imalat yaptıkları gerekçesi ile işçileri iki dilim baklava ile ödüllendiriyor! İşyerinde örgütlü bulunan Türk Metal Sendikası'nın sorunlarıyla ilgilenmediğini belirten işçiler, 1990 yılındaki grev sırasında sendika tarafından kendilerine ödenmesi gereken 10 milyara yakın paranın nereye gittiğini soruyorlar.

● Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından **İmren Aykut**'un bakanlığı döneminde oluşturulan SSK Sağlık Tesislerini Güçlendirme Vakfı (SİSATEV) hakkında soruşturma başlatıldı. 30 Haziran 1991 tarihli *2000'e Doğru*'da, "Aykut'un Vakfı Şüphe yaratıyor" haberiyle konu kamuoyunun gündemine getirilmişti. Vakfa yapılacak ödemelerin Avrupa Para Birimi (ECU) üzerinden hesaplanmasına ve otopark işletmeciliğine dikkat çekilmişti. Aynı haberde, Ankara Tabip Odası'nın, Vakfı "SSK Hastalık Sigortası gelirlerinin özel amaçlar için talan edilmesinin en fütursuz örneği" olarak değerlendirdiği belirtilmişti.

● DPT tarafından 1992 yılı için hazırlanan programda kamu çalışanlarının sendikalaşmasına ilişkin ILO hükümleri yer almadı. Koalisyon protokolünde yer alan memura sendikalaşma hakkı vaati ile çelişen bu tutum, tartışmalara yol açtı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri hükümetin bu konuda sözü olduğunu ve DPT istemiyor diye bu sözden dönemeyeceklerini belirttiler.

BAYTUR İŞÇİLERİ. Baytur'da çalışan 62 işçinin işine sendikaya üye oldukları gerekçesi ile son verildi. 17 Ocak'tan itibaren işçiler 5'er kişilik gruplar halinde dönüşümlü olarak açlık grevine başladılar. Sendikal haklarını kullanmak ve örgütlenmek için mücadele ettiklerini belirten işçiler, işlerine dönünceye kadar mücadeleye devam edeceklerini belirttiler. (Fotoğraf: EYLEM SÜRER KAYA)

SAKIP SABANCI. Nam-ı diğer Napolyon! Hayvanlara değil insanlara önem veriyor! Kuldan utanıyor..!

Milletvekilinin isyanı

DYP İçel milletvekili **Ali Su**, lojmanlarının aylık maliyetinin 10 milyon olduğunu söyleyerek, *2000'e Doğru* muhabirine yakınıyor. "Tam bir disiplinin hakim olması gerekirken lojmanlarda gayriciddi bir hava hakim. Örneğin, sabahları gazete okuyamıyoruz. Çünkü saat 11.00'de ancak geliyor ve toplu halde de gelmiyor gazeteler, ayrı ayrı geliyor. 10 milyon masraf edileceğine, 2 milyona şehir içinde oturalım, hiç olmazsa sabah gazetemizi okuyalım."

Bush hamamda nasıl bayılır!

Japonlar ayı yerine maymun oynatıyorlar. Maymunların son zamanlardaki numarası ise şöyle: "Bush San" diye seslenince maymun pat diye yere düşüyor.

Yağcılığın böylesi görülmedi

Kılınç Ekonomik Basın Ajansı (KEBA)'nın 402 sayılı haber bülteninde, ekonomi ile ilgili birkaç kişinin portreleri çıkarılmış. Bu şahısları tanıtma amacıyla yazılan portrelerden kısa kısa alıntılar yapıyoruz.

"Saygıdeğer, **Mehmet Nafiz Günal**, (M.N.G. Holding) büyük ve doğru dürüst işadamı, Türk müteahhididir."

"**Sakıp Sabancı**, işadamı, sanayi sektörünün büyük imparatoru Napolyon, yüksek hidroelektrik santralının tabii enerjisine sahip büyük enerji kaynağı, hayvanlara değil insanlara önem veren, fakir ve fukaraya ekmek veren, İslam dinine bağlı Allahtan korkan, kuldan utanan..."

"**Hüsnü Poyraz**, eski Türkiye Tarım ve Kredi Kooperatifler Merkez Birliği Genel Müdürü, bugünkü görevi Tarım Bakanlığı Müsteşarı ve Müsteşarlar Kralı, Büyük Patron-Tarım sempozyumlarında mekanik ve elektronik beynimiz, aziz ve muhterem devlet adamı..."

"**Cemil Çiçek**, Anavatan iktidarının parlayan yıldızı, sönmeyen güneşi, Yozgat efendisi, protokolun ulu hakanı, otoritenin nükleer çekirdeği. Diplomatik şöhretini atide Türk mitoloji tarihinin altın sayfalarında sonsuza kadar ebediyen taşıyacaktır."

CEMİL ÇİÇEK. Parlayan yıldız, sönmeyen güneş! Sonsuza kadar ebediyyen!

"Sayın **Şemsettin Şemset**, Kayseri ilimizin en muhterem iyi insanı. Türkiye'de delikanlıların hasosu, müzik dünyasını değil leydi'leri sever, aptes alıp namaz kılmayı çok sever..."

"Saygıdeğer **Rüştü Saraçoğlu**, TC'nin elektronik sistem modülü, bankacılık sektöründe podyumda derece alan, şov yaparak alkışlar toplayan bir finalist..."

Bir aile şirketi görünümünde olan ajansın sahibi **Mehmet Kılınç**. Aynı soyadı taşıyan beş kişi daha var. **Mehmet Kılınç** imzalı portrelerdeki yağcılık da boşa gitmemiş. 402 sayılı bültenin ilan geliri 56 milyon lira, üstelik de haftalık.

Olur böyle şeyler!

Ankara 3. İdare Mahkemesi'nce 4 Şubat 1992 tarihinde Sosyalist Parti Genel Merkezi'ne bir karar tebliği edildi. Kararın özeti şöyle: "Davacı Sosyalist Parti 11.9.1988-17.9.1988 tarihleri arasında yapılacak kapalı yer toplantılarına izin verilmemesine ilişkin işlemin iptalini istemektedir... Referandum 23.9.1988 tarihinde yapıldığından ve yapılacak olan kapalı yer toplantılarının bu referanduma yönelik olduğu anlaşıldığından hakkında karar verilmesine yarar olmadığından, yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına oybirliğiyle karar verildi..."

İlahi adalet! 15 gün içinde karar vermen gerekir... Sen üç yıl sonra yapıver. Üstelik "zamanı geçti" diyerek de yargılama masrafını davacıya yükleyiver...

Geç kalan mesaj

Türk-İş, yürüyüşçü İzmir Belediyesi işçilerini desteklemek için Ankara girişinde nasıl karşılanacaklarını ve ne tür eylemler yapacaklarını anlatan bir mektup hazırladı. Mektup posta ile sendikalara gönderildi. Pazartesi öğleden sonra mektubu eline alan sendikacılar şaşırdı. Çünkü aynı gün, sabaha karşı saat 04.00'te işçiler jandarma tarafından yaka paça otobüslere bindirilmiş ve geri gönderilmişti.

Nasıl MİT'çi olunur?

Ankara Yenimahalle Milli İstihbarat Örgütü kapısı önünde sabahın erken saatinde bir grup bekliyor. Kısa bir süre sonra otobüs kapı önünde bekleyenleri alıp içeri götürüyor. İstikamet MİT'in yemekhanesi. Sınav yapılacak.

MİT'e son yıllarda, "Teşkilatınızda çalışmak istiyorum" diye başvuran üniversite mezunu sayısında artış var. Ankara'da daha çok Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi mezunları rağbet ediyor.

Başvuranlardan birisi anlatıyor: "Mezun olduktan sonra çalmadık kapı bırakmadım. İş bulamadım bir türlü." Fakültenin filoloji bölümlerinden birini bitiren bu kişiye bir yakını, "MİT'e başvur, senin bitirdiğin filoloji bölümü mezunlarını havada kapıyorlar" diyor. O da dilekçe yazıyor: "Teşkilatınızda çalışmak istiyorum." Bir süre sonra yanıt geliyor: "Buyrun görüşelim."

"Yenimahalle'deki birimlerine çağırdılar. Gittim. Bir de ne göreyim, okuldaki arkadaşların çoğu burada. Onlar da benim gibi fakültenin çeşitli filoloji bölümlerinden mezunlar. Sanki herkes birbirinden utanıyor gibiydi. Herkesin birbirine söylediği, 'Vallahi iş bulamadım, mecbur kaldım. Ne yapsaydım yani, aç mı kalsaydım?' Herkes aynı şeyi söylüyor, günah çıkarıyor."

Bekleşenleri sınav için yemekhaneye götürüyorlar. Burada dil sınavı yapılacak. Otobüste sınav adayları merak içinde birbirlerine "Acaba ne yapacaklar" diye soruyor. Bu arada bir MİT ajanı adayı, "Arkadaş siz üniversite mezunusunuz, ben lise terk. Siz dil biliyorsunuz, ama ben bilmiyorum. Şimdi bunlar bana neler yaptırır neler" diyerek sınava girmekten son anda vazgeçiyor.

Kendisini Özel Tim elemanı olarak tanıtan bir MİT adayının dil sınavındaki branşı Kürtçe. Anlaşılan Kürtçe sınavı, devletin bir tek bu bölümünde yapılıyor.

Dil sınavından sonra görevliler adaylara, "Biz sizlere sonucu bildireceğiz" diyor. Sonuç, kazananlara bildiriliyor. İkinci bölümde genel kültür sınavı var. Türkçe, matematik, coğrafya, inkılap tarihi soruları... İlginçtir, sınavda görevli kişiler ısrarla aynı sözleri tekrarlıyorlar: "Biz MİT'çi değiliz. Burada olanları kimseye anlatmayın. Yoksa başınız belaya girer." Teşkilat çalışanları ancak son bölümde, MİT'in elemanları olduklarını söylüyorlar. "Bu sınav sonrasında kazananlar, teşkilat mensubu olacak. Aynı bizim gibi" diyorlar. Son olarak da ekliyorlar: "Bizim maaşımız yüksektir."

Bu arada teşkilata başvuranlardan anne, baba, kardeşler, sevgili veya eşin fotoğrafları, adresleri isteniyor. Yani sıkı sıkı araştırılıyorsunuz. Teşkilatın bu kolaylığı var! Siz, uğraşa didine savcılıktan temiz kağıdı almıyorsunuz. Bunu sizin adınıza teşkilat yapıyor.

Tüm bölümleri iyi derece alarak geçerseniz, bir süre özel kurs göreceksiniz. Sonra arş yiğitler vatan aşkına!

Döndük işte!

İran İslam Cumhuriyeti Büyükelçiliği, "İslam devrimi" yıldönümünde bir resepsiyon verdi. Resepsiyonda bir ara yan yana gelen Sosyalist Parti Genel Sekreteri **Hasan Yalçın** ve Rusya-BDT Büyükelçilik Müsteşarı **Walter Sonis** sohbet ediyorlar. **Sonis**, **Yalçın**'a takılıyor: "1950'lerden beri Sovyetler Birliği kapitalizme geri döndü diye diye, sonunda bizi döndürdünüz işte..."

Kova ile Oğlak evlenmemeliler! Eğer evlenirlerse, "Ne halt ettim ben" diye hayıflanmamalılar!

Bilimsel evlenin

Sivas Hakikat gazetesinin 8 Şubat 1992 tarihli nüshasındaki başyazıyı özüne dokunmadan özetleyerek aktarıyoruz: "Bilimsel olarak astrologlar, yıldızların ve onlara bağlı olarak burçların insan karakterini belirlediği noktasında birleşmişlerdir. Bu bilimsel verilere göre, Kova ve Oğlak burcu evliliklerinin genelde uzun ömürlü olmadığı, en çok boşanmaların bu burçlarda görüldüğü tespit edilmiş. Boşanmaların çoğunun birbirine ters burçlardaki insanların birbiriyle evlenmesinden meydana geldiği açıklanmıştır."

Ahmet Turan Gürel imzalı yazıda, "Kim kiminle evlenmeli" sorusuna da burçlara göre yanıt veriliyor. Örneğin, İkizler burcuna mensup kadın ve erkek için şunlar yazılmış: "Sizi sakinleştiren ve rahatlatan ideal eşiniz Başak'tır. Aslan ve Oğlak da uygun olabilir. Boğa ile de uyuşabilirsiniz. Terazi ve Balık'tan çok uzak durun."

Gürel yazısını şöyle bitiriyor: "İşte size bilimsel bir evlilik reçetesi, ister kullanın, ister kaldırıp bir kenara atın. Yanlış karar verip sakın sonra ne halt ettim diye hayıflanmayın."

HALK KOMÜNİSTLERE DÖNÜYOR

Komünist gösteri 70 bin Yeltsinci gösteri 5 bin

Komünist gösteriyi birçok örgütü bünyesinde barındıran "Trudovaya Rossiya" hareketinin düzenlediği bildiriliyor. "Trudovaya Rossiya" Rusça'da "Çalışan Rusya ", "Emekçi Rusya" anlamlarına geliyor. Yürüyüş sırasında bir kamyonetten Leningrad kuşatmasından kalan "Ayağa Kalk, Onurlu Ülke" şarkısı duyuluyordu. Yeltsin'i desteklemek amacıyla yapılan gösteri ise beklenmedik bir biçimde Yeltsin eleştirilerine sahne oldu.

Geçtiğimiz pazar günü Moskova'da komünistlerin düzenlediği ve Ağustos darbesinden beri yapılanların en büyüğü olduğu belirtilen gösteri Yeltsin yönetimini olduğu kadar Batı'yı da endişelendirdi.

Gösterinin yapıldığı günden önce Moskova'da komünistlerin pazar günü toplanarak Rusya parlamentosuna yürüyecekleri ve iktidarı ele geçirmeye çalışacakları söylentileri yayılmıştı. Komünistlerin iktidarı alma denemesinde bulunacaklarının yalnızca bir söylenti olmasına rağmen Moskova Kent Sovyeti, komünistlerin gösterilerini yasakladığını duyurdu. Buna karşılık Beyaz Saray olarak da bilinen Rusya parlamentosunu savunacakları söylenen Yeltsin taraftarı kişilere toplanma ve gösteri izni verildi.

10 BİN MİLİS

Yasağa rağmen onbinlerce kişi orak-çekiçli kızıl bayraklar ve **Lenin** ile **Stalin**'in resimleriyle toplanarak yürüyüşe geçtiler. Moskova'da temas kurduğumuz kaynaklar *2000'e Doğru*'ya göstericilerin sayısı hakkında değişik bilgiler verdiler. Verilen sayılar 50 ile 100 bin arasında değişiyor. Görüştüğümüz kaynaklardan biri 70 bin rakamının gerçekçi olduğunu söyledi. Yeltsin taraftarları için verilen en yüksek sayı 10 binin altındaydı. Bazı kaynaklar bu sayıyı uç dört bin olarak verdiler. Moskova Kent Sovyeti gösterilerin yapıldığı gün 10 bini aşkın milis görevlendirdi. Gösteriyi birçok örgütü bünyesinde barındıran "Trudovaya Rossiya" hareketinin düzenlediği bildiriliyor. "Trudovaya Rossiya" Rusça'da "Çalışan Rusya' ", "Emekçi Rusya" anlamlarına geliyor.

Komünistlerin parlamento üzerine yürüyerek iktidarı almaya çalışacakları yolundaki söylentiler gösteri öncesinde Batı basınında da yer aldı. Devamlı haber yayını yapan televizyon kanalları gösteri süresince neredeyse saat başı Moskova'da neler olup bittiğini yansıttılar. Sanki olağan bir gösterinin dışında bir şeyler bekleniyordu.

Gerçekten de Moskova'da bir süredir darbe söylentileri yoğunlaşmış durumda. Son olarak eski Dışişleri Bakanı **Edvard Şevardnadze** yeni bir darbenin olacağını ve bu seferki darbenin Ağustos darbesinden daha iyi hazırlanmış olacağını söyledi. **Şevardnadze** açıklamasında darbeyi halkın desteklemesinden korktuğunu bildirdi.

"ÇAR BORİS İSTİFA"

Moskova'da geçen pazar günü yapılan gösterilerde en çok kullanılan slogan "Halk Düşmanı Yeltsin" oldu. **Boris Yeltsin**'i Hz. İsa'ya ihanet eden Yudas'a benzeten kimi konuşmacılar. "Çar Boris İstifa!" şeklinde sloganlar attılar. Gorki parkından Kropotkin caddesi boyunca geçerek Kremlin'in yanındaki Menege Meydanı'na gelen göstericiler eski Sovyet cumhuriyetlerinin bayraklarını da taşıdılar. Göstericilerin büyük bir bölümünün yakalarında **Stalin** resimleri taşıdıkları görüldü. Taşınan pankartlardan birinde "Stalin Haklıydı" yazısı okunuyordu. Yürüyüş sırasında kortejin ön sıralarında yer alan bir kamyonete yerleştirilen hoparlörlerden sürekli olarak "Ayağa Kalk, Onurlu Ülke" şarkısı duyuluyordu. Bu şarkı İkinci Dünya Savaşı'nın en güç günlerinde, özellikle Hitler ordularının Leningrad kuşatması sırasında çok popülerdi.

Gösterilerde yapılan konuşmalarda **Yeltsin**'in politikaları ağır bir dille eleştirildi. Gösteride söz alan **Svetlena Bondereva** adlı konuşmacı amaçlarının, halkı **Yeltsin** yönetimine karşı cesaretlendirmek olduğunu söyledi. Konuşmalarda Moskova'nın ve Rusya'nın geri kalanının yabancılara satıldığı hatırlatılarak buna bir son verilmesi gerektiği vurgulandı. Halkın da "Ülkemizi satmayın" şeklinde bağırdığı gözlendi. Taşınan pankartlardan birindeki karikatürde Moskova Belediye Başkanı **Gavril Popov**, "Sam Amca" tarafından tecavüze uğrar şekilde gösteriliyordu. **Popov**, Marks-Engels Müzesi'nin bulunduğu binanın Rus Asiller Birliği'ne verilmesi kararına öncülük etmesi nedeniyle daha önce komünistlerin ağır eleştirileri-

ne uğramıştı. **Popov**'un Lenin mozolesinin kapatılmasını istediği de biliniyor.

BATI BASINI GÖSTERİNİN SİYASAL AMAÇLARINI GİZLİYOR

Rus ve Batı basınında göstericilerin sayısı az gösterildi. Amaçlarının yalnızca fiyat artışlarını kınamakla sınırlı yaşlı kişiler olduğu iddia edildi. Oysa gazetelerde basılan fotoğraflar ve fotoğrafaltı yazılan ve haber metinleri iki ayrı gerçeği yansıtıyordu. Fotoğraflarda, ellerinde "Yeltsin istifa", "Yaşasın komünizm" gibi sloganlar yazan pankartlar ve kızıl bayraklar bulunan 25-30 yaşlarındaki kişilerden oluşan kalabalıklar görülürken, bu fotoğrafların altında yalnızca fiyat artışlarını protesto eden birkaç emekliden ve yaşlı komünistten söz ediliyordu.

Televizyon haberlerinde de kızıl bayrakların dalgalandığı, genç insanların siyasal sloganlar haykırdıkları görülür ve duyulurken, spikerler sanki başka bir gösterinin haberini okuyordu. *Reuter* ve *DPA* ajanslarının gazetelere geçtiği metinlerde potestocuların sayısının düşük, **Yeltsin** taraftarlarının sayısının ise olduğundan kat kat daha kalabalık gösterildiği dikkat çekti.

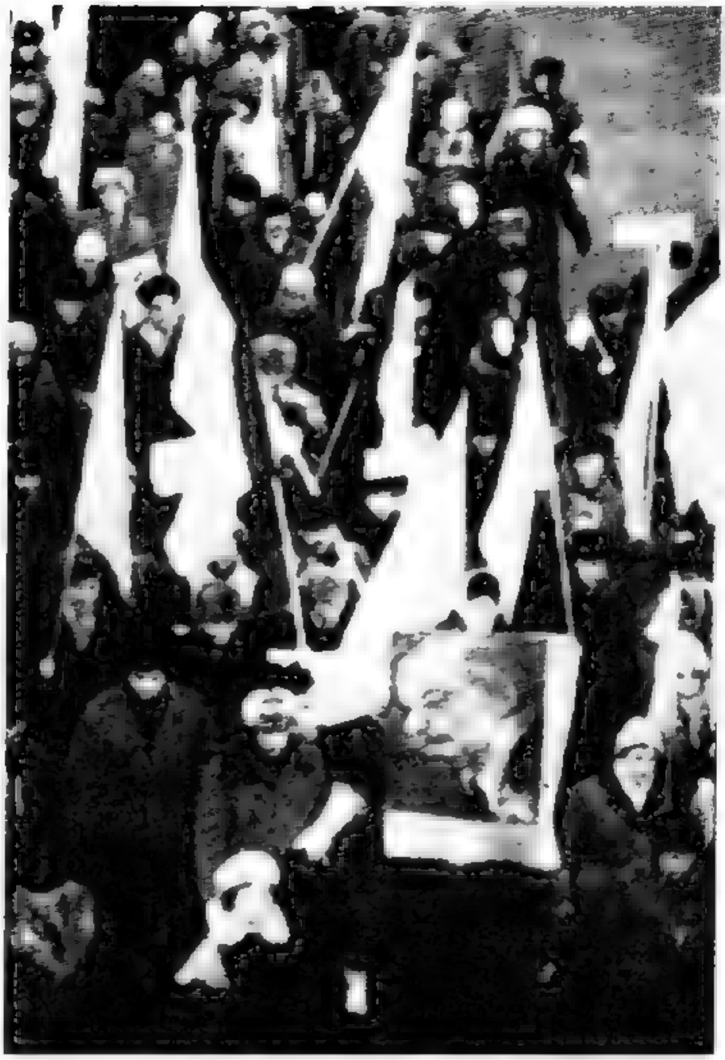

MOSKOVA'DA BİR KOMÜNİST GÖSTERİ. 9 Şubat Pazar günü Ağustos darbesinden bu yana yapılan tüm kitle gösterilerinin en büyüğü gerçekleştirildi. Yeltsin taraftarlarının düzenlediği karşı gösteri ise tam bir fiyaskoyla sonuçlandı. Yetsincilerin gösterisine hem çok az insan katıldı hem de Yeltsin karşıtı konuşmalar yapıldı.

TÜRK İŞÇİLERİ: "KAHROLSUN KAPİTALİZM"

Moskova'da yapılan gösterilerden başka Rusya'nın diğer kentlerinde de gösteriler yapıldığı bildirildi. Novosibirsk ve Andarsk gibi Sibirya kentlerinde bile gösteriler duzenlendiği haber veriliyor. Moskova'daki gösterilere Enka inşaatlarında çalışan Türk işçilerinin de Türk bayrağı ve Rusça-Turkçe pankartlarla katıldığı bildirildi. Türk işçilerinin taşıdığı pankartlardan birinde "Kahrolsun kapitalizm" yazılıydı. Rusya'daki özerk cumhuriyetlerden ve diğer cumhuriyetlerden gelen göstericiler de kortejde milli kıyafetleriyle yürüdüler.

Rusya parlamentosu civarında toplanan **Yeltsin** taraftarları da anti-komünist içerikli konuşmalar yaparak komünizm tehlikesinden sözettiler. Göstericilerden biri *Komünist Manifesto*'daki ünlü cümleye kinaye yaparak, "Ülkemizde komunizm heyülası kol geziyor" dedi. Çeşitli konuşmacılar eski komünistlerle milliyetçilerin ittifak yaptıklarını iddia ederek kızıl-kahverengi ittifakın, yakında darbe yapacağını ileri sürdü. Kimi konuşmacıların ise komünizm zincirine vurulmaktansa yalnızca ekmek ve su ile yaşamayı tercih ettikleri şeklinde ilkel anti-komünist retoriklere başvurdukları görüldü. Söz alan birkaç kişi de **Yeltsin** reformlarını yeterince radikal bulmadıklarını söylediler.

1917 KORKUSU

Öte yandan **Yeltsin**'i desteklemek amacıyla yapılan bu gösteri beklenmedik bir biçimde **Yeltsin** eleştirilerine sahne oldu. Konuşma yapanlar arasında Rusya Devlet Başkan Yardımcısı **Aleksandr Rutskoy** da bulunuyordu. **Rutskoy**, konuşmasında hükümeti ekonomik araçlarla katliam gerçekleştirme politikası izlemekle suçladı. **Rutskoy**, bu politikaya bir alternatif olarak ekonomik sıkıyönetim uygulamasına gidilmesini önerdi. **Rutskoy**'a göre, bu yapılmadığı takdirde yeni bir devrim kaçınılmaz olacak. **Rutskoy** daha önce de, "Bir toplumsal patlama meydana gelirse, Tanrı korusun 1917'de iktidara gelenler aynı şeyi tekrar yapabilirler" şeklinde korkusunu açığa vurmuştu.

Boris Yeltsin de Batı'ya yaptığı son ziyaretinde, serbest piyasa dönüşümleri desteklenmediği ve yardım programı başarısızlığa uğradığı takdirde ülkesinin yeniden "Sovyet türü totaliter düzene geçme tehlikesi içinde" olduğunu söylemişti. Geçen pazar günü yapılan gösteride konuşan **Viktor Sergeyev** adlı bir ekonomi uzmanı toplumsal patlamayı kaçınılmaz gördüğünü söyledi.

Öte yandan Çekoslovakya'da başlatılan anti-komünist histeri dalgasının bir benzerinin Rusya'da da harekete geçirilme çabalarının başarılı olmadığı bildiriliyor. *Washington Post* gazetesinden **Michael Dobbs**'un yayımladığı bir yazıda, Rusya halkının KGB ajanı ya da komunist olduğu söylenenlere karşı tepki duymadığı anlatılıyor. **Dobbs** bu durumu halkın ekonomik sorunlara boğulduğu için anti-komunist faaliyetlere ayıracak zamanı olmamasıyla açıklamaya çalışıyor. ■

ÖZCAN BUZE

GÖRÜŞME BAĞDAT TELEVİZYONU'NDA. Ferit İlsever ve M. Bedri Gültekin'in BAAS Partisi yetkilisi Abdül Gani Abdül Gaffur başkanlığındaki bir heyetle görüşmesini, Bağdat Televizyonu ana haber bülteninde yayınladı. Görüşmeye Abdül Gaffur'un yardımcısı Dr. İsa Erravi de katıldı.

GÖRÜŞME BAĞDAT TELEVİZYONU'NDA BİRİNCİ HABER

SP-BAAS buluşmasında bölge sorunları konuşuldu

Genel Yayın Yönetmenimiz Ferit İlsever ve SP Genel Başkan Yardımcısı M. Bedri Gültekin, Irak BAAS Partisi meclis komitesi üyesi ve dış ilişkiler sorumlusu Abdül Gani Abdül Gaffur başkanlığındaki bir heyetle, başta Kürt sorunu olmak üzere bölge sorunlarını konuştular. Iraklı yetkililer, "Amerika'ya boyun eğmeyeceğiz" diyorlar. Irak, SP'nin bölge ülkelerinin ve Kürt örgütlerinin, Batılı devletleri dışlayarak Kürt sorununu çözmek üzere bir araya gelmeleri önerisini destekliyor. BAAS heyeti, Barzani'yle anlaşmaya vardıklarını, Barzani'nin Kürdistani Cephe'nin onayını almak için mehil istediğini söyledi.

Dergimizin Genel Yayın Yönetmeni **Ferit İlsever** ve Sosyalist Parti Genel Başkan Yardımcısı **M. Bedri Gültekin**, Irak hükümetinin davetlisi olarak geçen hafta Irak'taydılar. BAAS Partisi'nin 17 kişilik Meclis Komitesi üyesi ve Dış İlişkiler Sorumlusu **Abdül Gani Abdül Gaffur**'un başında bulunduğu bir heyet, **İlsever** ve **Gültekin**'i kabul ettiler. İki heyetin görüşmesi, Bağdat Televizyonu'nun ana haber bülteninde birinci haber oldu.

"SAVAŞ AĞUSTOS'TAN ÖNCE BAŞLADI"

Sözlerine, "Savaş sırasında Türkiye'de bir üs, Irak'ın vurulmasında kullanıldı. Biz iki Müslüman ülkeyiz. Türk halkının savaş döneminde bize nasıl destek olduğunu biliyoruz. SP, Kuveyt sorununun bahane olarak kullanıldığını açıklamıştı. Bu açıklamanız bizim basınımızda da yer aldı. Şimdi bütün Türk dostlarımızla ve özellikle SP ile iyi ilişkiler geliştirmek istiyoruz" diye başlayan **Gaffur**, Amerika'nın Irak'a saldırısını değerlendirdi:

"Savaş, 2 Ağustos'ta başlamadı. Irak'a saldırı planı, eski bir plandı. Bir örnek vereyim: Amerika ile tahıl ithal etmek üzere anlaşmıştık. Parasını ödemiştik. Savaştan 3 ay önceydi. Tahıl göndermediler. O zaman da sanayi ve gıda maddelerini kapsayan çok sıkı bir ambargo vardı. Sayın **Saddam Hüseyin,** yeni bir insan tipi ve yeni bir Irak yaratmak istedi. Savaşta, sanayimizi, ekonomizi çökertmek istediler.

"ÜLKEYİ KENDİ GÜCÜMÜZLE YENİDEN İNŞA EDİYORUZ"

"Bizim savunduğumuz bazı esaslar vardı. Birincisi; Filistin'in kurtarılması, ikincisi; bütün zenginliklerin Araplara ait olması, üçüncüsü; Arap ülkelerindeki yabancı üslerin kapatılmasıydı. Bu konulardaki gelişmeler Amerika'yı korkuttu.

"Ülkeyi yeniden inşa ediyoruz. Yıkılanları yapıyoruz. Ülkenin yeniden imarı için dışardan en ufak bir destek almadık. Irak halkı birlik halindedir ve **Saddam Hüseyin**'i destekliyor."

Görüşmede **Ferit İlsever**, "Halklarımız arasındaki büyük yakınlığa rağmen Türkiye hükümetinin savaş sırasındaki politikası bizi üzdü" dedi. **İlsever** şöyle devam etti: "Ancak halkımız Irak'ı ABD'ye karşı destekledi. Çünkü bu saldırı aynı zamanda bize karşı bir saldırıydı. Bugün Libya ve Küba da sizin konumunuzdadır."

"AMBARGOYA HAYIR!"

Ferit İlsever, savaş sonrası gelişmeyle ilgili olarak da şöyle dedi: "Bugün savaş ambargo şeklinde sürüyor. Ambargo, Irak halkına acı veriyor. Bu haksız ve gayri insani bir durumdur. İnsanlığın bu duruma

boyun eğmesi mümkün değildir. Irak'ın yeniden imarında en sevindirici nokta, bunun Irak'ın kendi çabalarıyla gerçekleşmiş olmasıdır. Çünkü bütün dünyada Amerikan yardımı ve serbest piyasa olmadan gelişme olmaz fikri yayılmaya çalışılıyor. Irak, emperyalizmin bu propagandasına güzel bir yanıt veriyor."

Gaffur, ambargodan Türkiye'nin de zarar gördüğünü belirtti. Irak hükümetinin Türkiye ile ilişkilerini yeniden geliştirmek istediğini söyledi. Türkiye'nin, İran'ın savaş sırasında kendisine emanet edilen Irak uçaklarını ve onbinlerce savaş esirini serbest bırakması için yardımcı olmasını istedi. **Gaffur**, daha sonra Kafkasya ve Orta Asya'daki gelişmeler konusunda SP'nin değerlendirmesini sordu ve bilgi aldı.

KÜRT SORUNUNA ORTAK ÇÖZÜM

"Bu cumhuriyetler arasında anti-emperyalist dayanışmanın güçlendirilmesini istiyoruz" diyen **Ferit İlsever**, Irak heyetine SP'nin Kürt sorunu konusundaki bölge ülkeleri ile ilgili önerisini anlattı.

İlsever, "Türkiye; Irak, İran, Suriye ve Kürt örgütleriyle birlikte, Batılı büyük devletleri dışlayarak oturup bu sorunun çözüm ilkelerini aralarında konuşabilirler ve çözüm yolunu açabilirler" dedi.

"Kürt sorununa yabancı müdahalesi istemediklerini" belirten **Gaffur**, "Dört ülke birbirlerinin içişlerine karıştığı sürece Kürt sorunu çözülmez. Yabancı kuvvetler ülkelerimize yakın bir yerde duruyorlar ve bizlerin iradesini temsil etmiyorlar. Sorun çözülmediği sürece bunu bir kart olarak ellerinde tutuyorlar" dedi.

Gaffur, Mesut Barzani ile yapılan görüşmelerde anlaşmaya vardıklarını. **Barzani**'nin bu anlaşma konusunda Kürdistani Cephe'nin onayını almak için mehil istediğini söyledi. **Abdül Gaffur**, yeni anayasa hazırlıklarının tamamlandığını, bu anayasanın Kuzey Irak'taki belirsizlik ortadan kalktıktan sonra yürürlüğe gireceğini de söyledi.

SADDAM HÜSEYİN: "ELBİRLİĞİYLE ÇÖZELİM!"

Öte yandan gazeteci **Lütfü Akdoğan**'a açıklamalarda bulunan **Saddam Hüseyin** de Kürt sorunu üzerine şunları söyledi: "Biz Kürt meselesini halledeceğiz. Ancak bizim hallettiğimiz noktada sizin problemleriniz başlayacak. Onun için gelin üçlü, dörtlü toplantılar yapalım ve konuyu müşterek olarak sonuçlandıralım. Türkiye, İran ve Suriye için de bir Kürt sorunu var, gelin elbirliği ile bu sorunu çözelim." ■

IRAK ENFORMASYON BAKANI VE HÜKÜMET SÖZCÜSÜ HAMİT YUSUF HAMMADİ

"İncirlik, 6. Filo'dan farklı değil, bombalamayı hiç düşünmedik"

Genel Yayın Yönetmenimiz **Ferit İlsever**, Irak'ta bulunduğu sırada Irak Enformasyon Bakanı ve hükümet sözcüsü **Hamit Yusuf Hammadi** ile de görüştü. **Hammadi**, savaş sonrası ambargo sonucu Irak'ın karşılaştığı sıkıntıları şöyle anlattı:

Maddi zararımız çok büyüktür. 10 milyar dolardan fazla olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle gıda maddeleri ve ilaç konularında ambargo etkili oldu. Özellikle çocuklar bakımından, 170 bin kadar çocuk etkilendi. Bu rakam, geçen yılın sonuna kadarki süre için söz konusudur. Ayrıca 200 bin kadar yaşlı insan ölmüştür. Ekonomik bakımdan sanayimizin yüzde 80'i tahrip oldu. Kendi çabamızla, yıkılan bu sanayi tesislerimizin yüzde 90'ını bugüne kadar yapmış bulunmaktayız. Dokuz ay içinde. Dışarıdan hiçbir şey getirmedik, hiçbir yardım almadık. Tahrip olan maddeleri aldık ve yeniden aynı maddeyi kullanarak yaptık. Batılılar bu yeniden imar süresinin en az beş yıl süreceğini düşünüyorlardı ve zannediyorlardı ki, bunu da ancak onların şirketleri yapacak. 800 küsur hedef vurdular bombalamada. **Tarık Aziz, Baker** ile görüştüğünde **Baker** şöyle demişti: "Savaş sonrasında sizi sanayi öncesi çağa geri döndüreceğiz." Bu zaten onların amacı değil midir? Biz onlara savaş suçluları diyoruz. **Bush**, şimdi tarihin açık bir kapısından girdi. Onun adı **Neron** ve **Hülagu** ile birlikte anılacak.

İncirlik'ten ve diğer üslerden toplam 114 bin sorti yapıldı. İncirlik'i bir Amerikan uçak gemisinden farklı görmüyoruz. Ayrıca Türk halkının bunu onaylamadığını da biliyoruz. Bunu bildiğimiz için İncirlik'i vurmayı Scud füzesi atmayı hiç düşünmedik. İncirlik önemli bir üstür. Oradan Amerikan ve İngiliz uçakları kalktı. Bağdat'ın kuzeyine düşen bölgeler, bu üslerden kalkan uçaklar tarafından bombalandı. Kerkük, Musul, Erbil, Süleymaniye, Duhok gibi yerler İncirlik'ten kalkan uçaklarca bombalandı. Toplam 100 bin ton patlayıcı atıldı.

CIA Başkanı **Gates**, İsrail, Suudi Arabistan ve Mısır'a geziye çıktı. **Saddam Hüseyin**'i düşürmenin bir yolunu bulmak için dolaşıyor. 100 bin ton bomba yetmedi, ambargo yetmedi, kuzeyde ve güneyde karışıklıklar çıkardılar olmadı. **Bush** gelecek yıl seçime girecek. **Saddam** duruyor yerinde. 100 bin ton bombaya dayandık, daha fazlasına da dayanabiliriz. Biliyorsunuz, **Bush** Japonya'ya gitmişti. Araba satmak için. Onu da beceremedi. Kaliforniya'da basit bir firması bunu başarabilir.

Türkiye, gıda maddeleri ve ilaç ihracatı yapsın Irak'a. Bu, BM kararlarına karşı değil.

SP GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'İN SADDAM HÜSEYİN'E MEKTUBU

"Körfez Savaşı ambargoyla sürüyor"

Sosyalist Parti Genel Başkanı **Doğu Perinçek**, Irak'a uygulanan ekonomik ambargoya karşı Irak halkıyla dayanışma içerisinde olduklarını belirten bir mektubu Irak Devrim Komuta Konseyi Başkanı **Saddam Hüseyin**'e gönderdi. **Perinçek** mektubunda, "ABD çevresindeki emperyalist kampın Irak'a karşı uyguladıkları ekonomik ambargonun, Körfez Savaşı'nın devam ettiğini gösterdiğini" söyledi. "Sosyalist Parti, ülkemizde Irak'a konan ambargo kalksın talebini öne sürmekte ve bunun için mücadele yürütmektedir. Bu mücadele yalnız kardeş Irak halkına borçlu olduğumuz dayanışmanın gereği değil, aynı zamanda Türkiye'nin geniş emekçi yığınlarının ve ulusal sermaye kesiminin ekonomik çıkarları ve manevi değerleri içindir ve dünyadaki mazlum halklarla aynı geleceği paylaşan 60 milyon nüfuslu bir halk vardır" diyerek dayanışma duygularını ifade etti.

SP Genel Başkanı **Doğu Perinçek**, Kürt sorunu konusunda da çözüm önerilerini şöyle belirtti: "Bu sorunu, Ortadoğu halkları olarak özellikle Türkiye, Irak, İran ve Suriye halkları olarak paylaşıyoruz. Kanımızca, Türkiye, Irak, İran, Suriye ve Kürt halkını temsil eden örgütlerin emperyalistleri dışlayan ve kendi sorunlarını kendi aralarında kardeşçe çözmelerini amaçlayan bir platform oluşturmaları, bölge halklarının özlemlerine ve geleceklerine uygun olur. Emperyalizmin istemediği de budur."

VENEZÜELA'DA ASKERLERİN İSYANI

Küçük rütbeli subaylar yoksulların desteğini almıştı

Hükümete sadık birlikler ve polis kuvvetleriyle yapılan çatışmalarda isyancı askerlerle birlikte birçok öğrenci öldü. İsyancılar, gecekondu mahallelerinde yoksul halka silah dağıttılar. İsyancıların iki lideri, Nikaragua'da kontraların terhis edilmesi işini gözetim altında bulunduran BM gücünde görev almışlardı.

Önceki hafta Venezüela'da meydana gelen askeri başkaldırı bir günden az bir zaman sürdü. Ama bu kısa süre içinde bile uluslararası planda hiçbir darbeye nasip olmayacak kadar lanetlenmeye hedef oldu. Uluslararası kitle iletişim tekellerinde girişim, istikrarlı bir demokrasiye karşı kalkışılan klasik bir Latin Amerika darbesi olarak yansıtıldı. Ancak olayların gelişimi bunun doğru olmadığını ortaya koyuyordu.

Venezüela'da önceki hafta salı günü binden fazla küçük rütbeli subay ile astsubay ve er tutuklandı. Askeri başkaldırı 24 saat içinde hemen hemen tümüyle bastırılmış ve askerlerin Başkan **Carlos Andres Perez**'in açlık politikasına isyanı ezilmişti.

İSYANCILAR KOMUTA KADEMESİNİ KARŞILARINA ALMIŞLARDI

Başkaldıran güçlerin hiç de alışılan türden klasik Latin Amerika darbecileri olmadığı anlaşılıyor. İsyancı subaylar, silahlı kuvvetlerin en üst kademesini karşılarına almışlardı. Desteklerini yoksul işçilerden, gecekondu ahalisinden ve radikal öğrencilerden alıyorlardı. Olağan Latin Amerika darbelerinde, darbecilerin katliamına maruz kalan bu güçler, çatışmalarda da başkaldıran küçük rütbeli subay ve astsubayları fiilen desteklediler.

İsyancıların çekirdeğini, karargâhı başkent Caracas'ın 100 kilometre güneyindeki Maracay'da bulunan Jose Leonardo Chrinos adlı paraşütçü taburu oluşturuyordu. Sayısı az olan isyancıların diğer birliklerle de ilişkileri vardı. Ülkenin en önemli garnizonu da isyancılara katılmıştı. İsyan sırasında 10 kentte çatışmalar olduğu bildiriliyor.

Valencia kentinde isyancı askerler radikal öğrenciler tarafından aktif bir şekilde desteklendiler. Hükümete sadık birlikler ve polis kuvvetleriyle yapılan çatışmalarda isyancı askerlerle birlikte birçok öğrenci öldü. Çok sayıda öğrencinin de yaralı olduğu haber veriliyor. *Economica Hoy* dergisinin bildirdiğine göre, isyancı subaylar ile öğrenciler arasında aylar süren görüşmeler ve hazırlıklar yapıldı.

HALK ÇATIŞMAYA DEVAM ETTİ

Başkent Caracas'ta en uzun süreli direnişin 23 Ocak mahallesinde yapıldığı bildiriliyor. Bir gecekondu mahallesi olan 23 Ocak, Devlet Başkanı **Carlos Andres Perez**'in ekonomi politikalarından en çok etkilenen bölgelerin başında geliyor. İsyancı askerler, bu mahallede ve diğer gecekondu mahallelerinde yoksul halka silah dağıttılar. Yoksul halk, çatışmalara askerlerin isyanı bastırıldıktan bir süre sonrasına kadar devam etti.

İsyancıların liderleri arasında iki subay dikkati çekiyordu. Bunlar, **Hugo Chavez Frias** ile **Jesus Ortiz Contreras**. Her ikisi de yarbay rütbesinde. İspanyol *El Pais* gazetesinin bildirdiğine göre ikisi de Nikaragua'da kontraların terhis edilmesi işini gözetim altında bulunduran BM gücünde görev almışlar.

38 yaşında olan **Chavez Frias**'ın harp okulundan mezun olduğundan beri silahlı kuvvetlerin üst yönetimine karşı olduğu ve **Ortiz Contreras** ile birlikte Bolivarcı Devrimci Hareket'in (MRB: Movimiento Revoluciaonario Bolivarista) önde gelen kişilerinden olduğu belirtiliyor. MRB, adını Latin Amerika'nın büyük kurtuluş kahramanı **Simon Bolivar**'dan alan devrimci bir ulusal-sol hareket.

"BİZİ POLİS KUVVETİ OLARAK KULLANIYORLAR"

İsyanın amacı, başkaldırı sırasında yapılan radyo yayınlarında açıklandı. **Arias Cardenas** adında bir başka isyancı liderin radyodan okuduğu bildiride, isyanın, "Vaatlerden bıkmış olan ve aslında kendi kendine demokrasi adını veren bir sistemin kurbanları olan çoğunluğun yararı için, Venezüela halkı için" yapıldığı açıklanıyordu.

Radyo yayınları sırasında **Arias Cardenas**, askeri kamplarda sadece halk hareketlerini bastırma eğitimi yapıldığını açıklayarak şöyle konuştu: "Bizi iç savaş için hazır tutuyorlar. Silahlı kuvvetleri, ülke içindeki halkı kontrol altında tutmak için polis kuvveti olarak kullanıyorlar."

Latin Amerika'yı ve Venezüela'yı yakından tanıyan gözlemciler, bu iddiaları, yalnızca bir propaganda olduğunu söyleyerek reddetmenin mümkün olmadığını söylüyorlar. Devlet Başkanı **Carlos Andres Perez** üç yıl önce yeni dönem için görevine başlarken meydana gelen şiddetli potesto gösterilerini bastırmak için askeri kuvvetler kullanılmış ve bin civarında insan öldürülmüştü. Bütün bu olaylar dünya basını tarafından sözü edilmeye de-

ğer bulunmamıştı.

YÜZDE 40 "KRİTİK YOKSULLUK" SINIRINDA

Yeni hükümetin işbaşına gelmesinden bu yana uygulanan ekonomi politikası halkın üçte ikisini çok olumsuz bir şekilde etkiledi. Bu nedenle hükümet, halk hareketlerinin ve protestoların olmasını bekliyordu. Bazı ekonomi uzmanları halkın yüzde 40'ının "kritik yoksulluk" sınırında olduğunu söylüyorlar. Yıkıntı haline gelmiş olan köylerden kentlere akın eden yoksul köylülere ve çok zor şartlar altında bulunan işçilere ek olarak, orta sınıfın büyük bir bölümü de yıkıma uğradı.

Hükümet, liberal piyasa ekonomisi modelini izliyor. Ödemeler dengesi halkın yıkıma uğraması pahasına bir miktar düzeltilmiş. Enflasyon düşüş gösteriyor. Döviz rezervleri artıyor. Ancak et fiyatları aynı dönemde 20 kat artmış. Asgari ücret ayda 6 bin bolivares. Ama ekonomi uzmanlarının hesaplamalarına göre, yalnızca bir kişinin asgari gıda ihtiyacını karşılamak için bile ayda 9 bin bolivares gerekiyor.

Bu arada insan haklarına yönelik ihlaller de sürekli olarak artıyor. Sisteme eleştiri yöneltenlerin polisin baskısına giderek daha çok maruz kaldıkları bildiriliyor. ABD Dışişleri Bakanlığı bile geçen yıl yayınladığı raporda, Venezüela'da insan hakları ihlallerini eleştirdi.

Halkın büyük bir çoğunluğunun hoşnutsuzluğunu artıran en önemli etken, toplumun üst tabakasının içine battığı rüşvet ve yolsuzluk. Mali prensler, üst düzey yöneticileri, siyasi parti bürokratları, hepsinden önce de Devlet Başkanı **Carlos Andres Perez**'in Demokratik Hareket Partisi (Accion Democratica) ekonominin kaymağını yiyerek her geçen gün daha da zenginleşiyor.

DEVRİMCİ ÖNCÜ YOKTU

Devlet Başkanı'nın bizzat kendisine karşı da devlet malını satıştan komisyon aldığı iddiaları ile soruşturma açılmış, ancak kendi partisinin çoğunlukta olduğu Senato'da yapılan soruşturma sonucunda suçsuz bulunmuştu. Ama bu halkın gözünde, Devlet Başkanı'nın suçsuzluğunu kanıtlamaktan çok, bütün siyasi sistemin ne kadar yozlaştığını gözler önüne serilmesine yaradı.

DEVLET BAŞKANI CARLOS ANDRES PEREZ. "Devlet Başkanı'nının bizzat kendisine karşı da devlet malını satıştan komisyon aldığı iddiaları ile soruşturma açılmış, ancak kendi partisinin çoğunlukta olduğu Senato'da yapılan soruşturma sonucunda suçsuz bulunmuştu"

Venezüela'da generallerin isyan etmek için hiçbir nedeni bulunmuyor. Silahlı kuvvetlerin üst yönetimi yoksulluk denizinde bir refah adasında oturuyor ve **Carlos Andres Perez**'in ülkenin elit kesimi için yarattığı ekonomi mucizelerinden kendi paylarını düşeni alıyor. Bu nedenle isyan hiç işlerine gelmiyor. İsyanın liderleri genç yarbaylar ve Devlet Başkanının ekonomi politikalarının yıkıma uğrattığı kesimlerden gelen genç askerler.

Kimi gözlemciler bu isyanın daha başından yenilmeye mahkûm olduğunu söylüyorlar. Generaller ile siyasi ve ekonomik elit birbirine o kadar sıkı sarılmış ki, aç askerler ve kızgın öğrenciler ciddi bir tehdit oluşturmuyordu. Çünkü hareket, devrimci öncünün önderliğinde örgütlenmiş işçi sınıfından gelmiyordu. Yoksul mahalle halkının çatışmalara katılması örgütsüz ve kendiliğinden bir karakter taşıyordu.

"BU İŞ BURADA BİTMEDİ"

Yarbay **Hugo Chavez** hareketin başarıya ulaşmayacağı belli olunca teslim olurken, "Şimdilik hedeflerimize ulaşamıyoruz. Ama bu iş burada kalmayacak" dedi. Gerçekten de, örgütlü olmasa bile halkın gösterdiği destek bu işin burada bitmediğini gösteriyor. Hareket bastırıldıktan sonra bile, halkın radyo mülakatlarına verdiği cevaplardan, isyancıların yolsuzluklara ve baskılara son verme programlarının gönüllerde yer ettiği anlaşılıyor.

Venezüela Merkez Üniversitesi'nde görevli olan ve Devlet Başkanı'nı şahsen tanıyan bir siyasi gözlemci, **Perez**'in en yakın danışmanlarından bile tecrit olduğunu söylüyor. Siyasal gözlemci, "**Perez** ve siyasal yapı, ulusun toplumsal yapısının geri kalanından tamamen ayrı düştü. Yurtdışına bir sürü seyahat yaptı. Ama bizi umursamıyor" şeklinde konuşuyor. Daha önce de 1979 yılından 1984 yılına kadar başkanlık yapmış olan **Perez** 1988 yılında yeni bir beş yıllık dönem için seçilmişti. Perez, isyandan hemen önce yine İsviçre'deydi.

Ülkenin önde gelen muhafazakâr tarihçilerinden Carlos Capriles, orta ve düşük rütbeli subayların Devlet Başkanı Perez'e karşı duydukları hoşnutsuzluğu açıklarken, başkanın ve akrabaları ile metresinin hayat tarzlarından söz ediyor. Bir emekli yarbay ise şöyle konuşuyor: "Yüksek komuta kademeleri ve generaller iyi para alıyor. Ama düşük rütbeli subaylar artık bıktılar." ■

ÖZCAN BUZE

SÜRGÜN SÜRYANİ KADINLARI

"İstanbul'da ölmek için bile 3 milyon lazım"

Türkçe bilmiyorlar. Parayı renginden, biçiminden tanıyorlar. Günleri dört duvar arasında geçiyor. Sadece alışveriş için dışarıya çıkıyorlar. Yaşamla ilişkilerini televizyon kuruyor. "Köyümde özgürdüm, istediğim zaman istediğim yere gidiyordum. Burası ise aynı hapis gibi."

1990 yılının Ekim ayında Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin kararıyla Kürt köylüler, çoluk çocuklarıyla ve yanlarında hiçbir eşyaları olmaksızın memleketlerinden sürgün edildiler. Bir kısmı Adana, İzmir, Antalya ve Mersin gibi illere gitti; çoğunluğunu Süryaniler'in oluşturduğu diğer bir bölümü İstanbul'a yerleşti. Bir kısmı da geçim derdiyle Fransa'daki akrabalarının yanına ikinci defa göç etmek zorunda kaldılar.

İçinde bulundukları kötü yaşam koşulları, köyde akıllarına bile getirmedikleri geçim derdi bir yana, en önemli sorun kadınların cephesinde yaşanıyor. Bu kadınların İstanbul'daki durumlarını en iyi özetleyen sözcük, "hapis" olsa gerek. Ömürleri boyunca köylerinden başka yer görmeyen, ama günün birinde kendilerini dilini, âdetini bilmedikleri yedi milyon nüfuslu bir metropolün ortasında buluveren bu insanlar yaşamdan kendilerini soyutluyor, dört duvar arasına hapsoluyorlar.

.Köydeyken günlük giysilerıymiş.

PARAYI İLK KEZ KULLANMIŞLAR

Belediye otobüsune "şanslı" bir azınlık binmiş. Telefonun ne olduğunu tarif edince biliyorlar. Vapurun denizin üstünde onca insanla nasıl gittiğine akıl erdiremiyorlar. Gazete yok, kitap yok, komşu yok... Kapılarının, pencerelerinin önünde akıp giden yaşamı, dilini anlayamadıkları televizyondan öğreniyorlar.

Kışın azgın soğukları dışındaki günlerini açık havada dağ taş dolaşarak geçiren, istedikleri her yere giden, yemeklerini bir subaşında yeşilliklerin içinde yiyen bu kadınlar, bir avuç toprağı bile olmayan beton yığınlarının içinde yaşamaya zorlanıyorlar. Evlerinde saksıda bile çiçekleri yok.

Okuma yazma bilmiyorlar. Birçoğu parayı ilk kez İstanbul'da kullanmış. Parayı biçiminden, renginden tanıyorlar. Bazılarına da ilkokula giden çocukları yardımcı oluyor.

PAZARA, BİR DE KİLİSEYE

Serro Diril, Karaköy'deki bir

16 ay boyunca sadece pazarları kiliseye giden Serro bunun dışında hiç sokağa çıkmamış.

Tarlabaşı'nda oturan Miryem 1.5 yıldır yaşadığı İstanbul'da tek başına ancak Karaköy'e gidebilirmiş.

Ermeni kilisesinde yaşıyor. 16 ay boyunca sadece pazar günleri İstiklal Caddesi'ndeki Saint Antuan Rum Ortodoks Kilisesi'ne gitmek için evden çıkmış. İstanbul'u hiç bilmiyor. Buralara alışamamış. "Köyümde özgürdüm, istediğim zaman istediğim yere gidiyordum. Burası ise aynı hapis gibi" diyor. Dertleşeceği bir komşusu yok.

Semira iki çocuk annesi. O da Karaköy'deki kilisede yaşıyor. Türkçe'si çok az. Anlaşabilmemiz için kocası bize tercümanlık ediyor. Evin temel ihtiyaçlarını kocası karşılıyormuş. Bakkaldan alışveriş yapabiliyor, bunun için Türkçe'ye ihtiyacı yok. Çünkü bakkal da Kürt. Haftada bir Kasımpaşa'da kurulan pazara gidiyor. Çoğunlukla yanında kocası bulunuyormuş. İlk zamanlar kocası, "Bu elma, bu portakal, bu mandalina. Fiyatları da şu" diyerek, pazara "ayak uydurmasına" yardım etmiş.

KULLANILAMAYAN TELEFON

Semira kocasının kazandığı para geçinmelerine yetmediğinden, haftada iki gün temizliğe gidecekmiş. "Nereye" diye sorduğumuzda kocasına bakıyor, çünkü gideceği semti bilmiyor. Kocası onun yerine yanıt veriyor: Taksim ve Emirgan'daki iki eve gidecekmiş. Peki, nasıl gidecek? Yine kocası konuşuyor: "Alışana kadar birkaç sefer otobüse birlikte bineceğiz."

Şimuni'nin davranışları diğerlerinden biraz daha farklı. Çünkü kocası köydeyken muhtarmış. Köye gelen yabancılar onun evinde konuk oluyormuş. Köydeki astsubayın ailesiyle de görüşüyorlarmış. Türkçe'yi çok az konuşuyor. Tercüman gerekli. Sadece onların evinde telefon var, ama numarasını bilmiyor. Çaldığında karşılık veriyormuş. Onun dışında hiç kullanmamış.

"KOMŞU KOMŞUYU BİLMİYOR"

Miryem dokuz çocuk annesi. En büyüğü 16, en küçüğü bir yaşında. Tarlabaşı'nda dört katlı bir

2000 MÜZİK YAYIN

SÜMEYRA

SUWARÉ ÇÛÇİKAN
Serçelerin Süvarisi

ÇIKIYOR !

İKİBİN MÜZİK YAYINLARI
Mainzer Land str. 147 6000 Frankfurt 1. Tel: 069 - 739 12 92 Fax: 069 - 730 68 23

evin üst katında yaşıyor. Buraya gelişi ilk değil. Daha önce de bir yıl kadar İstanbul'da kalmış. Bir kez vapura binmiş. Ama belediye otobüsüne binmemiş. "İstanbul'da tek başınıza nereye kadar gidebilirsiniz" diye soruyoruz. Tarlabaşı'ndan Karaköy'e, denize kadar gidebilirmiş.

Peki, komşular'la ilişkileri nasıl? "Buradaki insanlar yabancı geliyor. Bu sokakta 20 yıl da kalsam, konuşacak kimse yok" yanıtını veriyor **Miryem**. Çevrede oturanlar "Hoşgeldin"e bile gelmemişler. **Şimuni**, "Komşu komşuyu bilmez, herkes kendi işine bakıyor. Tanıdık olmayınca yüzüne bile bakmıyorlar" diyor.

Kitro ile anlaşabilmek için Kürtçe bilmek de yetmiyor. 32 yaşında olan ve Türkçe'yi hiç bilmeyen **Kitro**'nun anadili Süryanice. Ne okuma yazması var; ne de hesap yapabiliyor. Pazara, ya oğluyla ya da kocasıyla gidiyormuş. Onun da evi Tarlabaşı'nda. Beyoğlu'na çok yakın oturduklarından, sinemadan, tiyatrodan söz ediyoruz. Hiç sinema görmemiş, ama iyi olmadığını biliyormuş. Tiyatro? "Milletin dediğine göre orada oyun oynanıyor, eğleniliyor"muş. Yaz aylarının favorisi dondurmayı ise oğlu tarif edince hatırlıyor. Çocuklara alınca tadına bakmış. "Soğuk" diyor.

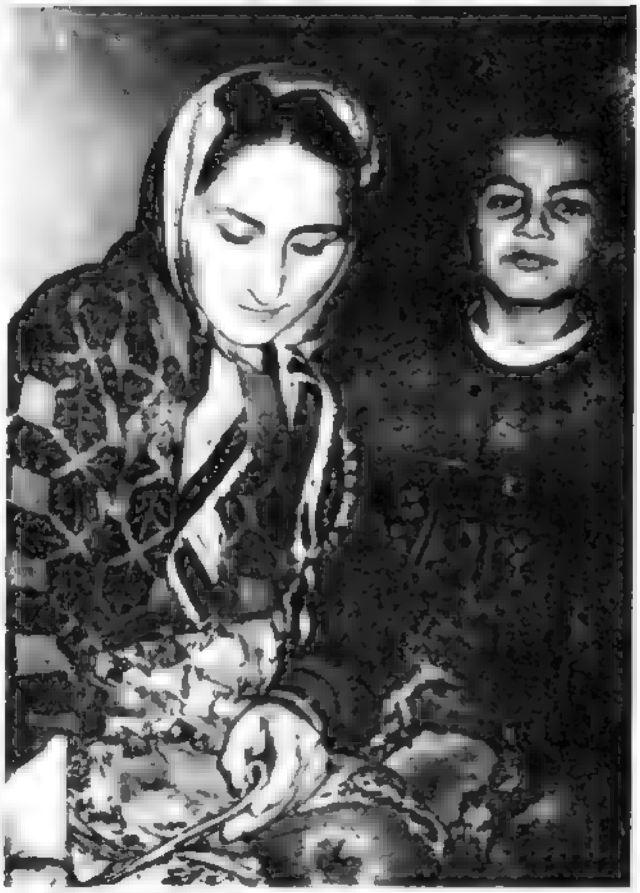

MARİYA. İstanbul'a gelmeyi düşünmemiş bile. Evlere temizliğe gidiyor.

VAZGEÇİLEN GİYSİLER

Hatun Sak da evden dışarıya adım atmayanlardan. Bütün günü penceresi ara sokağa bakan tek gözlü bir odada geçiyor. "Sokağa çıktığımda araba kokusundan midem bulanıyor, hastalanıyorum" diyor. Peki, evde erkeğin bulunmadığı bir anda çocuklardan biri hastalansa; örneğin, düşse, başı yarılsa ne yapacak? Yanıt hazır: "Erkek gelene kadar düştüğü yerde bırakırız."

Dilleri, ananeleri ve yaşam tarzları gibi giyimleri de kent insanından çok farklı. **Mariya**, köylerinde iken folklorik giysilerinin günluk kıyafetleri olduğunu söylüyor. "Grés" adını verdikleri beyaz fistanı giyip, "Şelim" dedikleri ve kendilerinin işlediği kemerı takıyorlarmış. Pazar dışındaki diğer günlerde de "Gres"in üzerine, "Sermıl" dedikleri renkli fistanları giyiyorlarmış, beyaz çabuk kirleniyor diye. İstanbul'da da ilk zamanlar bunları giymişler ama, çevrelerindeki insanlar yadırgayınca vazgeçmişler. Basma bir etek ve üzerine bir kazak yetiyor şimdi.

Peki, İstanbul'a gelmek günlük yaşantılarında neleri değiştirmiş? **Şimuni**, köydeyken aile üyelerinin birbirini çok az gördüğünü söylüyor. "Köyde çevre genişti. Herkes sabahtan bir yerlere dağılırdı. Çocukları akşamdan akşama görüyorduk." Şimdi hepsi iç içeymiş. "Köydeyken öğün de yoktu" diyor **Şimuni**: "Acıkan gelir, yemeğini yerdi." **Beybun** ise artık sokağa çıktıklarında kocasıyla yan yana yürüdüğünü söylüyor.

Köyde arada bir sadece başağrısı çektiklerini, burada ise bir sürü hastalıkla tanıştıklarını belirten bu insanlar için İstanbul bir anlam taşımıyor. Pis havasıyla, hâlâ alışamadıkları suyu, tadı tuzu olmayan sebzeleriyle İstanbul onlar için bir cehennem. "İstanbul'un insanlarına bile güven olmaz" diyen **Hatun** ekliyor: "Burada ölüm bile parayla. Ölmek için bile üç milyon istiyorlar. İstanbul, İstanbullular'a hoş, bize hoş değil." ■

SEYFİ GENÇOĞLU / FUNDA ÖZ

KOMA ŞİRVAN

RABE COTKAR /MİLİTANO

ÇIKTI. PLAKÇILARDA

SES PLAK: İMÇ. 6. Blok No: 6410 Unkapanı / İST. Tel: 527 52 61 Fax: 513 50 87

BELGE YAYINLARI
15. Yıl

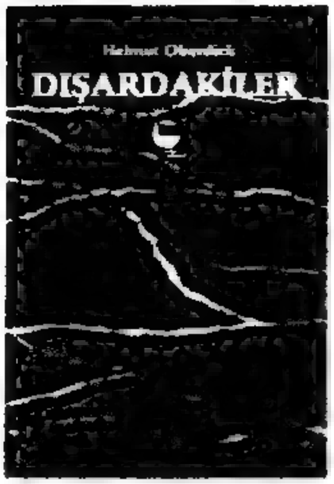

DIŞARDAKİLER
Helmut Oberdiek

"Türkiye'de insan hakları ihlalleri konusundaki çalışmalarıyla kamuoyunun tanıdığı Helmut Oberdiek, 12 Eylül sonrası süreci **hapiste olmayanların** gözüyle anlatıyor. Oberdiek'in dayanışma hareketinden siyasal davalara, heyetlerden Uluslararası Af Örgütü'ne uzanan deneyimleri aktaran kitabı, aynı zamanda traji – komik özellikler taşıyan bir dönemi başarıyla yansıtıyor."

BELGE ULUSLARARASI YAYINCILIK
Başmusahip Sok. Talas Han 16/302 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 511 63 20

ZEKİ KUTAN

Ey can güneşim
Eşlik eden biziz bu ufuklarda sana
Biziz renginde ateş yüreklerde akan
İşitildiğinde zafer şarkıları
Halayında ilk ışıltılarını karşılayan biz
Çiçekleri gök mavisine savuran biz olacağız

Zeki KUTAN

Sınıfsız toplum için
mücadelenin gösterişsiz,
sade ama militan neferi
Zeki Kutan yoldaşı
unutmayacak ve yaşatacağız..!

HOCA...

EMEĞİN BAYRAĞI

- **İşçi hareketi krşısında hükümet ve polis**
- **Hükümet ABD emperyalizmiyle kolkola**
- **Ankara yürüyüşü: Eylemin güncesi, fotoğraflar ve dersler**
- **Yurtiçi Kargo: Sınıf bilinci, mücadele içinde kazanılır**
- **8 Mart'ta kadınlar, her cephede eşitlik ve özgürlük mücadelesine**
- **"Demokratikleşme" adımları ve kontr-gerillanın yasallıştırılması**
- **Çığ ve özel savaş**
- **Emeğin Bayrağı'na polis baskını: Susturamazlar!**
- **Felsefe: Madde ve Nedensellik**
- **İ.Kutlu: Taranta Babu artık özgür**
- **Salvador: Farabundo Marti'nin kurtuluşu nerede?**

59. SAYI ÇIKTI

YENİ ADRESİMİZ : Başmusahip Sokak
3/3 Cağaloğlu/İstanbul

RIFAT ILGAZ'IN ŞİİRLERİ

YENİDEN BASILDI!

Yarenlik – 1
Sınıf – 2
Yaşadıkça – 3
Devam – 4
Üsküdar'da Sabah Oldu – 5
Soluk Soluğa/Karakılçık/Uzak Değil – 6/7/8
Güvercinim Uyur mu – 9
Kulağımız Kirişte – 10
Ocak Katırı Alagöz – 11

ÇINAR YAYINLARI

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 3/1 Kat: 4
Cağaloğlu – İst. Tel: 512 23 59 – 513 45 95 Fax: 512 23 59

"KÜÇÜK DAHİ" YA DA "BÜYÜMÜŞ DE KÜÇÜLMÜŞ DEĞİL"

Alternatif bir öğrenci

Atilla Ülkü orta bir öğrencisi. Tamamlanmış bir romanı ve öyküleri var. Okuyor, sorguluyor, yazıyor. Bir gün bile fazla kalmak istemediği ilkokul. İlk aşk, ilk cinsel deneyim. *Pal Sokağı Çocukları* ve Gramsci.

Türkiye: "Meçhul Öğrenci Anıtı" adlı şiirinde, "Buraya bakın, burada, bu kara mermerin altında / Bir teneffüs daha yaşasaydı / Tabiattan tahtaya kalkacak bir çocuk gömülüdür / Devlet dersinde öldürülmüştür / Devletin ve tabiatın ortak ve yanlış sorusu şuydu: / -Maveraünnehir nereye dökülür? / En arka sırada bir parmağın tek ve doğru karşılığı: / -Solgun bır halk çocukları ayaklanmasının kalbine! dir" diyen **Ece Ayhan**'ı, "Ah ki oğlumun emeğini eline verdiler" dıyen gece çamaşırcısı anayı, "Aldırma 128! Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında zarfsız kuşlar gönderecek" diyen ufaklıkları, döne döne doğrulayan bir "Eğitim cenneti"dir!

ATİLLA ÜLKÜ. "İstanbul o kadar büyük bir şehir ki herkes kendi derdinde. Öğretmen de öyle. Karşısındaki öğrenciye duygusal olarak da yaklaşması gerek, ama 'Benim yeterince sorunum var' diyor"

"ÇOCUKLAR PARA KAYNAĞI"

2000'e Doğru, sömestr tatilinin bittiği, okulların "yarım yamalak" açıldığı, "yorgunluğun" başladığı şu günlerde, "farklı" bir öğrenci tipi tanıtıyor. Bir "Küçük dahi" ya da "Büyümüş de küçülmüş"lük örneği değil... Bir anlamda genel anlayışın ve kabulün dışında, belki de "Alternatif" bir öğrenci. Sorgulayan, eleştiren, çok soru soran, kuşku duyan...

Atilla Ülkü... Orta bir öğrencisi. 1980 doğumlu. Adana'da devam ediyor öğrenimine. Anneannesiyle yaşıyor. Tatil için İstanbul'a, annesinin yanına gelmiş.

Atilla'nın "Asıl işi" olan öğrencilik kadar benimsediği diğer işi ise yazarlık. Tamamlanmış bır romanı ve iki uzun öyküsü var. Bir roman bitmek üzere. İki tanesinin de ön taslaklarını hazırlamış. "Durmadan okuyorum ve yazıyorum" diyor. Biraz gerilere giderek anlatmaya başlıyor.

İlkokul serüveninin ilk yılları biraz karışık. İlk iki yıl belli bir okula kök salamamış! Anne ve babasının da işleri nedeniyle Silifke'den sonra Adana'da tamamlamış birinci sınıfı. Sonra Ankara. Üç, dört ve beşinci sınıfı ise İstanbul Nişantaşı'ndaki bir ilkokulda okumuş.

Bu okulla ve öğretmeniyle ilgili pek hoş şeyler anımsamıyor. Mezuniyet törenine de gitmemiş. "Bir gün bile fazladan kalmak istemem bu okulda" demiş.

Sınıfta, çok zengin aile çocukları da varmış, kapıcı çocukları da. "Öğretmen, fakirler-zenginler ayırımı yapıyordu. Ben tam ortadaydım. Öğretmen beni de dışlıyordu" diyor. Fakir çocuklara daha yakın hissediyormuş kendisini. **Atilla**'nın "Zengin tür" dediği kesimden, oldukça iyi anlaştığı **Baran** adında bir arkadaşı varmış. **Atilla-Baran** dostluğu, öğretmenin **Baran**'ın annesini uyarmasıyla son bulmuş. "Aslında o öğretmenin gözünde zengin çocuklar da değerli değil. Özel ders verdiğinden dolayı, para kaynağı olarak bakıyordu onlara da" diyor.

"ÖZEL KURSA GİTSEYDİM, ÇOK TEMBEL OLURDUM"

Sınıfın yarısından fazlası özel ders alırken, **Atilla** dersleri dinlemekle yetinmiş. Bu konuda söyledikleri oldukça ilginç: "İstanbul'dan önceki okulumda bir kere sınıf birincisi seçilmiştim, ama o da hakkım değildi. Galiba öğretmen tanıdık olduğu için beni seçti. Birinci olmak ya da iftihara geçmek çok önemli değil. İlkokulda çocuklara o kadar çok ders veriliyor ki, çocuk dersten bıkıyor. Hele bir de kurslara gidiyorlarsa... Eğer ben de kursa gitseydim o kadar sıkılırdım ki, herhalde çok tembel bir öğrenci olurdum. Dersleri dinlemek yetiyor. Zengin çocuklar ise sokağa çıkmazlar, top oynamazlar, üstlerini kirletmezler."

Öğretmenlerin, çocukların ders dışı yetenekleri konusunda da duyarsız olduklarını vurguluyor **Atilla**. "Fark etmiyorlar bile" diyor. Ya fark ederlerse? "Öğretmenim, çocukların yaramazlığını anlatan bir komedi öyküsü yazdığımı duyunca beni çok azarlamıştı" diyor.

İŞ KONUŞMASI

Atilla'nın dokuz yaşındayken bitirdiği romanının adı *Küçük Afacanlar*. Bir macera-bilimkurgu örneği. Denizde bulunan şişeden çıkan harita... Haritadaki mağara. Her şeyi büyüten bir kalem... Mağaradaki küçük uzay gemisi... Kalem tarafından büyütülen uzay gemisiyle maceraya atılma... Üstelik bir yayıneviyle de anlaşmış genç yazar. Annesinin arkadaşı karikatürist **Kemal**

Gökhan resimleyecekmiş **Atilla**'nın romanını. Bir gün randevulaşıp "iş konuşmuşlar", el sıkışmışlar. Ama sonra yayıncının işleri biraz kötüleyince, romanın yayımlanması biraz ertelenmiş.

Neler okuduğunu soruyoruz. "Herkes gibi 'eski usul', Teksas, Tommiks de okudum" diyor. Ciddiye aldığı ilk kitap *Tom Sawyer*. Sonra *Pal Sokağı Çocukları*. Çok etkilenmiş bu romandan. Kitaptakine benzer bir "çete" bile kurmuş. **Kemalettin Tuğcu**'nun kitaplarının da tamamına yakınını okumuş. **Vascencelos**'un *Şeker Portakalı* ve *Güneşi Uyandıralım* adlı yapıtlarını da unutamıyor. Geçenlerde **Exupery**'nin *İnsanların Dünyası*'nı okumuş. "Fazla bir şey anlamadım ama sıkılmadım da. Bu kitabı okurken, daldığımı, başka şeyler düşündüğümü fark ettim. Birkaç yıl sonra tekrar okuyacağım" diyor. **Atilla**'yı en çok üzen kitap ise **Gramsci**'nin *Çocuklarıma Mektuplar*'ı olmuş. Çünkü ilk 20 sayfada hiçbir şey anlamamış ve devam edememiş. Ağlamak istemiş.

Son yıllarda biraz azaltmakla birlikte iyi bir televizyon izleyicisi sayıyor kendini. Genellikle macera filmleriyle, aile dizilerini kaçırmıyormuş. Aile dizilerinde ne bulduğunu soruyoruz. "Belki de ilham alıyorum" dıyor.

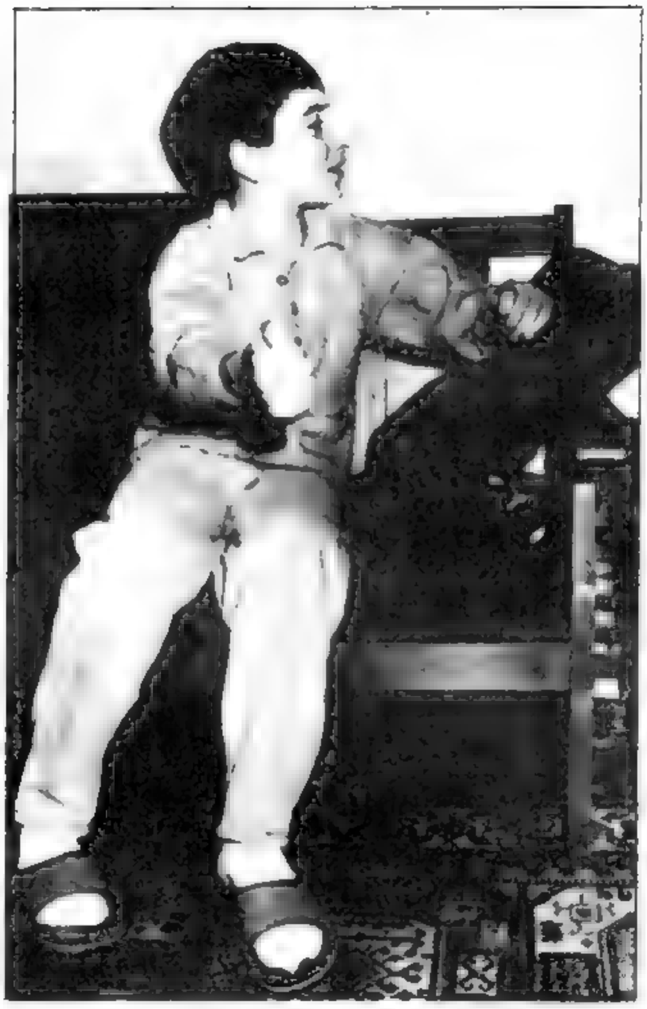

"KIZ ARKADAŞIMLA SEVİŞTİM"

İyi bir satranç oyuncusu. Ama "Satranç ustası" olmak gibi bir niyeti yok. Aktör olmak istiyor. **Marlon Brando** ve **Robert De Niro** en sevdiği oyuncular. "Oynadıkları zamanki duyguları gerçek. Öyle iyi oynuyorlar ki, rollerine göre nefret bile ediyorsunuz. O duyguları yaşatıyorlar."

Karnesindeki tek kırık not İngilizce. Nedenini, ortaokuldan önce, kendi kendine Oxford kitaplarından İngilizce çalışmasına bağlıyor. "Epey şey öğrendim ama şimdi onları okumuyoruz. Kafam karıştı" diyor.

Arkadaş seçme huyunun olmadığını söylüyor. "Belki biraz utangacım ama çabuk kaynaşırım." Arkadaşlıkta anlayış, çekicilik, sempatı arıyor. Ya kızlar; kızlarla arası nasıl **Atilla**'nın? Kız arkadaşlarının adını yazmamamız koşuluyla anlatıyor. İlkokulda aşık olmuş bır kız arkadaşına. Birkaç kez birlikte kütüphaneye gitmişler. Ama sevgili olamamışlar. Kıza söyleyememiş. Burada **Atilla**'nın hipnoz merakı da ortaya çıkıyor. "Birisini uyutup her şeyini öğrenmek isterdim" diye anlatıyor. "Örneğin aşık olduğum o kızı..."

Bir sonraki deneyimi biraz daha farklı; karşılıklı bir sevda. Cinselliği yaşamış! "Seviştik ama fazla ileri gitmedik" diyor.

Kızlar, erkeklerden daha zeki **Atilla**'ya göre. Ama çabuk boyun eğdıklerini de ekliyor. Bu nedenle okulda tanıdığı kızların durumu, erkeklerden daha iyiymiş.

"Ders dışı faaliyetlerle de ilgilenmem nedeniyle beni yadırgıyan öğretmenler, öğrencilerin de yadırgamasını istiyorlardı" **Fotoğraflar: FETHİ ÖZALP**

ŞİDDET VE DUYGU SÖMÜRÜSÜ YOK

Atilla'nın anne ve babası bir süre önce boşanmışlar. Bu durumdan biraz etkilenmiş. Ama şimdi pek dert etmiyor gibi: "Kötü birer eş oluyorlardı. Böyle araları daha iyi, bir araya geldiklerinde daha iyi konuşuyorlar." Anne ve babasından kendi adına istekleri ise kısaca şöyle: "Şiddet, duygu sömürüsü ve ısrar yok!"

Türkiye'nin kötü bir ülke olmadığını söylüyor. Ama yine de pek hoşnut değil. Ya çok gelişmiş ya da çok fakir bir ülkede yaşamak istiyor. "Ya kovboy çağında ya da 4 bin yılında dünyaya gelseydim keşke" diyor.

Ama **Atilla Ülkü**, kendisine durmadan "Büyüyünce ne olacaksın?" diye sorulmasından bıktığı Türkiye'de yaşıyor. 1992'de bir ortaokul öğrencisi olarak. ■

TUNCA ARSLAN

SOSYALİST PARTİ'NİN ENTERNASYONAL ŞENLİĞİ SONA ERDİ

Sanatlarını da paylaştılar

Anadolu kentlerindeki yerel basının büyük ilgisi. Perinçek: "Bahar ayaklanması provokasyonuyla Kürde kalkan eli, Ankara'da, İstanbul'da, Denizli'de tutacağız." Devrimci ve anti-emperyalist güçlere moral.

MODOU SECK. SP'nin Enternasyonal Şenliği'ni Anadolu'da kalabalık halk toplulukları izledi. Anadolu kentleri 10 yıldır bu türden bir toplantıya tanık olmamıştı.

Sosyalist Parti'nin "Enternasyonal Şenlik-92" zinciri Anadolu'yu dolaştı. Bursa. İstanbul. Denizli. İzmir, Antalya. Adana. Mersin. Hatay-Samandağ, Malatya. Kayseri ve Kırşehir; Küba'nın, Senegal'in. Türk ve Kürt halklarının sesini. dansını. sevincini. coşkusunu paylaştı. Kübalı gitarist **Rafael de la Torre Guerrero**, Senegalli **Modou Seck** ve arkadaşları, **Beşir Bilicier-Fırat Başkale, Tonguç-Erkin, Alaattin Us** ve **Fevzi Kurtuluş,** her gittikleri kentteki yerel sanatçıların da katılımıyla. yaklaşık 20 bin kişiye seslendiler. Sosyalist Parti Genel Başkanı **Doğu Perinçek** de yaptığı konuşmalarda tekrar tekrar "Kardeşlik ve birlik" temasını işledi. Devletin "Bahar ayaklanması provokasyonu"na dikkat çeken **Perinçek**. "Kürde kalkan eli Ankara'dan. İzmir'den, İstanbul'dan. Denizli'den. Antalya'dan tutacağız. Kürde vurmalarına izin vermeyeceğiz" dedi.

YEREL BASININ DEMOKRATİKLİĞİ

Sosyalist Parti dışındaki sol grupların da yoğun katılımıyla geçen şenlikler, siyasi atmosferin ağırlaştığı bir dönemde, Türkiyeli devrimci ve anti-emperyalist güçlere moral kazandırdı. Çeşitli devrimci güçler, destek mesajları yağdırdılar. *Mücadele* okurları, *Kurtuluş* sempatizanları... Sosyalist Parti'nin şenlik konvoyu Adana'daki direnişçi Yurtiçi Kargo işçileriyle kucaklaştı. Hemen toplanan paralarla grevci işçilere 1 milyon 100 bin lira yardım yapıldı.

Yerel basının da büyük ilgisini çekti şenlik ekibi. Manşetler, "Coşkulu Şenlik" dedi. Adana'daki yerel gazeteler, çok uzun yıllardır ilk kez yağan karla birlikte verdi-

KOMA ŞİRVAN

RABE COTKAR /MİLİTANO

ÇIKTI. PLAKÇILARDA

SES PLAK: İMÇ. 6. Blok No: 6410 Unkapanı / İST. Tel: 527 52 61 Fax: 513 50 87

RAFAEL DE LA TORRE GUERRERO

Müzikte saygınlık

Kübalı müzikçi **Rafael de la Torre Guerrero**'nun ülkemizdeki resitaller dizisinden, özellikle sol kamuoyu olarak alınacak dersler var. Şöyle de denilebilir: 1951 doğumlu **Rafael de la Torre**, bizim sol gençlik kesimine müziğin hangi stil ve sahne tavrıyla sunulması gerektiği üzerine bir dizi dersler verdi.

Kübalı sanatçı, gerçekten ciddiye aldığı müzikçi kişiliğini, besteci, gitarcı ve şarkıcı olarak sergiliyor. Programındaki çoğu yapıt, kendi imzasını taşıyor; ancak başka bestecilerden aldığı parçalar, stil bütünlüğü açısından bu programı pekiştiriyor; denebilir ki, **Rafael de la Torre** 20 parçadan oluşan resitalinde, iyi müzik yapmayı amaçlayan titiz bir gitarcı ve şarkıcı olarak, sanatçı kişiliğini ortaya derli toplu ve saygın bir biçimde koyuyor. Bu özenli tutumu ve "resital" terimini bütünüyle hak eden yorum anlayışıyla, Türkiye'de "özgün müzik" denen, ama temel özelliği açısından "sol arabesk" olduğunu altı yıldır ileri sürdüğüm yaveye karşı alternatif örnek gösteriyor.

Daha başlangıçta sahne tavrıyla yaptığı işin saygınlığını duyumsatıyor sanatçı. Yüreğini bütünüyle açan içtenlikli bir konuşma yaparak, hemen kimsenin anlayamadığı bu İspanyolca sözlerle, müziğin ne olduğunu ve ne olması gerektiğini, müziğin hangi köklerle daha sağlam olabileceğini, popülarite kazanmanın ucuzluğa yönelmekle elde edilemeyeceğini, "saygın" olmakla "mütevazı" olmak arasında derin bir bağ bulunduğunu, "geleneksel"i sürdürmenin hangi koşullarda gerçekleşebileceğini ılık bir sesle güzel güzel anlatıyor. Elinde gitarıyla sahnede tek başına otururken yaptığı bu konuşma, izleyicide **Rafael**'in Türkçe konuştuğu sanısını uyandırıyor. Bu konuşma bölümü tamamlandıktan sonra, izleyici ister istemez şu duygularla doluyor: "Bu ciddi, ama aynı zamanda alçakgönüllü, içtenlikli sanatçının müziği acaba nasıl olacak?"

Nasıl olmasını beklersiniz? Tabii ki aynı biçimde içtenlikli, ağırbaşlı, alçakgönüllü ve yumuşak! Böylelikle "müzikal" olmanın da çerçevesini getirmiş oluyoruz; temel müzikal öğe, işte bu nitelikleri içerir. Bizim "özgün müzikçi"lerin yaptığı gibi, melodik düzeyi beş notayla sınırlı, armoni bilimine teğet bile geçmeyen, algılama açısından çorba, sahne tavrı bakımından yalak, sanatı en ucuz biçimde ticarileştirerek bunun sömürüsüne yönelik tavırla bağdaşmaz "müzikal olmak".

Kübalı sanatçının birkaç dakikalık küçük parçalardan oluşan repertuarının temel özelliği şöyle sıralanabilir: Geleneksel müzikten, yani halk şarkılarından büyük ölçüde yararlanma eğilimi, şiirsel değeri besbelli olan güfte ağırlıklı yapıtlarla mesaj iletmek ve bütün bunlarla birlikte müziğin hakkını vermek. Genelde yaşamın içinden gelen temaları işliyor sanatçı. Başlıca teması da evrensel geçerliliği olan "aşk". Bu tutumuyla, bizde sıkça gözlediğimiz devrimci sekter lafazanlığın kuru yaygarasına düşmüyor. **Rafael**'in yorumladığı parçalardan birkaçının adını kaydetmeyi yararlı buluyorum: "Senin İçin", "Gitar", "Görüntü", "Yaşamak İçin", "Rüzgârgülü", "Sana Bir Şarkı Gönderiyorum", "Kalbimi Hâlâ Tanımıyorum", "Seni Nasıl da İstiyorum".

Aşk kavramını sığ bir yorumla kadın ile erkek arasındaki ilişki olarak sınırlayan sekter kafalara burada birkaç noktayı hatırlatalım: Aşk öncelikle inançtır, inanca olan bağlılıktır. Bağlandığımız fenomen ne olursa olsun, kadın, erkek, ideoloji, doğa, doğanın parçaları olan insan, orman, çiçek, dağlar, kırlar, balık ve bunlar gibi çok şey, derin bir sevgiyle bağlandığımız taktirde evrensel "aşk" kavramına ulaşır. Ve müzik de bir aşktır. Ve onun için aşk müzikte dile gelir.

Rafael de la Torre, vokal müzikte -insan sesiyle yapılan müzikte-, tipik Latin Amerikan becerisiyle ses genişliği çok fazla olan melodik bir çizgiyi başarıyla seslendiriyor. Gitarcılığına gelince, özellikle "Gitar" adlı kendi parçasında çalgıyı bir orkestra gibi konuşturdu diyebilirim. Ama iyi gitarcı ve iyi bir şarkıcı olmanın öteki temel koşullarını da özenle yerine getiriyor: Nüanslara çok egemen. Bir anda çok yumuşak, çok hafif seslere inebiliyor. Gereğinde yüksek volümlü (kuvvetli) sesleri bulabildiği gibi...

AHMET SAY

ler Sosyalist Parti'nin şenlik haberini.

10 yılı aşkın süredir bu türden bir toplantıya tanık olmamıştı Anadolu kentlerinin çoğunluğu. Nüfusu 20 bin civarında olan Samandağ'da, 1500 kişi katıldı geceye. Mersin'de, kentin beş kilometre dışındaki üstü açık bir salonda yapılan toplantıda, dondurucu soğuğa karşın 2 bin kişi coştukça coştu. Denizli toplantısı, yoksul köylülerin siyasi platformuna dönüştü. El çırpıldı, slogan atıldı, yemin edildi. Gerçeğin gücü, sanatın sıcaklığıyla birleşti.

"HER ŞEYLERİNİ PAYLAŞIYORLAR"

Sanatçılar ve konvoydaki diğer görevliler, gidilen her kentte halktan insanların evlerinde kaldılar. Beraber yenildi, içildi, yatıldı, kalkıldı.

Konvoyu daha kente girişinden başlayarak izleyen Anadolu insanının pek de şaşırmadan altını çizdiği bir nokta vardı. Malatyalı bir esnaf, "Bu insanlar her şeylerini paylaşıyor. Sanatlarını bile" diyordu. Gerçekten de **Rafael de la Torre** iki parça söyledikten sonra, üçüncüsüne Senegal ekibiyle birlikte devam ediyordu. Senegalliler'in dansı, **Rafael**'in ritim tutmasıyla başlıyordu. **Alaattin Us**, **Rafael**'e katılıyor, kısa bir süre sonra Kübalı sanatçı Us'a karşılığını veriyordu. ■

UZMANLAR TV PATLAMASINI DEĞERLENDİRDİ

Özel değil "Ticari TV"

TV kurmak için belli bir sermaye büyüklüğünün şart koşulması büyük sermayenin reklam pazarındaki paylarını artıracak. Özerk bir TRT'nin tek güvencesi çalışanların örgütlenmesi. Tekelleşmenin yolu açık. TRT'nin kanalları halkın örgütlerine açılsın.

Dünyanın her yerinde TV ve radyo yayıncılığı özelleşmeden önce kurallara bağlanmış. Turkiye'de ise bir kaos yaşanıyor. Erken kalkan yayına başlıyor. Nasıl denetlenecekler, yayın koşulları ve ilkeleri ne olacak, belirsiz. İktidarından muhalefetine, uzmanlardan TV girişimcilerine kadar herkes bir şeyler söylüyor. TRT de dahil olmak üzere yapılacağı söylenen yasal düzenlemede etkili olmak için hazırlanan taslak sayısı sekize ulaştı. Bu sayı daha da artacak.

Yayın nereden yapılıyor? Kim yapıyor? Kamuoyunun bildiği adların arkalarında kimler var? Bu konuda bir açıklık yok. Tartışılan, varsa yoksa özel TV. Oysa dünyanın hiçbir yerinde "Özel TV" adıyla yayın yapan bir kuruluş görünmüyor. Türkiye'de neden böyle? Bir şeylerin üzeri mi örtülüyor?

Bu soruların yanıtını Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı Başkanı **Mahmut Tali Öngören** veriyor: "Kasıtlı olarak bu adı kullanıyorlar. Bunun literatürdeki adı Ticari TV'dir. Amaçları açık. Holdingler böyle bir yatırım yapsın, reklam gelirlerini paylaşsınlar. Dünyada reklam geliri olmadan yayın yapan TV'ler var."

Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Gazetecilik Bölümü Başkanı **Prof. Korkmaz Alemdar** da gelinen noktada devlet yayıncılığının karşıtının özel yayıncılık olarak tanımlanmasını eleştiriyor. "Bu kurumlar kamu yayıncılığı yapmıyor. Yaptıkları ticarettir. Kimse kaybetmek için bu alana para yatırmaz."

ODTÜ öğretim üyelerinden **Doç. Raşit Kaya**'nın da görüşleri aynı: "Bu kuruluşların Özel TV olarak adlandırılmasının tek nedeni, yapacakları ticari faaliyetlerin üzerini örtmektir."

TRT NEDEN ALTI KANAL KURDU?

Kendilerini Özel TV olarak niteleyen bu kurumların altyapı yatırımları yok. Gözleri TRT'nin olanaklarında. TRT'nin Türkiye'nin dört bir yanına yayın yapan tam altı kanalı var. Bu kadar kanal gerekli miydi? TRT'nin tesislerini birileri mi kullanacak?

M. Tali Öngören, TRT'nin bu kadar çok kanaldan yayın yapmasını lüks olarak nitelıyor. Bu işin üç kanaldan da iyi bir biçimde yapılacağını belirtiyor. Özellikle **Koç**'un TV-3'ü kiralamaya hazırlanmasını anlamlı buluyor: "Devlet gereksiz yatırımlara zorlandı. Ticari TV'nin yayın alanı dikkate alındığında TRT'nin bu konuda rakipsiz olduğu açık. Devletin bu yatırımlara ileride özel sektöre kanal aktarmak için sokulduğu açık olarak görülüyor."

M. TALİ ÖNGÖREN. "Demokratik kitle örgütlerine en başta da sendikalara ve yerel yönetimlere yayın yapma hakkının tanınması, yayın özgürlüğünün göstergesidir"

Prof. Korkmaz Alemdar yayıncılığı riski yüksek bir yatırım alanı olarak görüyor. Özel kuruluşların geniş alanlara yayın yapmak için teknik yatırımlara girmesinin mümkun olmadığını belirtiyor: "Yatırımcı için bilinmeyen bir alana yatırım yapmaktansa o alana yatırım yapmış kurumların olanaklarını kullanmak daha kârlıdır. Yatırımcıların gözü bu yüzden devletin olanaklarına kayıyor. Yoksa bunun altından kalkılmaz."

Doç. Kaya da özel TV'lerin doğru dürüst yatırım yapmamalarının düşündürücü olduğunu söylüyor: "Yatırım pahalı. Özel TV olarak nitelenen kurum, Ankara'da gece olan bir olayı sabah bile ekrana getiremiyor. Ayrıca kullandığı teknik malzeme PTT'nin. Yani devletin."

TEKELLEŞME GELİYOR

Magic Box ikinci kanalını yayına soktu. *Hürriyet* ve *Sabah* gazeteleri Show TV'ye ortak oldu. Bu keşmekeş içinde tekelleşmenin de ilk örneklerini yaşıyoruz. Ticari TV yayını yapılan ülkelerde bir gazetesi olanın TV kurması yasalarla belirleniyor. Ayrıca bir TV'si olanın, ikinci kanalı devreye sokmasına izin verilmiyor. Yabancı uyruklu bir kişinin Turkiye'de yayın yapması nasıl engellenecek? Yasalar yabancı sermayeyi teşvik ediyor. Bu yoldan önce Amerikan film şirketleri yerli

piyasaya girdi. Türk sineması çöküyor. Bu çöküş TV filmcilerine de yansıyacak. **M. Tali Öngören** bu sakıncaları giderecek yasal duzenlemenin bir an önce yapılması gerektiğini söylüyor: "Yeni yasada bunu göremedim. Amerikan filmleri yerli sinemayı çökertti. Batılı ülkeler bile sinemalarını korumaya aldılar."

Prof. Alemdar ise bu konuya iyimser yaklaşıyor. Dünyanın hiçbir yerinde yabancılara ülke içinde yayıncılık yapma hakkının tanınmadığını belirtiyor. Yasal düzenleme yapılırken de bu ilkenin göz önüne alınacağına inanıyor: "Ama yayında olan ikinci bir kanala da müdahale edeceklerini düşünmüyorum. Yayıncılıkta fiili durumlar önlenemez. bu suç değil. Ortada bir yasal boşluk var" diyor.

PROF. KORKMAZ ALEMDAR. "Yayınları bir merkezi organ denetlemeli. İletişim serbestliğinin yolu çalışanların örgütlenmesinden geçiyor"

TV'LER ÖZERK OLMALI

Radyo Televizyon Yuksek Kurulu geçen yıl Ticari TV kurmanın koşullarını açıkladı. Kurulu TV'lerin Türkiye'nin yarısına yayın yapmalarını ve belli bir sermaye büyüklüğüne sahip olmalarını yeterli gördü. Bugün yasal düzenleme konusunda iki görüş çarpışıyor.

Sermaye sınırsız bir serbestlik istiyor. Burokrat anlayış ise tekelden vazgeçmiş görünmüyor. Halkın örgütlerinin yayın yapma hakkından ise kimse söz etmiyor. TRT kanalları neden öncelikle bu örgütlenmelere açılmıyor?

Prof. Korkmaz Alemdar, böyle bir anlayışın olmayışını iletişimin serbestçe yapılması ilkesinin önündeki en büyük engel olarak görüyor. TRT'nin bugunkü yapısıyla da yayınlarını sürdürmesinin mümkün olmadığını söylüyor. Yasanın, kısıtlamalardan çok yayıncılığı serbest hale getirerek, kamusal yönü ağır basan örgütlere yaymasını savunuyor: "TRT idari ve mali açıdan bağımsız olmalı. Diğer girişimcilerin kuracakları kanallar da sermaye ve yöneticilerden bağımsız olmalı. Aksi halde bir serbestlikten söz edilemez."

M. Tali Öngören bu tür kısıtlamaların getirilmesinin nedeninin sermayeye yol açmak olduğunu savunuyor. Ayrıca devletin yalnızca reklam gelirleriyle beslenen TV'lere zemin hazırladığını belirtiyor: "Ticari TV'nin dışında demokratik kitle örgütlerinin de kendi ölçülerine göre serbestçe yayın yapmaları sağlanmalıdır."

ÖRGÜTLENMEK AYAKTA TUTAR

Yasayla devlet tekeli kırılıyor. Hükümet TRT'nin özerk bir kurum olacağını açıkladı. Özerkliğin işlemesinin yolu çalışanların örgütlenmesinden geçiyor. Bu kural Ticari TV için de geçerli. Yeni tasarıda ise böyle bir kural görülmüyor.

M. Tali Öngören, TRT'de dernek kurarak örgütlenmenin sağlanamayacağını söylüyor. Bu kurumun bağımsızlaşmasının itici gücünü, çalışanların grevli bir sendikal örgütlenme hakkını kazanmalarıyla sağlayabileceklerine dikkat çekiyor: "Personelin grev hakkına sahip olmaması bu kurumu sözde özerk bir duruma getirir. Özerklik süs olarak kalır. Yeni yasa buna olanak tanımıyor. Tartışmalarda da hiç gündeme gelmedi."

Prof. Korkmaz Alemdar ise olayın bir başka boyutuna dikkat çekiyor. Yayıncılığın merkezi bir organ tarafından denetlenmesinin gerekli olduğunu belirtiyor. Merkezi denetim organının da şeffaf olması gerektiğine inanıyor. Özerkliğin en büyük güvencesinin kurumlarda çalışanların statulerinin belirlenmesinden geçtiğini vurguluyor: "Bunları devlet memuru olarak görüp örgütsüz bırakmamalıyız. Her şeyden önce bağımsız duşünen kişilikli bir insan tipi yaratmalıyız. O zaman sistem ayakta kalır. Böyle olmazsa TV'lerde sermayenin egemenliği ortaya çıkar." ■

NECDET PEKMEZCİ

2000 MÜZİK YAYIN

SÜMEYRA

SUWARÉ ÇÛÇİKAN
Serçelerin Süvarisi

ÇIKIYOR !

İKİBİN MÜZİK YAYINLARI
Mainzer Land str. 147 6000 Frankfurt 1. Tel: 069 - 739 12 92 Fax: 069 - 730 68 23

Yaşamla yeniden tanışma

Balıkçı Kral. (The Fisher King) / **Yönetmen:** Terry Gilliam / **Senaryo:** Richard LaGravenese / **Görüntü:** Roger Pratt / **Müzik:** George Fenton / **Oyuncular:** Robin Williams, Jeff Bridges, Amanda Plummer, Mercedes Ruehl, Tom Waits.

İngiliz "Monty Python" güldürü ekolünün yaratıcılarından **Terry Gilliam**'ın bir önceki filmi *Baronun Maceraları* küçük ekrana gelirken, son çalışması ve belki de şu ana değin en önemli yapım *Balıkçı Kral* sinemalarımızı onurlandırıyor.

Film, **Oliver Stone**'un *Sırdaş Radyo* ve televizyon dizisi *Gecenin Sesi*'ni anımsatan görüntülerle açılıyor. Büyük bir radyo istasyonunda her gece dinleyicilerle konuşan, onları dinleyen, çoğunlukla dinlemeyip akıl veren bir DJ'dir Jack Lucas. Ancak bir gün verdiği akılla bir lokantaya girip yedi kişiyi ve ardından kendisini öldüren dinleyicisi yüzünden işinden olur, dayanılmaz bir "vicdan acısı"nı yaşamaya başlar... Üç yıl sonrasına geliriz. Sevgilisi, evi, tüm yaşamı değişmiş bir Jack Lucas'la karşılaşırız. Bir gece intiharın eşiğindeyken "evsiz barksız" Parry ve arkadaşlarının yardımıyla ölümden "yırtar". Parry, eskiden üniversitede öğretim görevlisiyken geçirdiği "korkunç olay"la ruhsal dengesini yitirmiş ve sokaklara düşmüş bir "looser"dır. "Kutsal kase"nin peşinde günlerini geçiren Parry, kabuslarında yaşattığı bir şövalye ile de amansız bir savaştadır. "Kutsal kase"yi ele geçirmek için tanrıdan görev aldığını söyleyen kahramanımız, bu işi gerçekleştirebilmek için Jack'ten yardım ister. "İnorganik" bir bağları da olan bu ikili, yaşam, sevi, çılgınlık, "katatoni", yoksulluk, imgelem ve efsaneler üzerine bir "serüven"e girişirler...

Gilliam'ın filmi insanın "gerçek" değeri üzerine yaşamsal bir yapıtın özelliklerini taşıyor. **Richard LaGravenese**'nin ayrıntılarla güçlendirilmiş senaryosunun üzerinde benzersiz bir içtenlik inşa eden **Gilliam**, filme tartışma götürmeyen bir felsefi boyut da "kurgulamış". İlk dakikalarında biraz sarkan *Balıkçı Kral*, daha sonraları açılarak yetkin bir görünüme kavuşuyor. Sevgiyle suçluluğun sırt sırta verdiği filmde varoluşun nedenleri de sorgulanıyor ve sonuçta deliliğin sınırlarında bir nokta, iki kişilik -belki de dört ya da daha fazla- bir nokta bulunuyor, alınlardaki terler silinerek. Özgürlük de filmin temel taşlarından birini oluşturuyor. Filmin oldukça geveze, gider-gelir bir iç dinamiği olmasına karşın, hiçbir anında **Jerry Zucker**'ın *Hayalet*'inin düştüğü "kalabalıklık"tan gelen iticiliğe düşmüyor. Sanırım bunun en büyük nedeni **Gilliam** ve **Zucker** arasındaki kültürel boyut farklılığı. Filmde, Parry'nin yeniden sevme çabasında Lydia ile "çıktığı" ilk gecenin sinemasal değeri ise *Balıkçı Kral*'ın kozlarından bir diğerini bizlere sunuyor. İki "güzel" insanın bu denli "yaşamla yeni tanışmışlıkları" olabileceği düşünülmezken, içtenlikleri bu düşüncesizliğimizi çürüterek inandırıcılık boyutuna ulaşıyor.

Jabberwocky ile başlayan yönetmenlik yaşamını *Time Ban-*

BALIKÇI KRAL. İnsanın "gerçek" değeri üzerine bir yapıt.

KEDİ GÖZÜ

Uzun yıllardır Almanya'da yaşayan genç yönetmen **İsmet Elçi**'nin *Düğün* adlı filmi 42. Uluslararası Berlin Film Festivali'nin Panorama bölümünde gösteriliyor. **Halil Ergün, Oğuz Tunç ve Gülşen Tuncer**'in rol aldığı filmin yapımcıları ise **Ömer Kavur** ve **Sadık Deveci**. Almanya'da yetişen bir Türk gencinin, Muş'tan aldığı bir telgraf sonucu, Türkiye'ye dönmesi ve evlendirilmek istenmesi üzerine başlayan "kültür çatışması"nı işleyen film, Almanya İçişleri Bakanlığı ve ZDF tarafından destekleniyor.

* * *

Uluslararası 4. İzmir Film Festivali, 8-15 Nisan tarihleri arasında yapılacak. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından düzenlenen festivale bu yıl, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Azerbaycan da katılacak. Programda, "Altın Artemis Ödülü"nün yanında, "Ustalara Saygı" ve "Dünya Sinemalarından" başlıklı bölümler de yer alacak.

* * *

Amerikan Gizli Haber Alma Merkezi (CIA) televizyon yayınlarına başlıyor. Kablolu yayın yapacak olan kanalın gizli raporlarla ilgili bilgiler vereceği duyuruldu.

dıts, *Brazil* ve *Baron'un Maceraları* ile sürdüren "Monty Python" elemanı **Terry Gilliam**, *Balıkçı Kral*'daki başarısını büyük oranda oyuncularına borçlu. **Robin Williams**'la **Jeff Bridges**'in yanında özellikle kadın oyuncular **Mercedes Ruehl** ve **Amanda Plummer** kusursuz, yaşar kılınmış oyunlar veriyorlar. Belki de tiyatrodan gelmenin verdiği bir avantaj bu.

Balıkçı Kral, sezonun üzerinde durulup konuşulması, derinlemesine incelenmesi ve doğallıkla tüm bunlardan önce dikkatle izlenmesi gereken filmlerinin başında gelen "uçma" isteği uyandıran bir **Gilliam** başyapıtı.

Parry, film boyunca sık sık söylediği şarkıda, "Haziran'da New York'u severim... Peki ya sen?" diyor. Yanıt vermek için ille de New York'a gitmek de gerekmiyor! Filmi görün yeter... ■

MURAT ÖZER

Bir-iki... Freddy gitti!

Freddy'nin Ölümü-Son Kabus (Freddy's Dead-The Final Nightmare) / **Yönetmen:** Rachel Talalay / **Senaryo:** Michael De Luca / **Görüntü:** Declan Quinn / **Müzik:** Brian May / **Oyuncular:** Robert Englund, Lisa Zane, Shon Greenblat, Leslie Deane, Ricky Dean Logan, Breckin Meyer, Yaphet Kotto.

Wes Craven'ın yarattığı "komik" korku kahramanı Freddy artık ölüyor, ardında gözü yaşlı "manyaklar" bırakarak.

Daha önce beş bölümünün çekildiği dizi-sinemanın bu son bölümünde Springwood gençliğinden kalan tek kişi yeniden Elm Sokağı'na döner. Amacı Freddy'yi yok etmek ve insanların düşlerini ondan kurtarmaktır. Ancak her şey beklediği gibi gitmez. Bu arada Freddy'nin bir de kızı olduğunu öğreniriz. Son sahnelerde ise Freddy ile kızı arasındaki ölümcül savaşa tanık oluruz...

FREDDY. Nihayet ölüyor...

Korku-gerilim sinemasının yetenekli yönetmenlerinden **Wes Craven** ilk *Elm Sokağı Kabusu*'nu çektiğinde filmin alttan alta bir felsefi boyutu da vardı. "İnsanların düşlerinde yarattığı 'şeyler' kontrol edilmediğinde yaratıcılarını yok etmeye yönelik birer canavara dönüşür" diyor ve yaşamla ölüm arasında bir çizgi olduğunu, bu çizgide de yaşanabileceğini savunuyordu **Craven**. Kişilerin korkularını, kabuslarını sınırlandırmadan yaşam çabaları, onları Freddy gibi "gerçeküstü gerçek" iblislerle karşı karşıya bırakacaktır. **Craven**'ın bu düşünceleri ve geniş imgeleminden süzülen kahramanın yalnızca görüntüsü, serinin diğer filmlerinde aynı başarıyı yakaladı. **Craven** "felsefesi" ise bir kenara atıldı.

Freddy'nin Ölümü de diğerleri gibi **Craven** yaklaşımını yakalayamıyor. **Robert Englund**'ın "Freddy"de yine aynı çizgiyi tutturduğu filmde, Freddy'nin geçmişiyle ilgili bazı ipuçlarını da ele geçiriyoruz. Yine genç oyuncuların "sırtladığı" yapımda **Roseanne Barr, Johnny Depp, Alice Cooper** (Freddy'nin babası) gibi ünlüleri de kısa rollerde karşımızda bulmak güzel sürprizler oldu bizim için.

Freddy'nin Ölümü-Son Kabus, genç kadın yönetmen **Rachel Talalay**'in belli bir çizgi tutturma çabası ve dizinin son bölümü olmasından kaynaklanan merakla izlenebiliyor. Filmin son jeneriği geçerken altı bölümden vurucu görüntüleri de perdede görebilirsiniz. Unutmadan!.. Freddy'nin öldürülme aşamasına gelindiği son 15 dakikada, size salona girerken verilen gözlükleri takmayı unutmayın, eğer üç boyutlu Freddy izlemek istiyorsanız... Son olarak; Freddy öldü, ama bundan sonra seri "Freddy'nin Kızı" adıyla sürebilir, biline! ■

Yakup Kadri'ye "Saygı" gecesi!

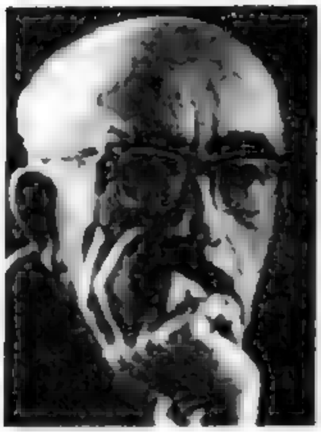

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın "Ustalara Saygı" geceleri çerçevesinde 10 Şubat gecesi Karaca Tiyatrosu'nda yapılan programda, sendikanın 2. Başkanı **Demirtaş Ceyhun**, gece için, ad vererek çok sayıda kişi ile temas kurduklarını, ancak sonuç alamadıklarını uzun uzun anlattı. Salonda 15 kişi vardı. Bu 15 kişinin beşi, (**Demirtaş Ceyhun, Feridun Andaç, Salim Rıza Kırkpınar, Erol Günaydın, Mete Tunçay**) konuşmacıydı.

Mete Tunçay'ın konuşmasına kadar, program "güzel güzel" giderken, **Tunçay**'ın, "Zeki adam pek sanatçı olmaz! **Yakup Kadri**'nin zeki bir adam oluşu sanatçılığına engel teşkil etmiştir" yollu konuşması, birden **Yakup Kadri**'nin "ne kadar yetersiz olduğu"na vurgu yapılmasına; **Erol Günaydın**'ın toplantıda okuduğu öykü hakkında **Demirtaş Ceyhun**'un, "O öyküyü şimdi hangi edebiyat dergisi yayımlar" demesine yol açtı. *Zoraki Diplomat*'ı yazan **Yakup Kadri**'nin "hiç de zoraki diplomat olmadığı", diplomatlığını emekli olduğu 1955'e kadar sürdürdüğü söylendi. Edebiyatçı olmadığını söyleyen **Mete Tunçay**, *Ankara* romanını edebi bir değerlendirmeye tabi tuttu. **Yakup Kadri**, *Yaban*'ı yazmaşaydı daha önceki *Kiralık Konak*'ın esamisi mi okunurdu!

Salim Rıza Kırkpınar'a, bu tür toplantılarda hep yapıldığı gibi, şiir okuma olanağı vermekle, **Yakup Kadri**'nin en az değinilmesi gereken mensur şiirleri birden öne çıkıverdi.

Feridun Andaç, Erol Günaydın, Salim Rıza Kırkpınar -ve sanırım salondaki diğer 10 kişi de- "kontrpiye"ye düşüverdi. "Ustalara Saygı" gecelerinde, yöntem olarak dinleyicinin söz hakkı olmadığı için, bu konuşmalara yanıt verme olanağı da yoktu.

Yoktu da, insanın aklı takılmadan edemiyor: Toplumbilimci **Barlas Tolan**, bir kitabında *Ankara* romanının -o tarihlerde adı bile olmayan- göstergebilim, daha doğrusu kentsel göstergebilim açısından taşıdığı öneme dikkat çekmişti. Yine *Yaban*, halen "en iyi köy romanı" sayılabiliyordu. Bir dönemin Milli Eğitim Bakanı **Hasan Ali Yücel**, dönemin edebiyat karakteristiği olarak, **Yakup Kadri**'yi monografi konusu yapıyordu.

Toplantıdaki konuşmalara göre, hem "Kadro"yu oluşturan (**Yakup Kadri** dışında) komünistler -genel kanının tersine- daha önce sahip oldukları görüşü koruyarak "Kadro" içinde yer alıyorlar; hem **Yakup Kadri** "zeki bir insan!"; hem **Yakup Kadri** oyuna gelmiyor, düşüncesini koruyor; hem "Kadro" homojen; hem **Yakup Kadri** "zoraki diplomat" değil; hem kötü edebiyatçı... Hem de bu "Yakup Kadri'ye Saygı Gecesi"! Hem de **Demirtaş Ceyhun** çağrılıların katılmadığından yakınıyor!

KADİR YERCİ

İstanbul'dan kısa kısa...

- 4 Şubat'ta Galeri Lebriz'de açılan **Bihrat Ma itan**'ın resim-heykel sergisi 29 Şubat'a kadar izlenebilir.
- **Neş'e Koşal**'ın Gorbon Sanat Galerisi'ndeki resim sergisi 29 Şubat'ta son buluyor.
- **Turgut Tuncay**'ın T. Vakıflar Bankası Feneryolu Sanat Galerisi'ndeki resim sergisi 25 Şubat'a kadar görülebilir.
- Galeri Salacak'ta 21 Şubat-12 Mart arasında iki sergi... **Ülkü Acar**'ın "Ve Nâzım Hikmet Yaşamaya Devam Ediyor" konulu "Şiir Panoları" sergisi ve **Ümran Demirhan**'ın "Yailar, Eski Evler" konulu rölyef sergisi.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi'nde 14 Şubat'ta açılan"Kadın Fotoğrafçılar" sergisi, Şubat ayı sonuna kadar sürecek.

Ankara'dan kısa kısa...

- **Prof. Dr. Alpaslan Işıklı**, Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanlığı'na yeniden seçildi. 9 Şubat tarihinde yapılan olağan genel kurulda seçilen yeni yönetim kurulunun görev bölümü sonunda **Erhan Bener** İkinci Başkan, **Yılmaz Tan** ise Genel Sekreter seçildi.
- **Mehmet Aslan**'ın resimleri 25 Şubat'a kadar Farabi Akbank Sanat Galerisi'nde görülebilir.
- **İrfan Önürmen**'in Urart Sanat Galerisi'ndeki resimleri 25 Şubat'a kadar izlenebilir. 1958'de Bursa'da doğan **İrfan Önürmen**, Mimar Sinan Üniversitesi GSF'den mezun oldu. Halen aynı fakültede "Sanatta Yeterlilik" yapmaktadır.
- Alman Kültür Merkezi'nde 18 Şubat 14.00-18.00 arası, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği'nin işbirliğiyle hazırlanan "Sulak Alanlar" konulu panel izlenebilir.

AFSAD'da ayın fotoğrafı

Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) tarafından her ay üyeleri arasında düzenlenen "Ayın Fotoğrafı" yarışması sonuçlandı. Seçiciliğini **Hasip Pektaş**'ın yaptığı "Grafik" konulu yarışmada 15 fotoğrafçının renkli ve siyah-beyaz baskı dalında toplam 35 yapıtı değerlendirildi. Değerlendirme sonununda, siyah-beyaz baskı dalında **Nalde Çulfa**'nın yapıtı "Ayın Fotoğrafı", **Sevinç Esen**'in yapıtı "Özendirme" ödülüne layık görüldü. Ayrıca **Gökhan Demirer**'in iki, **Resul Baştuğ**'un bir yapıtı da sergileme aldı.

Renkli baskı dalında ise **Gökhan Demirer**'in yapıtı "Ayın Fotoğrafı", **Gökhan Bulut**, **Cabbar Yıldız** ve **Okan Somer**'in yapıtları "Özendirme" ödülü aldı. Değerlendirmede **Hamdi Can Ünsal, Gülnaz Çolak, Cabbar Yıldız** ve **Avni Karadoğan**'ın birer yapıtı, **Sunay Sunar**'ın iki yapıtı da sergilemeye değer bulundu.

Yarışmada dereceye giren yapıtlar 15-29 Şubat tarihleri arasında AFSAD sergi salonunda izlemeye açık olacak.

Çocuklar için kompozisyon yarışması

Kültür Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından, Türkiye'de kurulmuş uygarlıklar hakkında çocukları araştırmaya yöneltmek ve ülkemizin tanıtımına katkıda bulunmak amacıyla "Uygarlıklar Ülkesi Türkiye" konulu bir kompozisyon yarışması düzenlendi. Yalnızca ilkokul 5. sınıf öğrencilerinin katılabileceği yarışmada birinciye 2, ikinciye 1.5 ve üçüncüye 1 milyon TL ödül verilecek. Ayrıca üç mansiyon sahibi de 750 bin TL alacak.

Sevda-Cenap And Müzik Vakfı etkinlikleri

Evrensel çoksesli müziğin tanınması ve benimsenmesi amacıyla 1973 yılında kurulan Sevda-Cenap And Müzik Vakfı, Ankara'daki etkinliklerini sürdürüyor. Şubat ayının sonuna kadarki program şöyle:

17 Şubat Pazartesi / 19.30'da Türk-Amerikan Derneği'nin sinema salonunda Gazi Oda Orkestrası'nın **Corelli, Vivaldi** ve **Mozart**'ın yapıtlarından oluşan konseriyle, saat 20.00'de Opera Sahnesi'nde *Damdaki Kemancı* müzikali.

18 Şubat Salı/Türk-İngiliz Kültür Derneği'nde saat 19.00'da "Opera dünyasından ünlü sopranolar" (**Mozart, Rossini, Donizetti, Verdi, Bizet, Delibes, Puccini, Mahler**) programı ve aynı gün saat 20.00'de CSO Konser Salonu'nda "Kontrbas Resitali" izlenebilir.

19 Şubat Çarşamba / Opera Sahnesi'nde 20.00'de "Aşk ve Barış" operası.

20 Şubat Perşembe / Yine Opera Sahnesi'nde *Concerto Barocca* ve *Carmina Burana* izlenebilir. Aynı gün Alman Kültür Merkezi'nde viyola resitali var.

21 Şubat Cuma / Devlet Resim Heykel Müzesi'nde saat 20.00'de Şef **Özer Altın** yönetiminde, "Kültür Bakanlığı Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu" bir konser verecek. Aynı gün ve saatte CSO'nun Konser Salonu'nda Şef **Tolga Kashif** yönetiminde **Bela Bartok**'un 2. Piyano Konçertosu ve **J. Sibelius**'un 5. Senfonisi izlenebilir.

22 Şubat Cumartesi / 10.30'da Opera Sahnesi'nde *Uyuyan Güzel* adlı çocuk müzikali, saat 15.00'de yine Opera Sahnesi'nde "Öylesine Bir Dinleti", saat 16.00'da Fransız Kültür Derneği'nde "Michel Sadanowski Paris Gitar Üçlüsü"nün programı ve saat 20.00'de Hacettepe Üniversitesi'nin "M" salonunda "Linton Kwesi Johnson Reggae Konseri" dinlenebilir.

KÜLTÜR BAKANI FİKRİ SAĞLAR. "Geride bıraktığımız karanlık ve acı dönemin izlerini silmeye devam edeceğiz"

Aydın Cezaevi müze oluyor

Kültür Bakanı **Fikri Sağlar**, halen faaliyette bulunan Aydın Cezaevi'ni en kısa zamanda Kültür Merkezi'ne dönüştürmek üzere çalışmalara başlandığını, Kültür Merkezi'nin bir bölümünün de "İnsan Hakları ve Demokrasi Müzesi" olarak değerlendirileceğini açıkladı. **Sağlar**'ın konuyla ilgili açıklaması şöyle: "12 Eylül sonrasında ülkemizi yönetenler, toplumun fabrikalar, işyerleri, kültür ve sanat merkezleriyle değil, cezaevleriyle çağdaşlaşabileceği gibi utanç verici bir yaklaşımı benimseyerek pek çok cezaevi yapmışlardır. Bunun temelinde topluma duyulan güvensizlik ve halkı potansiyel suçlu olarak görme eğilimi yatmaktadır. Çağdaş demokratikleşme sürecinin somut göstergesi olarak değerlendirebileceğimiz çağdışı Eskişehir Cezaevi'nin kapatılmasından sonra, bu kez de Aydın Cezaevi'ni kültür merkezine dönüştürerek, geride bıraktığımız karanlık ve acı dönemin izlerini silmeye devam edeceğiz."

Hasan Hüseyin'i anma toplantısı

İstanbul Barosu Lokali (İstanbul Cad. No: 83, Kat 2, Karya Sineması üstü-Bakırköy)'nin *Varlık* dergisinin katkılarıyla düzenlediği etkinlikler sürüyor. 22 Şubat saat 16.00'da **Mehmet Çetin, Nevzat Çelik** ve **Enver Ercan**'ın katılacakları "8. Ölüm Yıldönümünde Hasan Hüseyin" toplantısı yapılacak.

Otoportre ve Çoban Ressam'ın bir tablosu.

Çoban Ressam: "Bazen isyan ediyorum"

Ülkemizin tanınmış ressamlarından **Çoban Ressam**'la Ankara'daki Yüzüncü Yıl Sanat Galerisi'nde konuşuyoruz. **Çoban Ressam** olarak tanıdığımız **Süleyman Şahin**, bu yıl 38.'sini açtığı ve 20 Şubat'a kadar izlenebilecek "Köy Köy Anadolu" adlı sergisiyle ilgili söyleyeceklerinden önce, devlete ve belediyeye "sitem" ediyor. Ankara'da asılması için dağıttığı afişler, belediye tarafından toplatılmış. Devletin yıllardır sanatçılara karşı gösterdiği tutum yüzünden artık dayanamayacak hale geldiğini söyleyerek sözlerini şöyle sürdürüyor: "Biz sanatçılar doğanın temsilcileriyiz. Güzellikleri ve yaşadıklarımızı gelecek çağlara iletenr insanlarız. Uzun yıllar Paris'te çalıştım. Ama her zaman Anadolu'yu ve bizim insanlarımızı resmetmeyi tercih ettim. Dünya, Anadolu'yu tanımaya çalışıyor. Ben de Anadolu'yu çiziyorum. Kendimi iyi bir empresyonist olarak görüyorum.

Sivrihisar'dan çıkmış, Anadolu'da yetişmiş bir ressamım. Hiçbir zaman gidip de Çankaya'da ya da bilmem nerede sergi açmak istemedim. Çünkü, dar ortamlardan rahatsız oluyorum. Oysa buraya her gün halktan insanlar geliyor, ilgilerini dile getiriyorlar. Sanata, sanatçıya sahip çıkması gereken belediyeler ise sanata saygı duymuyorlar. Devlet de aynı biçimde sanatçıya üvey evlat muamelesi yapıyor. Kıymet bilinmiyor. Güleryüzlü bir yaklaşım yok. 30 yıldır resim yapıyorum. Resmi, hiçbir zaman ek iş olarak görmedim. Sürekli çalışıyorum. Gelecek yıl, "Çobanlar ve Göçerler" konulu bir sergi açmayı düşünüyorum. Bazen isyan ediyorum, ama resim yapmaktan koparamazlar beni."

AYLİN ÖZDEMİR

BASKETBOLDA DEĞİŞİKLİKLER

Salonlarda seyirci azalıyor

Basketbol Federasyonu'nun gelecek yıl için yapmayı düşündüğü düzenlemeler arasında, yalnızca bir yabancı oyuncuya izin veren 9+1 kuralının değiştirilmesi yok. Eczacıbaşı dışındaki bütün kulüpler 8+2'den yana.

OSMAN SOLAKOĞLU. Gene kulüplerle karşı karşıya.

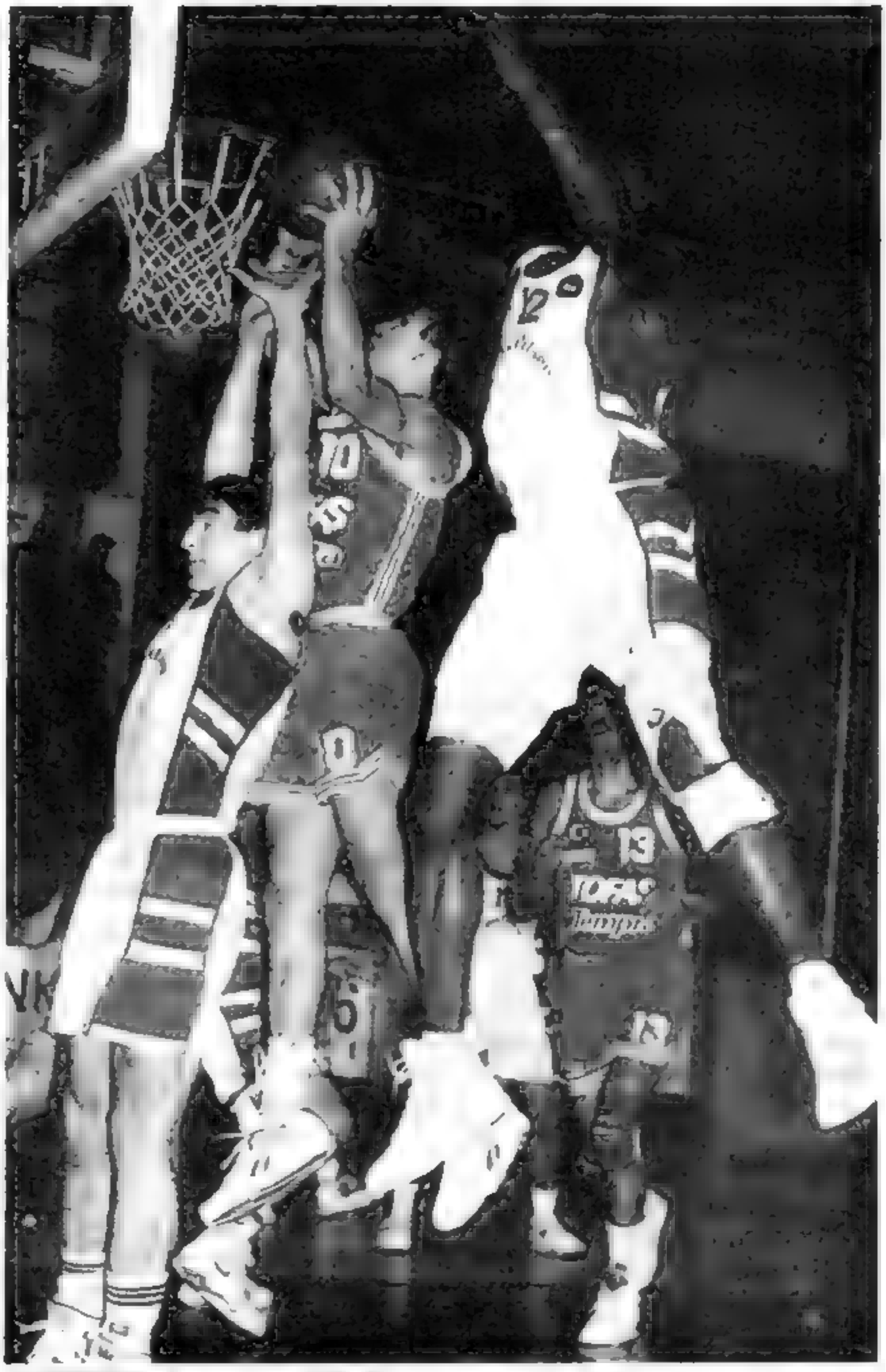

En yükseğe hep yabancılar mı zıplar?

Basketbol Federasyonu geçtiğimiz hafta içinde kulüplerle bir danışma toplantısı yaptı. Toplantıda federasyonun yönetmeliklerde yapmayı düşündüğü değişiklikler tartışılacaktı. Fakat kulüplerin önerilerinin dinlenmesi ile yetinildi.

Toplantıda **Osman Solakoğlu**'ndan sonra söz alan **Hüsamettin Topuzoğlu,** federasyonun bir değişiklik taslağı hazırladığını ve taslağın elinde olduğunu söyledi. Kulüp yöneticilerinin bütün ısrarlarına rağmen **Topuzoğlu** taslağı okumadı. Ancak, "Üniversite yoluyla transfer kaldırılsın" şeklinde öneri geldiğinde, "Bu zaten taslağımızda var" yanıtı verildi.

9+1'CİLER
8+2'CİLERE KARŞI

Federasyon yetkilileri önerileri dinleyeceklerini ve bu görüşler ışığında tasarıda değişikler yapılacağını belirttilerse de, 8+2 kuralının getirilmesi yönünde anlaşma sağlanamadı. **Erdal Poyrazoğlu** ve **Necati Güler** de dahil olmak üzere bütün federasyon üyeleri 9+1 kuralının devam etmesi yönünde "tek vücut"lar. Kulüpler arasında ise 8+2'ye karşı çıkan tek kulup Eczacıbaşı.

Kulüpler, takımlardaki yabancı oyuncu sayısının 1'le sınırlanmasının yerli oyuncuların fiyatını pompaladığı görüşünde. **Solakoğlu** ise bu görüşü, "Parayı veren sizsiniz" diye yanıtlıyor. Hatta, "Bir Amerikalı

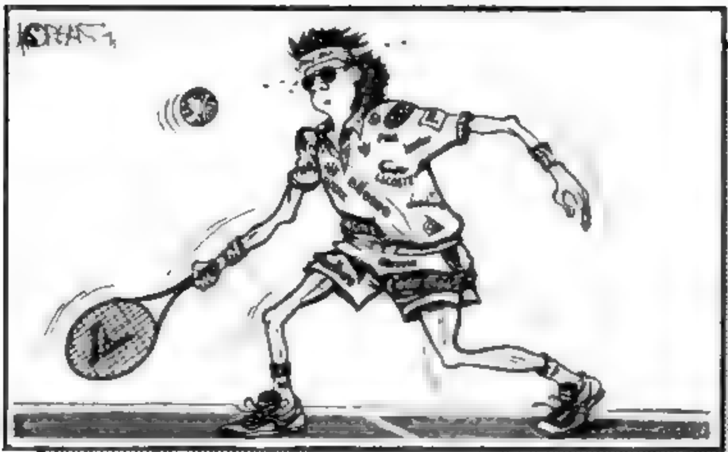

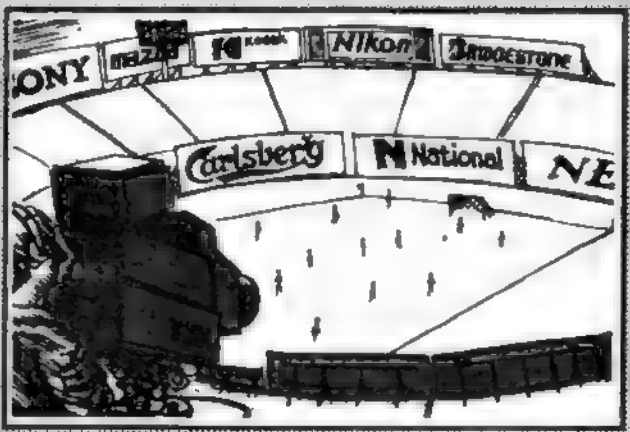

SPORCUYU BULUNUZ!

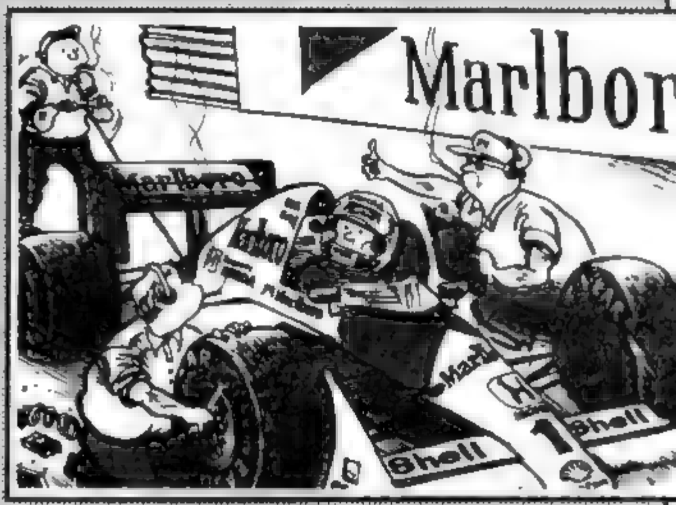

oyuncunun parasını bile doğru dürüst ödeyemiyorsunuz" diyor.

Bir takımın kadrosunda en az 10 oyuncu bulunduracağını göz önüne alırsak, bu sezon küme düşme olmadığından, gelecek sezon 16 takıma çıkacak 1. Lig'e 160 oyuncu gerekecek. Her takım, kadrosunda bir yabancı oyuncu bulundurduğunda 144 tane de yerli oyuncuya ihtiyaç duyulacak. Ancak, bugün Türkiye'de 1. Lig seviyesinde bu sayının yarısı kadar bile oyuncu bulunmuyor. Neredeyse sol turnike atabilen herkes basketbol liglerinde kendine yer bulacak.

KESENİN AĞZI ÇOK AÇILDI

9+1 kuralı genç oyuncuların yetişmesine, yerli oyuncuların oyun içinde daha çok sorumluluk almasına olanak sağlamak için getirilmişti. Ancak geçen süre içinde beklenenler istenilen oranda gerçekleşmedi. Kalitesi vasatın üzerine çıkan, boyu biraz uzun olan oyuncuların transferi için 100 milyonları gözden çıkarmak gerekiyor. Bütün sezon yedek oturan sıradan bir oyuncu bile transfer pazarlığında kapıyı 100 milyondan açıyor. Örneğin, Fenerbahçe gelecek sezon kadrosunu nasıl koruyabileceğini kara kara düşünüyor. **Levent** ve **Hüsnü**'nün milyarı bulan ücretler karşılığında Çukurova'ya transfer olacakları "söylentisi" var. Ayrıca, 190 bin dolarının ancak 30 bin dolarını alabilen **Larry Richard**'ı da kadroda tutmak kolay olmayacak.

Hepsinden vahimi basketbol seyircisi salonları terk etti. Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'ın maçlarına futbol seyircisi geliyor. Diğer takımlar arasında oynanan karşılaşmalar önemli olsalar bile parmakla sayılabilecek kadar az seyirci topluyor. ■

SPOR PAZARLAMASI

Şirketler, Asya'da sporu kullanıyor

Sporu reklam için kullanmak, büyük şirketlerin promosyon yöntemlerinin başında geliyor. 1960'ların başında Amerika'da doğan spor pazarlamacılığı son yıllarda Asya'ya da yayıldı. Seiko Super Tenis Turnuvası'nın yanı sıra, Pasifik Tenis Turnuvası da büyük şirketlerin sponsorluğu ile yapıldı. Hong Kong Rugby Turnuvası ise Cathay Pasifik Havayolları ile Şanghay-Hong Kong Bankacılık Kuruluşu tarafından düzenlendi. Bu listeyi uzatmak mümkün. Spor pazarlamacılığının Amerika'daki kurucusu IMG (International Management Group/ Uluslararası Yöneticilik Grubu) Tokyo'dan sonra 1980 yılında Hong Kong'da da şube açtı.

Asya'da badminton, tenis, golf, voleybol, cimnastik, masa tenisi ve atletizm başta olmak üzere hemen hemen bütün spor dalları şirketlerin ilgi alanı içinde. Şirketlerin bu büyük ilgisinin nedenleri arasında sporu bulmak pek kolay değil. Asya'da sigaradan arabaya kadar bütün malların tüketici pazarı hızla büyüyor. Yerel şirketler ürünlerinin satışında spor reklamcılığının yararını "keşfettiler". Asya dışındaki şirketler de Asya pazarındaki satışlarında aynı yararı gördüler. İhracat yapan Asya şirketleri, özellikle de Japon firmalar Batılı meslekdaşları ile aynı taktiği izliyorlar.

Asya'daki spor pazarlamacılığı henüz büyüme döneminde. Amerikalı ve Asyalı uzmanlar bu bölgede spor reklamcılığının geliştirilmesi için yoğun mesailer harcıyorlar.

ÇİFTE STANDART

Spor reklamcılığı için Singapur, Japonya, Hong Kong, Güney Kore ve Tayvan'da "cömertçe" harcamalar yapan şirketlerin eli bazen "sıkılaşıyor". Tabii, bu tercih ülkelerin rejimlerine göre değişiyor. Serbest piyasaya gömülmemiş ülkelerde harcanacak paralar "riskli" görülebiliyor. Örneğin, 1990 yılında Pekin'de düzenlenen 11. Asya Oyunları için önceden anlaşma yapan bazı şirketler Tiananmen olaylarını bahane ederek sözleşmeleri iptal ettiler. Bazıları da fiyat kırma yöntemi izledi.

Şirketlerin, sporun sevilmesi, yeni sporcular yetişmesi gibi tasaları yok. Başarının ölçütü ise satış grafiklerindeki tırmanma oluyor.

KAÇIRMAYIN!

"Gününü yaşa!"

ÖLÜ OZANLAR DERNEĞİ (DEAD POETS SOCIETY). **Yönetmen:** Peter Weir, 1989 ABD-Avustralya ortak yapımı, 130 dakika.

Yetkeye karşı özgür düşüncenin savunulduğu Peter Weir'ın *Ölü Ozanlar Derneği*, İstanbul Film Festivali ve ticari sinemalardan sonra televizyon ekranlarına geliyor.

1959 yılının sonbaharında geleneklere bağlı, oldukça tutucu ve yalnızca erkek öğrencilerin öğrenim gördüğü Welton Akademisi'nin o döneminin açılışıyla karşılaşırız önce. Ve yeni bir öğretmenle tanışırız; okulun eski öğrencilerinden, İngilizce öğretimi veren John Keating. Keating, okulun geleneklerle yoğrulmuş ortamını kokuşmuş ve yetersiz bulur. Öğrencilerle kısa süre içinde "uyumlu" bir iletişim kuran öğretmen, onlara yaşamın anlamı, heyecanı ve özgür düşünüş üzerine "onlar için yeni" düşünceler aktarır. Bu arada gençlerle iletişimi sağlamlaştırmak ve düşüncelerini kalıcı kılabilmek amacıyla Amerikan edebiyatının ünlü ozanlarından da yardım alır; Tenyson, Herrick, Whitman, Thoreau gibi. Keating, okul yönetimiyle ilişkilerinde ise oldukça zor anlar yaşar. Çünkü onun yetkeyle uzlaşmaz, kuraldışı, sınır tanımaz tutumu öğrencilere de yansımış ve yönetimin "hoşnutsuzluğu" gündeme gelmiştir. Öğretmenlerinin "Gününü yaşa!" felsefesini benimseyen gençler, bir zamanlar Keating'in de üyesi olduğu "illegal" kurum "Ölü Ozanlar Derneği"ni canlandırır ve orada gizli gizli düşünce evrenlerini genişletirler. Değişik alanlarda yetenekleri olan bu gençler ne yazık ki, aile ve okul baskısıyla kuşatılmışlardır. Soluk almaya çalıştıkları her an birilerinin tabanlarını başlarının üzerinde bulurlar. Ve beklenmeyen, belki de en çok beklenmesi gereken, bizi hazırlıksız yakalayan son, öğrenciler ve öğretmen üzerindeki baskıyı, yetkenin gücünün sınırlarını belirler.

Ölü Ozanlar Derneği, tüm dünyada, belki de tüm okullarda yaşanan yönetimle öğrenciler arasındaki çekişmenin su yüzüne çıkarıldığı yoğun bir film. Sıradanlaşmaya doğru hızlı adımlarla ilerleyen toplumlarda ara sıra çıkan marjinal insanın düzene karşı koyuşu ve ütopik bir düzen yaratma çabasının ezildiği, hiç edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Film, bu açıdan da alegorik özellikler de taşıyor diyebiliriz. Her şeyden önemlisi, *Ölü Ozanlar Derneği*, özgür düşüncenin erdemini Tom Schulman'ın Oscar ödüllü senaryosuyla tüm insanlığa gösteren görkemli bir yapıt. Yetkeye prim veren finali de olmasaydı...

Yönetmen Peter Weir, Avustralyalı ve o ülkenin yetiştirdiği en önemli yönetmenlerden biri, belki de birincisi. 1975'te yaptığı *Picnic at Hanging Rock* adlı filmiyle adını duyuran ve daha sonraları Amerikan yapımlarına imza atan Weir, bir türlü sinemalarımızda gösterilemeyen *Witness*'le Oscar'a da aday olmuştu. Geçtiğimiz yıl gösterime giren *Yeşil Kart*'la da tanıdığımız yönetmen, *Ölü Ozanlar Derneği*'nde Robin Williams gibi son kerte yetenekli bir oyuncunun yanında bir dizi genç oyuncuyla sonuca ulaşmış. John Seale'ın görüntüleri ve Maurice Jarre'ın müziğiyle de değerlenen filmin bu gösterimini kaçırmayın.

18 Şubat Salı, TV 2, 22.40

Gece Vardiyası

NIGHT SHIFT. Oyuncular: Henry Winkler, Michael Keaton, Shelley Long, Gina Hecht... **Yönetmen:** Ron Howard, 1982 ABD yapımı, 106 dakika.

Bir parça sessizlik için morgun gece bekçiliğine sıvanan finansman uzmanı, kendini gangsterler ve pezevenkler arasında bulur... Sevimli, canlı bir güldürü... Winkler ve Keaton oyunlarıyla öne çıkıyorlar...

20 Şubat Perşembe, TeleOn, 24.00

ANGELICA HUSTON.

Prizziler'in Onuru

PRIZZI'S HONOR. Oyuncular: Jack Nicholson, Kathleen Turner, Angelica Huston, Robert Loggia, John Randolph, William Hickey, Lee Richardson... **Yönetmen:** John Huston, 1985 ABD yapımı, 129 dakika.

Coppola'nın *Baba*'sında olduğu gibi bir düğünle açılır film... Prizzi ailesinin işlerini gören katil Charley ile

yine bir mafya katili olan Irene arasındaki ilişkiyi ve Prizziler'in onur uğruna ödedikleri bedeli anlatır... Huston'ın yaşlılık döneminde bile son derece hızlı bir film çekebileceğinin kanıtı... Anjelica Huston'a en iyi yardımcı kadın oyuncu Oscar'ı... Daha önce izleyememiş olanlara ve belleklerini yenilemek isteyenlere...

21 Şubat Cuma, TV1, 01.15

Baron'un Maceraları

THE ADVENTURES OF BARON MUNCHAUSEN. Oyuncular: John Neville, Eric Idle, Sarah Polley, Oliver Reed, Charles McKeown, Winston Dennis, Valentina Cortese, Robin Williams, Sting... **Yönetmen:** Terry Gilliam, 1989 ABD yapımı, 126 dakika.

Gerçek adı Karl Friedrich Hieronymus olan ve 1720-1797 yılları arasında yaşamış Baron Munchausen'in "uçuk" serüvenleri... İngiliz güldürü ekolü Monty Python'ın "has" elemanlarından Gilliam'a göre film, *Time Bandits* ile başlayan ve *Brazil* ile süren üçlemesinin son halkasını oluşturuyor... Mutlaka izlenmeli..!

16 Şubat Pazar, Star1, 10.00

New York'taki Moskova

MOSCOW ON THE HUDSON. Oyuncular: Robin Williams, Maria Conchita Alonso, Cleavant Derricks, Alejandro Rey... **Yönetmen:** Paul Mazursky, 1984 ABD yapımı, 115 dakika.

New York'a gelen bir Rus sirkinde saksofoncu olan Vladimir Ivanoff'un "komik" iltica öyküsü... Yurt özlemi çeken, Amerika'dan beklediklerini göremeyen Vladimir'in ikilemler içinde bocalaması... Ve bir Amerikan filminden beklenebilecek bir son... Fazla ciddiye almamak kaydıyla izlenebilecek bir komedi... Williams'ın performansına dikkat..!

18 Şubat Salı, TeleOn, 21.00

Paradine Davası

THE PARADINE CASE. Oyuncular: Gregory Peck, Alida Valli, Ann Todd, Louis Jourdan, Charles Laughton, Charles Coburn, Ethel Barrymore, Leo G. Carroll... **Yönetmen:** Alfred Hitchcock, 1947 ABD yapımı, 115 dakika.

Kocasını öldürmekle suçlanan kadınla "evli" avukatı arasında tutkuyla şekillenen ilişki... Robert

BARON'UN MACERALARI'NDAN BİR SAHNE.

TV HABERLERİ

YAKIŞTIR: 16 Şubat Pazar 22.45'te TV1'de. Mehmet Ali Erbil'in sunduğu yarışma programında bu hafta da üç yetenekli amatör "teatral" yeteneklerini gösterme savaşımına girişecekler.

SİNEFLAŞ: 16 Şubat Pazar 19.40'ta TV2'de. Video Müzik Türkiye'nin sinema ile ilgili bölümünü kaçıranlar için.

ULUSLARARASI YAŞAR DOĞU SERBEST GÜREŞ TURNUVASI: 16 Şubat Pazar 16.00'da TV3'te. Sporun "rock'n roll"una ilgi duyanlara.

ÇİZGİ ÖTESİ: 17 Şubat Pazartesi 21.00'de TV1'de. Korhan Abay'ın sunduğu yarışma-eğlence programı.

KIŞ OLİMPİYAT OYUNLARI: Hafta boyunca geceyarısından sonra TV1'den canlı yayında kar ve buz içinde koşuşturmaca sürüyor.

STÜDYO A: 17 Şubat Pazartesi 22.05'te TV1'de. Kuşak programın bu haftaki bölümü "Dünya'ya Bakış"a ayrılmış.

İNANILMAZ ÖYKÜLER: 20 Şubat Perşembe 24.00'da TV1'de. Yaramaz çocuk Jonathan'ın sorunlarını izleyeceğiz.

ALFRED HITCHCOCK SUNAR: 22 Şubat Cumartesi 01.40'ta TV1'de. Senaryo görüşmesi yapmak için Kanada'ya gelen Michael Roberts, beklenmedik olaylarla karşı karşıya gelir.

25. KARE: Pazartesi-çarşamba-cuma 19.20'de TV2'de. Kültür-sanat olaylarının ele alındığı kuşak program.

TELE MÜZİK: 19 Şubat Çarşamba 19.50'de TV2'de. 34. Grammy müzik ödülüne en iyi albüm dalında aday olan 5 albümden seçme parçalar: "Unforgettable"-Natalie ve Nat King Cole, "Every Heartbeat" ve "That's What Love is for"-Amy Grant, "I Can't Make You Love Me"-Bonnie Raitt, "Shiny Happy People"-R. E. M. , "Obvious Child" ve "Proof"-Paul Simon.

ALF: 19 Şubat Çarşamba 20.20'de TV2'de. Alf'te bu hafta bir define öyküsü izleyeceksiniz.

YARIM ELMA: 21 Şubat Cuma 23.15'te TV2'de. Cumhur Atalay'ın hazırlayıp Engin Alkan'ın sunduğu programın bu haftaki konuğu genç sanatçı Aşkın Nur Yengi.

BİR AŞK ÖYKÜSÜ: 22 Şubat Cumartesi 11.45'te TV2'de. Orijinal adı *La Sonate Pathetique* olan 10 bölümlük Fransız dizisinin ilk bölümü.

GARLAR: 22 Şubat Cumartesi 19.15'te TV2'de. İzmir televizyonundan Nilgün Maktav'ın yapımcı-yönetmen olarak hazırladığı 5 bölümlük "tren" belgeseli. İlk bölümün adı *Başka Bir Güneş*.

VİDEO MÜZİK TÜRKİYE: 22 Şubat Cumartesi 23.40'ta TV3'te. Countdown, Sineflaş, Müzik Haberleri, Dance Party ve VMT Jazz bölümleriyle yine gençlere yönelik bir içerik. Countdown: "Born of Frustration"-James, "For Your Babies"-Simply Red, "Tears in Heaven"-Eric Clapton, "Faith"-Rozalla, "Live and Let Die"-Guns'n Roses, "I'm Still Standing"-Elton John, "Give Me Just a Little Bit More"-Kylie Minogue.

ULUSLARARASI YETENEK YARIŞMASI: 17 Şubat Pazartesi 23.00'te TV4'te. Merakla bekliyoruz!

KAYIP FORMÜL: 20 Şubat Perşembe 21.30'da Star1'de. Orijinal adı *The Missing Formula* olan Carlo Lizzani'nin yönetmenliğini yaptığı mini dizinin ilk bölümü.

BENİM SİNEMACILARIM

Sidney Lumet (1924 - ...)

Amerikan toplum düzeni içindeki çarpıklıkların yönetmeni... Sinemanın tüm olanaklarını kullanarak filmlerini birer manifestoya dönüştüren benzersiz sinemacı... Yitik insan manzaralarını perdeye en iyi biçimde yansıtan kişi... Kendi kuşağı içinde "tartışmasız" en başarılı Amerikalı sinema adamı...

Sidney Lumet, çocuk oyunculukla girdiği sinema ve TV yaşamını, televizyonda yapımcılıkla sürdürdü. Sayısız yapıma adını yazdırdıktan sonra 1957'de ilk sinema filmi olan *12 Öfkeli Adam*'a imzasını koydu. Sinemaya çok başarılı bir giriş yapan Lumet, sanat yaşamında Tennessee Williams, Anton Çehov, John Le Carre, Eugene O'Neill, Peter Schaffer, Agatha Christie, Arthur Miller gibi yazarların yapıtlarını uyarladıktan başka, siyasa-kurgu, bilim-kurgu, müzikal, savaş ve özellikle polisiye filmler çekerek adını sinema tarihine yazdırdı.

Yaptığı filmlerdeki yürekli yaklaşımlarıyla dikkat çeken yönetmen, sinemada yönetmenlik denen olgunun en başarılı örneklerinden birini sergiliyor. 1957'de başladığı sinema yaşamını aralıksız sürdüren Lumet, yaşam ve toplum ve birey üzerine derin gözlemlerini yansıttığı filmlerini izleyicilerine, tutkunlarına sunmaya devam ediyor.

Paul Newman'ın Sidney Lumet için söyledikleri belki onu sizlere daha iyi tanıtır: "Bir genelevin önündeki kaldırıma paralel park etmiş bir arabanın hemen yanına park edebilecek tek kişi odur. O, bu hıza sahiptir."

KÖPEKLERİN GÜNÜ. Sidney Lumet'nin 1975'te yaptığı bir film.

SIDNEY LUMET FİLMOGRAFİSİ

Twelve Angry Men ('57), *Stage Struck* ('58), *That Kind of Woman* ('59), *The Fugitive Kind* ('60), *A View from the Bridge* ('61), *Long Day's Journey into Night* ('62), *Fail Safe* ('64), *The Pawnbroker* ('65), *The Hill* ('65), *The Group* ('65), *The Deadly Affair* ('66), *Bye Bye Braverman* ('68), *The Seagull* ('68), *The Appointment* ('69), *Blood Kin* ('69), *The Anderson Tapes* ('71), *The Offence* ('72), *Child's Play* ('72), *Lovin' Molly* ('73), *Serpico* ('74), *Murder on the Orient Express* ('74), *Dog Day Afternoon* ('75), *Network* ('76), *Equus* ('77), *The Wiz* ('78), *Just Tell Me What You Want* ('80), *Prince of the City* ('81), *Deathtrap* ('82), *The Verdict* ('82), *Daniel* ('83), *Garbo Talks* ('84), *Power* ('85), *The Morning After* ('86), *Running on Empty* ('88), *Family Business* ('89).

Hichens'ın romanından bir Hitchcock başyapıtına... Ethel Barrymore'a bir yardımcı kadın oyuncu Oscar adaylığı... Orijinali 132 dakika olan film daha sonra 115 dakikaya indirilmiş...

17 Şubat Pazartesi, Star1, 01.50

STING'İN DÜNYASINDAN.

Sessiz Kin

SILENT RAGE. Oyuncular: Chuck Norris, Ron Silver, Steven Keats, Toni Kalem, William Finley, Brian Libby, Stephen Furst... **Yönetmen:** Michael Miller, 1982 ABD yapımı, 105 dakika.

Küçük bir kasaba şerifiyle "hasta ruhlu" bir caninin amansız savaşımının öyküsü... "Beklenmedik" biçimde başarılı bir gerilim kurdelesi... Türün tüm trüklerini yerli yerinde kullanırken bir iki "Norris saçmalığı" da göstermiyor değil... Devamının çekilebilmesine olanak sağlayan bir finali var.

21 Şubat Cuma, TeleOn, 24.00

Sting'in Dünyası

BRING ON THE NIGHT. Oyuncular: Sting, Omar Hakim, Darryl Jones, Kenny Kirkland, Branford Marsalis, Dolette McDonald, Janice Pendarvis, Trudie Styler, Miles Copeland... **Yönetmen:** Michael Apted, 1985 İngiltere yapımı, 97 dakika.

Sting'in Police grubu dağıldıktan sonra kurduğu rock-caz topluluğuyla verdiği konser ve sahne arkasının yansıtıldığı müzikal bir belgesel... Daha çok Sting'in ilk solo albümü *The Dream of the Blue Turtles*'dan parçaların yer aldığı yapım, bir konser filmi olmanın ötesinde özellikler taşıyor. Aynı adlı "double" albümü de basılmıştı.

16 Şubat Pazar, Star1, 17.50

New York'ta Terör

WOLFEN. Oyuncular: Albert Finney, Diane Venora, Edward James Olmos, Gregory Hines, Tom Noonan... **Yönetmen:** Michael Wadleigh, 1981 ABD yapımı, 115 dakika.

New York'ta bir dizi kanlı cinayet... Bir dedektifin bu cinayetleri çözme çabasında yeni ipuçlarıyla karşı karşıya kalarak bir insanlık sorunuyla örtüşmesi... Mesaj taşıma iddiasında olan bir gerilim filmi... Boşa harcanmış zaman ve paradan başka bir şey değil...

21 Şubat Cuma, Star1, 01.10

Cezayir Hırsızı

ALGIERS. Oyuncular: Charles Boyer, Hedy Lamaar, Sigrid Gurie, Gene Lockhart, Joseph Calleia, Alan Hale, Johnny Downs... **Yönetmen:** John Cromwell, 1938 ABD yapımı, 95 dakika.

Cezayirli hırsız Pepe le Moko'nun Casbah'ı ziyarete gelen alımlı bir kadına aşık olarak kendini tehlikeye atması... *Pepe le Moko* adlı Fransız filminin yeniden çevrimi olan yapımın 1948'de *Casbah* adlı bir de müzikal versiyonu yapıldı. Üç dalda

CHARLES BOYER.

Oscar adaylığı olan film, dönemin moda yapımlarından...

16 Şubat Pazar, TeleOn, 12.00

HÜLYA AVŞAR

Fazilet

Oyuncular: Hülya Avşar, Yaman Okay, İhsan Yüce, Merih Akalın, Engin İnal... **Yönetmen:** İrfan Tözüm, 1989 yapımı, 86 dakika.

Sınıf atlama düşleri kuran bir hizmetçi kadının öyküsü... Kadının iç dünyasındaki karmaşanın doruklara taşınması... Sorunların altında ezilen bireyin çıkmazlara saplanıp çıkış yollarının tıkanması... Tözüm'ün en iyi filmi...

19 Şubat Çarşamba, TV2, 22.40

Kırk Metrekare Almanya

40 METREKARE DEUTSCHLAND. Oyuncular: Özay Fecht, Yaman Okay, Demir Gökgöl... **Yönetmen:** Tevfik Başer, 1986 F. Almanya yapımı, 80 dakika.

Kocası, Turna'nın Alman toplumuyla iletişim kurmasını yasaklamıştır... "Çaresiz" kadın 40 metrekarelik apartman dairesinde günlerini geçirir... Kocasının anlayışsız, ilkel tutumuyla sorunları katlanan Turna, trajik sona doğru ilerler...

İlk filmiyle küçük bir başyapıt yaratan Başer ve sinemasını tanımak isteyenlere...

21 Şubat Cuma, Star1, 20.30

DİKİZ AYNASI

SABAH PROGRAMLARI ÜZERİNE

"Bir öpücüğe bir bulaşık"

Telefona bir ev kadını çıkıyor ve "Esas spiker" soruyor: "Bugünkü konuğumuz kimdi?" Kadın yanıt veriyor. Bu arada ilginç bir de sohbet faslı var. Telefondaki kadın, "Ev işi, karşılığı olmayan bir iştir" diyor. Spiker berrak: "Karşılığını alıyorsunuz ya, çocuklarınız, eşiniz sizi seviyor."

Sabahları TV izlemek sabır, dayanıklılık ister. Yeni bir güne başlayan insan için düşünülmemiştir. Kadının ev içi emeğinin ne anlama geldiği üzerine ucuz tahliller de içerince çekilmez oluyor.

Bu programda önceleri gazete haberleri de aktarılıyordu. Şimdi günlük yemek listesi veriyorlar. Sabahları eliniz, alışkanlıkla düğmeyi çeviriyorsa hiç heveslenmeyin. Yeni bir güne başlarken ihtiyaç hissedebileceğiniz canlılık ve dinamizmi, neşeyi alıp götürebilir. Öyle bir söz sağanağı ki... İzcilikten, müzeciliğe, Devlet Malzeme Ofisi'nin çalışmalarından aklınıza gelmeyecek her konuya dek... Bir de izleyicilerle kurulan telefon bağlantıları var. Yukarıda sözünü ettiğimiz türden konuşmaların yapıldığı programın başında verilen telefon numarasını arayıp adınızı yazdırıyorsunuz. Program sonuna doğru da bu adlardan biri kurayla belirlenip aranıyor ve o gün programda yer alan bir konu ya da konuk soruluyor. Kısacası, "Bizi izlediniz mi?" kontrolu yapılıyor. İşte bu arada öğreniyorsunuz ki ev işi, "sevgi" karşılığı yapılırmış! Bu emeğe el koymanın ne anlama geldiğini kavramak kuşkusuz kolay değil. Spikerden bunu beklemek biraz lüks. Ama yaptığı işin karşılığında "maaş" yerine "sevgi" alsa, o işe ne kadar dayanabilir, doğrusu düşünmeye değer. Aslında birazcık sunuculuğun ne anlama geldiğini düşünseler yeterli.

Sunucu sorunu yalnızca bu programlara has değil. Yaptığı işi benimseyen, üzerinde düşünen, akıcı bir Türkçe'yle kendi yorumlarını değil, karşısındakini konuşturan spiker ne kadar az bulunuyor. Aranan koşullar, "Güzellik ve ün" olunca bize de her türlü yoruma katlanmak düşüyor. Ya da televizyonu kapatmak. Yoksa ev işinin "sevgi" karşılığında yapılmasından, operanın "ince" ve duyarlı olduğu için toplumumuzda değer bulmadığına dek, her türlü yorumu dinlemek zorunda kalırsınız. Bu opera "yorum"u da çizgi ötesinde Korhan Abay'ın incisi... Ne demeli?

ASUMAN BAYRAK

Genç yönetmen Tevfik Başer, ikinci filmi *Kırk Metrekare Almanya*'da, "İçe kapanan" işçilerimizin trajik bir sona ilerleyen yaşamlarından bir kesit sunuyor.

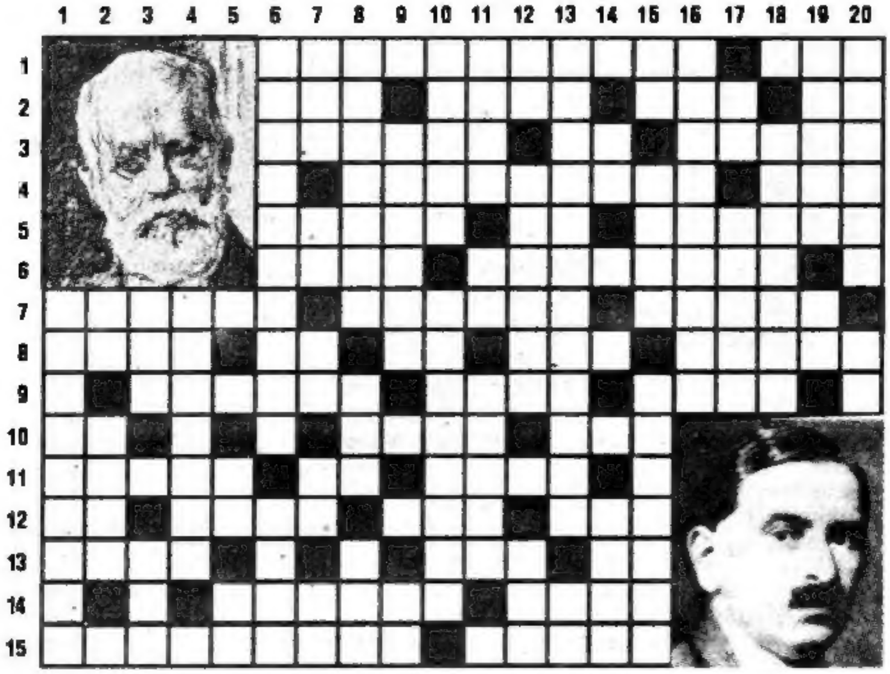

SOLDAN SAĞA

1)(1854-1938) Marksist düşün dergisi *Neue Zeit*'ı 1883'ten 1917 yılına değin Zürich, Londra ve Berlin'de yayımlayan, *Tarım Sorunu* adlı kitabıyla, kapitalizmin yasalarının tarım alanında da geçerli olduğunu savunarak günümüze değin sürecek bir tartışmayı başlatan, *Proletarya Diktatörlüğü* adlı kitabında, 1917 Devrimi'nin gerçekleşmesinden sonra Rusya gibi geri kalmış bir ülkede silaha başvurarak sosyalizmi kurma girişimlerinde bulunmanın sonunda diktatörlüğe ve çöküntüye yol açacağını ileri süren ve bu kitabı Lenin tarafından yanıtlanan, *Marx'ın İktisadi Teorileri, Thomas More ve Ütopyası* önemli yapıtlarından olan, sol üst köşede Max Liebermann'ın bir taşbaskısında görülen Marksist kuramcı ve Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin kurucusu. / Küçük bir limon çeşidi. **2)**Baston. / Prensip. / Nazım Hikmet'in soyadı. / Baryumun simgesi. **3)**İtalya'da bir kent. / Cezayir Messali Hac Partisi içinde olabildiğince en kısa zamanda silaha sarılmayı erekleyen "Özel Örgüt"ün simgesi. / Gözlem. **4)**Kutsal sayılan hayvanlara din bakımından saygı duyma, tapınma. / Anadolu'da kurulmuş eski bir uygarlık. **5)**Tataristan'ın başkenti. / Somali'nin plaka işareti. / Eski Federal Almanya'nın kuzeybatısında, Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde kent. **6)**Hadise. / Anton Çehov'un bir kitabı. **7)**Otobüslerin bulunduğu terminal. / (?-1404) Sadece yaşadığı yüzyılın değil, bütün Türk yazınının da en usta şairlerinden olan, hayatı efsaneleşen, özellikle Alevi, Bektaşi şairler arasında "Şah-ı Şehid" adıyla anılagelmiş olan, şeriata aykırı inançları propaganda yaptığı için Halep'te derisi yüzülerek öldürülen divan şairi. / Yardım. **8)**Eskiden karagöz oynatılan kahvelere verilen ad. / Stronsiyumun simgesi. / Uzaklık anlatır. / Motorlara elektrik sağlayan kutu. / Saplı bir eşkenar dörtgen biçiminde olan, müzikte bir nota işareti. **9)**Açıktohumlularda, yumurtacığın ön bölümünde, kapıcığın altında bulunan bölüm. / Sakırga, kırışak. / Park ve bahçelerde oturmaya yarayan sıra. **10)**Argoda esrar. / Doğuştan veya sonradan ortaya çıkmış bir çeşit şehevi duygulardan yoksunluk hali. / Acunda veya düşüncede yer alan. **11)**Yaşlı Rum meyhaneci. / Yiğit. / Shakespeare'in şanssız kralı. **12)**Bir ajans. / Bir işte harcanılan emek. / Bir renk. / Güç. **13)**Yılmaz Güney'in bir filmi. / (Eski) Renk, boya. / İskambilde birli. **14)**Afrika'da bir ülke. / Deride yağ bezlerinde veya kıl diplerinde iltihapla başlayan, daha çok yüzde olan ufak apsecikler. **15)**(1881-1964) Osmanlı ordusunda edindiği birçok başarıdan sonra 1919'da Atatürk'ün ardından Anadolu'ya geçen, Sivas milletvekili olarak TBMM'ye katılan, mecliste Mustafa Kemal'e karşı muhalefeti oluşturan İkinci Grup içinde yer aldığından ve İsmet Paşa ile anlaşmazlığa düştüğünden dolayı Ağustos 1924'te sürdürdüğü başbakanlık görevinden istifa ederek Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kuran, Şeyh Sait ayaklanmasının kışkırtıcıları arasında gösterilen ve partisi kapatılan, 1926'da İzmir suikastı girişiminden tutuklanarak 10 yıl hapis cezasına çarptırılan, uzun yıllar yurtdışında kaldıktan sonra Kastamonu milletvekili olarak tekrar meclise giren, daha sonra İsmet İnönü'nün yeni bir parti kurma önerisini geri çeviren, Kurtuluş Savaşı'nda yer almış, başbakanlık yapmış, asker ve siyaset adamı. / Savsama.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1)(1881-1938) 2 Mart 1919'da Almanya'yla, daha sonra İtilaf Devletleri'nce reddedilen gizli Anschluss anlaşmasını imzalayan ve bu dönemi *Avusturya Devrimi* adlı yapıtında inceleyen, 1934'de Viyana'daki başarısız sosyalist ayaklanmadan sonra, önce Çekoslovakya'ya, ardından Fransa'ya sürgüne gönderilen, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'ndaki milliyetler sorununun ulus devletlerin kurulmasıyla çözülmesini öneren, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Avusturya'yla birleşmenin başlıca savunucularından olmuş, sağ alt köşede fotoğrafı görülen Avusturya Sosyal Demokrat Partisi'nin kuramcısı ve devlet adamı. **2)**Tantalın simgesi. / Yemek. **3)**Başına geldiği sözcüğe, "kendi kendine" anlamını veren önek. / Âli, yüce. **4)**Yüzüne bakılamayacak derecede sevimsiz ve çirkin. **5)**Bağışlama. / Yunan abecesinde bir harf. **6)**(1886) *Toplumsallaştırma Nedir?, Marksizm ve Felsefe, Materyalist Tarih Anlayışı, Kapital'de Diyalektik Yöntem* önemli yapıtlarından bazıları olan, Kasım Devrimi sonrasında, işçi sınıfının kendiliğinden hareketiyle gelişen işçi konseylerine, pr iğe yönelik bir program kazandırmak için çaba harcamış az sayıda teorisyenlerden biri, belki de en önemlisi olan Alman kuramcı ve devrimci. / Çok yiyen. **7)**Nagisa Oşima'nın bir filmi. / Hile. / Osmanlı abecesinin on ikinci harfi. / Erken. / Su. **8)**Oruç ayı. / Bir yağış şekli. / S. Pearl Buck'ın bir kitabı. **9)**İnsanları selamete erdirmek için tanrının onlara yapmış olduğu, tabiatüstü bağış veya yardım. / Disprosyumun simgesi. **10)**Kınakına kabuklarından çıkarılan ve sıtmanın ilacı olan beyaz alkaloid. / Marmara sahillerinde çalışan hafif bir tekne çeşidi. **11)**Bilgin. / Bir nota. / Eskiçağda herhangi bir konu üstüne heksometron ve pantametron karışımıyla yazılan şiir, ağıt. **12)**Birleşik Krallık'ın simgesi. / Gökyüzü, sema. / Değerli kumaşlarla yapılmış bir çeşit halı, kilim. **13)**Tanrıdan hareketle yapılan ve fetişizmi, çoktanrıcılığı, tektanrıcılığı kapsayan bir açıklama şekli olan, August Comte'a göre, bireyin ve insanlığın tarihinde insan aklının evrenini belirleyen üç dönemden birincisi. / Bir metrenin kısa yazılışı. **14)**Silisyumun simgesi. / Güzel, hoş. **15)**Kriptonun simgesi. / (Eski) Saf, temiz. / Gelecekte, Birleşik Avrupa'nın başkenti olacağı düşünülen kent. **16)**Boyunca biçme. **17)**Sodyumun simgesi. / Ana rahminde döllenmiş yumurtanın daha olgunlaşmamış durumu. **18)**İpekli bir kumaş türü. **19)**Barındırma. / Boru sesi. **20)**Tiyatro ve sinema gibi oyunlarda gündüz gösterimi. / Molibdenin simgesi.

GEÇEN HAFTANIN ÇÖZÜMÜ

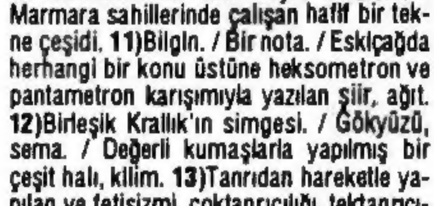

AIDS ile mücadelede dünya çapındaki kampanya, şimdi Türkiye'de !

ALO AIDS ACİL HAT

Çağın vebası AIDS pençesindekilerin sayısı, dünya ve ülkemizde hızla artıyor. Dünyayı sarsan bu hastalık ile mücadelede, Alo Bilgi, toplumumuz için çok önemli ilk adımı atıyor :

ALO AIDS ACİL HAT
Günün 24 saati açık.

AIDS İLE MÜCADELE DERNEĞİ
Başkanı Prof.Dr. Melahat Okuyan'ın çok önemli mesajları işte bu telefonlarda :

900 900 280 ***AIDS NEDİR***
900 900 281 ***AIDS TEŞHİSİ***
900 900 282 ***AIDS'LİYE YARDIM***
900 900 283 ***AIDS VE CİNSELLİK***
900 900 284 ***AIDS VE GEBELİK***
900 900 285 ***AIDS İLE MÜCADELE***

Türkiye'nin her yerinden,gece-gündüz, bu numaraları arayarak, hayatınızı koruyacak ve kurtaracak bilgilere erişeceksiniz.
30 saniyesi 2917 TL olan bu servisin
TÜM GELİRİ, AIDS İLE MÜCADELE DERNEĞİ'NE DEVREDİLECEKTİR.

ALO BILGI

SİZ DE BİR TELEFON EDEREK, BU TOPLUMSAL KAMPANYAYA DESTEK VERİN ... İŞ, İŞTEN GEÇMEDEN!

ÇAĞLAYAN

MERKEZ TEDAVİ POLİKLİNİĞİ

- *Bütün Branşlarda Muayene*
- *Tıbbi Tahlil Laboratuvarı (Kan ve İdrar Tahlilleri)*
- *Ultrason Aloka SSD-620 (Convex Sector Tarama)*
- *Röntgen Laboratuvarı*
- *İlk Yardım, Acil Müdahale*
- *İğne, Pansuman ve Testler*
- *Çocuk Aşıları ve Diğer Aşılar*
- *Serum ve Kan Takma*
- *Sünnet*
- *Nöbetçi Doktor ve Diş Hekimi*
- *Modern Diş Servisi*

Geceleri ve Tatil Günleri Açıktır.

Vatan Cad. No: 82 Kat: 1 80340 Çağlayan-İst. Tel: 130 17 17 Fax: 134 22 52